

BARK

STATUSRAPPORTER, SKILTA FORNMINNER I ROGALAND

Steinhaug i Klepp før (t.v.) og etter (t.h.) skjøtsel og beite

Eks. på skilt i bekostet turløype – kontinuerlig oppfølging er helt nødvendig, men det er også en utfordring

UTARBEIDET AV: JENS FLEMMING KRØGER

STAVANGER 30.04.2012

BJERKREIM KOMMUNE

AUGLEND AV STORE SVELA (IDNR. 65466) – AMS-SKILT:

SKILTET:

Skiftet det ene JUNI 2009. Holder fint pr okt 2011. Stativ/ramme trenger skraping og beising.

FOR ØVRIG trenger vi å trykke og sette opp enda et eksemplar da det viser seg at det er et helt tilsvarende skilt ved selve fornminnet. Jeg valgte å skifte det som står ved vegen.

Skiltet har for øvrig forbedringspotensial:

Det er ikke spesielt klart presis hvor fornminnet er i forhold til skiltet ved vegen, det er innforstått at man ser at bakkekammen i bakgrunnen er lik den på skiltet. På kartet er det vist en stjerne der skiltet skal stå (men det gjelder da for skiltet ved selve fornminnet – forvirrer når man står og leser skiltet 400 m unna der det er markert!).

Bilde tatt fra skilt ved vegen. Legg merke til skilt t.h. for graner – se i forhold til detalje med kart fra skilt.

Kanskje man skulle endre litt på skiltoriginalen og lage et eget skilt for plassering her ved vegen, der man setter inn et kart med plassering av selve anlegget og "Her står du", samt anmerking ved kart/tegning på skiltet om at det viser situasjonen ved selve anlegget ikke ved vegen. Deretter skanne og trykke et eks av dette, samt flytte nylig oppsatt ned til anlegget.

Kanskje man også med fordel kunne snu på kartet på skiltet slik at det vender som man betrakter området når man leser skiltet og ikke N-S?

HAR VI FIL?: JA.

ATKOMST:

Helt OK fram til skiltet. Gjerdeklyver over gjerde ved skiltet viser hvor man skal gå, deretter følger man traktorveg. Alt i alt OK for folk uten nedsatt funksjonsevne. NB. Det er dårlig med parkeringsmulighet her.

www.fornminner.no?:

- PÅ: JA
- RETTELSE: OK, men kunne vært mer detaljert kart. Da kan man også vise både plassering av skilt og av anlegg.

SKJØTSEL:

Synes OK, beites. NB. Vurdert på avstand.

UNIVERSELL UTFORMING:

Nja, litt langt. Det er nok enkelte gardsanlegg som er bedre å tilrettelegge universelt.

TILTAK:

- MÅ: Få opp et skilt mer. 0,5 dagsverk (men kan absolutt tas sammen med andre oppgaver i Bjerkreim og dermed gjøres raskere)
- BØR: Endre det ene skiltet (helst begge før man setter opp). Samt skrape og beise skiltstativ. 2-3 dagsverk i alt og kr. 6.500,- (?)
- IDEAL: Få til avtale om parkering på andre siden av veien. Evt. opparbeide en lomme for 2 biler ved skilt. Avtale: 1-2 dagsverk?, Opparbeiding: 15-20.000(?).

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Synes å være OK med dagens beiting.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen? Fylkesmannen? Grunneier?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 05.01.2012

KOLSHEIA (IDNR. 53645) – RFK-SKILT:

SKILTET: BORTE! Det er for øvrig en del feil på kartet i forhold til dagens situasjon – forvirrende. Dvs. man bør endre det. Krever egentlig en **ny oppmåling**. Man bør overveie å legge elementene/signaturene inn på et godt flyfoto i stedet for tegning. Se for øvrig forslag til endringer, og evt. flere småskilt, under "Atkomst"

HAR VI FIL?: JA

ATKOMST:

OK fram til skilt og langs asfaltvei når man har kart fra nettet. Men kunne med fordel skiltes fra E39 og Fv102.

Ellers begrenses opplevelsen av fornminnet av at man ikke vet om man kan ferdes til fots på traktorvegen inn i området. Det betyr at man begrenser seg til å se inn fra asfaltveien. For meg som fagmann er det ok, men ikke sikkert de fleste får med seg alle elementene som ligger lenger inn i området.

Bør i dialog med grunneier om å kunne ferdes (UTEN HUND) på traktorvegene og så skrive det på nytrykk av skiltet. Hvis ikke slik avtale kan lykkes må vi skrive på skiltet

at man kan kjøre forsiktig langs asfaltveien (eller gå) og se til sidene. Evt. kombinert med små skilt langs veien som viser elementene lenger inne i lendet.

www.fornminner.no?:

- PÅ: JA
- RETTELSE: Nei, men kart kunne være mer detaljert

SKJØTSEL:

Synes i store trekk OK, beites for en stor del. Litt tråkk blir det, men samtidig har det vært en eksepsjonell våt høst. Så lenge tråkket unngår de konkrete element er det en lav pris å betale for den skjøtsel som beiting er. NB jeg kjørte bare langs asfaltveien, Våget meg ikke inn på de to traktorveger inn i området. Men jeg så inn mot de andre elementene fra asfaltveien.

Rett ved skiltet og ellers ved den første atkomst til fornminnet er det en del rot og nyere inngrep som skjemper og sperrer for innsyn når man leser skiltet.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er et stort område. Atkomst over alt for alle er neppe aktuelt. Men et mer UU skilt kan vel la seg gjøre (der man for eks. kan høre teksten og der man kan føle kartet).

TILTAK:

- MÅ: Fornye skilt. 0,5 dagsverk og kr. 2-3000,-
- BØR: Endre skilt etter grundig oppmåling og forsøk på avtaler med grunneier om ferdsel. 3 dagsverk og kr. 10.000,-(?). Skilting fra FV og E39 (SVV?). 0,5 dagsverk å få til(?)
- IDEAL: Universell utforming av skilt. 10.000-15.000,- i merpris(?)

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Skjøtselen fungerer rimelig bra (beites i store trekk). Bør prøve å få avtale om ferdsel i området på traktorvegene.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen? Fylkesmannen? Grunneier?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 05.01.2012

STORRSHEIA-OMRÅDET (MANGE ID.NR) - AMS-SKILT:

SKILTET:

Skiftet JUNI 2009 – holder fint i okt 2011. Rammer er OK.

ATKOMST:

Veldig enkelt frem til rasteplass – helt inn til E39, men atkomst til selve lokalitetene er vanskelig. De ligger spredt over stort areal og utilgjengelig – unntatt Uadal (se egen rapport).

NB: Skiltene står litt dumt i forhold til UU – jfr. eget pkt.

Atkomst til Uadal fra P-plass bør kraftig oppgraderes og skiltes.

www.fornminner.no?:

- PÅ: JA
- RETTELSE: Her er det store forbedringspotensialer. Kartet på Storrsheiea, Bjerkreim ligner ikke på dagens landskap med ”ny” E39. Man forvirres av at sirkelene med anleggene dermed står på underlige plasser og det er ikke markert hvor selve skiltene står!

SKJØTSEL:

Dette er en rasteplass => ingen skjøtsel nødvendig. Fra skiltene ser man ikke lokalitetene som omtales, men derimot ser man Uadal. Alle lokalitetene som omtales synes imidlertid meget vel ivarett (beite, eller hogger kommunen ned trær??) Veldig bra i hvert fall.

UNIVERSELL UTFORMING:

Her kan man med enkle grep gjøre dette bedre. Dette er en rasteplass langs en av våre viktigste ferdselsårer. Skiltene (og benkene) står på gressplen et par meter inn fra asfalten, og det er et litt bratt fall ned mot skilt og benker. Det gjør det vanskelig for svaksynte og bevegelseshemmede å komme til skiltene og benkene. I forhold til skiltene kan man evt. bare flytte dem ut mot asfalten? I forhold til benkene kan man evt. lage fast dekke på atkomst til dem og rundt dem, samt hevne ut fallet?

Siden dette er en viktig rasteplass og en nok så ”fysisk” fornminnegruppe kunne man evt. lage skiltene mer universelle og med en taktil fremstilling (modell?) av et av gardsanleggene med røyser, tufter etc?

TILTAK:

- MÅ: Endre skilt/kart på i hvert fall det ene skilt. Skilte bedre hvordan man kan komme til Uadal. 2 dagsverk – kr. 4000,- (?) Oppgradere sti mot Uadal (se egen rapport om Uadal).
- BØR: Flytte skilt fram til asfaltkant – 0,5 dagsverk – SSV(?) Anlegge fast atkomst til og rundt benkene – SSV(!) lage engelsk versjon (evt. tysk) i tillegg. Dette er en større rasteplass langs E39! Alt i alt bør man kanskje lage helt ny skilting!
- IDEAL: UU-skilt og modell. Pris: 70.000 til 200.000 (med modell) (?)

Her skal man gå mot Uadal, men det er ikke nemt å se.

Ved skiltene er det der i mot en gjerdeklyver, men da kommer man inn i vanskelig terreng langs vannet!

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Kontakte Statens Vegvesen om samarbeid om ting ved rasteplassen – kontakte kommunen om markering av sti til Uadal – se egen rapport om Uadal. Kommunen har allerede gjort mye der, men det trenger oppgradering.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE.

Statens vegvesen? Kommunen? Grunneier?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 05.01.12

UADAL (IDNR 33858) – AMS-SKILT:

SKILTET: Skiftet OKT. 2011. Men foreslår at dette skilt som går i detaljer plasseres ved tuften, og at man da setter opp et annet skilt med oversiktskart over hele lokaliteten her ved broen over til området. På det skal man vise alle elementene og nevne at noen av ”rydningsrøysene” med stor sannsynlighet er gravrøyser – beskriv hvordan rydningsrøyser noen ganger viser seg å være gravrøyser, mens det motsatte aldri er tilfellet.

Skiltene bør være på engelsk (og evt. tysk i tillegg). Det samme gjelder som et minimum ved rasteplassen!

ATKOMST:

Det må skiltes og opparbeides bedre atkomst fra rasteplassen og fram til skogen. Det kan da tenkes at man også må inngjerde på oppsiden (inn mot E39) av sikkerhetsårsaker? Da noe dyrere, men kan kanskje samarbeide med Statens vegvesen (SVV) om det? Se også rapport om Storrsheiaområdet ved rasteplass.

Fra skogen og fram til skiltet og lokaliteten er det OK. Kommunen(?) har gjort et stort arbeid her, ikke minst med bru over elva. Men nå trenges det en del vedlikehold. Alt i alt 1-2 ukeverk?

www.fornminner.no?:

- PÅ: JA
- RETTELSER: Skal flyttes litt lenger vest – evt. i det hele tatt mer detaljert kart.

SKJØTSEL:

OK. Sauer er og blir ålreite dyr. En del einer i nordøstlige del (dvs. mot berg/fjell) bør fjernes. Her forsvinner geilen inn i kratt. 1 ukeverk (?)

Tufta sett mot NV. Se einer til høyre bak i bildet.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er nok ikke et UU-objekt, men det kan det være ved rasteplassen, der kan mye gjøres for å taktilt vise anlegget og så vise det bedre på skiltene hvor det ligger.

TILTAK:

- MÅ: Opprusting av atkomst, markering av atkomst ved rasteplass. 1-2 ukeverk. Og ca kr. 6.000,-? Eller 40.000,- til Bygdeservice og 1 dagsverk for å vise.
- BØR/IDEAL: Et skilt mer – oversiktsskilt ved bru – og så flytte dagens skilt inn på området. Kr. 15-20.000? Og 3 dagsverk. Skjøtsel av einer i NØ-del (1 ukeverk?), eller 20.000,- til Bygdeservice.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Etablere skjøtseplan sammen med kommune og evt. grunneier. RMP for å beite og/eller fjerne einer? Kan det være noe for skoler å rydde einerne? Kommunen bør vel være sentral aktør i forhold til atkomsten, evt. sammen med friluftsråd og SVV. Vi må sjekke hvem som etablerte atkomsten i sin tid.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen? Friluftsråd? Statens vegvesen? Grunneier?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 05.01.2012

ØRSDALEN (IDNR. 53623) – AmS-SKILT:

SKILTET:

Skiftet OKT 2011.

Stativet er bra.

MEN: Skiltet er ganske misvisende. Har ikke "Her står du"-merke, viser/omtaler bare tre hauger som ligger innenfor dagens kirkegårdsgjerde (verken gjerdet eller redskapshuset er vist på skiltet – er kanskje kommet opp etter at skiltet er satt opp?). Som skiltet framstår i forhold til dagens situasjon er det lett å tro at de tre haugene som vises er dem som ligger på marken vest for P-plass og kirkegård.

P-plass med skilt. Hauger som omtales på skiltet ligger bak gjerdet rett ved redskapshus. Gravfelt strekker seg noen hundre meter mot venstre (vest) de første to-tre hauger ses til venstre i bildet.

Ellers omtales på skiltet at det meste av gravfeltet er ødelagt, men ved en relativt rask befarung fant jeg igjen 17 rundhauger, 2 langhauger og rester av en stjerneformet haug (står ikke i beskrivelsen i Askeladden – er sikkert tolket som langhaug tidligere) samt noen og tjue rydningsrøyser. Dvs. 2 langhauger og 30-40 rydningsrøyser er dyrket vekk. Uansett blir skiltet misvisende. Eller det bør kanskje heller vise det som faktisk er bevart? Bør inneholde et kart med alt det som er igjen, markering av "Her står du", samt bedre kart av kirkegården. Nytt skilt krever ny befarung etc,

HAR VI FIL?: Ja

ATKOMST:

Bra fram til skiltet. Hvis hele feltet skal vises fram krever det gjerdeklyvere eller selvlukkende grunder (sistnevnte krever gjennombrudd i steingjerder).

Bra parkering for 5-6 biler.

www.fornminner.no?:

- PÅ NETTSIDEN: JA
- RETTELSE PÅKREVD: Nei, men kart kunne vært mer detaljert.

SKJØTSEL: Bra i store trekk. Det meste av området beites, resten er kirkegård. Noen rønninger av bjørk på haugene som ligger på kirkegården kan med fordel tas (0,5-1 dagsverk?)

Bevart del av gravfelt et stykke vest for skiltet, for å komme hit må det etableres gjerdeklyvere eller grunder og lages avtale med grunneier.

UNIVERSELL UTFORMING:

Ikke vurdert nærmere. Flott gravfelt, men ligger ikke spesielt sentralt til. Kanskje bedre å legge en såpass stor innsats som full UU krever et annet sted?

TILTAK:

- MÅ: Nytt skilt. 2-3 dagsverk samt 40.000,- hvis vi lager skiltet i RFK-mal. 10.000,- hvis vi flikker på eksisterende skilt?
- BØR: Etablere gjerdeklyvere/grunder og avtale med grunneier om at folk kan gå på marken. 2 dagsverk(?) og 3000,- (?)
- IDEAL: Universell Utforming – pris ikke beregnet, men stort inngrep med fast dekke og adgang gjennom gjerder. Krever ny befaring/vurdering for evt. full gjennomgang. Kan evt. som en delløsning se for seg bedre høyde og utforming på skilt (20.000,- mer for UU-skilt enn for vanlig?)

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Beitingen fungerer bra, det samme gjelder skjøtselen på kirkegården.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTENE:

Kommunen? Grunneier?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 03.01.2012

”ØYANE” AV VIGESDAL, BJERKREIM KOMMUNE (IDNR 4837 OG 14189) – AmS-SKILT

SKILTET:

Skiftet OKT 2011.

Bra ramme også.

Bra plassering

Alt i alt OK, MEN: Kart på skiltet er vendt på hodet i forhold til slik man ser landskapet!

HAR VI FIL?: JA

ATKOMST:

OK, MEN kunne ha hatt skilt fra FV503 og evt. fra E-39

Kun plass til å parkere med én bil

www.fornminner.no?:

- PÅ: JA
- RETTELSE: NEI ☺

SKJØTSEL:

OK. Beitet/dyrket rundt haugene, noen større trær på haugene.

På haugene nærmest Fv503 ligger en del døde trær/avkapp som må fjernes (2-3 dagers arbeid?).

Man kan vurdere å gå i dialog med grunneier om å fjerne/beskjære trær som står mellom skiltet og haugene på den nedre flaten, da de dekker noe for utsikten. Men samtidig er disse trær vakre landskapselement i seg selv. I tilfelle 3 dagers jobb? SMIL- eller RMP-midler?

Skilt med noen av haugene på nedre flate – trær imellom.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er neppe en lokalitet å satse stort på i forhold til UU

TILTAK:

- MÅ: Fjerne avkapp/døde trær på hauger ved FV503, 2-3 dagsverk(?).
- BØR: Endre kart på skiltet og sette opp på nytt, 0,5 dagsverk og 1500-2000 kr.
- IDEAL: Som ovenfor + fjerne trær mellom skiltet og hauger på nedre flate (3 dagsverk?), og få atkomstskilt fra veg (Statens vegvesen, men vi må beregne arbeidstid for å få det til)

"PRIS": Fra 2 dagsverk til 6 dagsverk, og hvis skilt skiftes kr. 2000,-. Dagsverkene kan, bortsett fra ett (oss selv), evt. dekkes via SMIL-midler i kommunen eller forventes som en RMP-ytelse? Krever dialog med kommune og grunneier (dvs. minst 0,5 dagsverk av oss selv).

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Fungerer i store trekk. Kan evt. prøve å få til en avtale om/plan for jevnligere vegetasjonsskjøtsel på selve haugene, samt litt beskjæring av trerekken mellom skiltet og haugene på nedre flate. Men skal det være via RMP, eller som egen skjøtelsavtale, hvem skal i tilfelle gjøre det og betale for det?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen? Fylkesmannen?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 03.01.2012

BOKN KOMMUNE

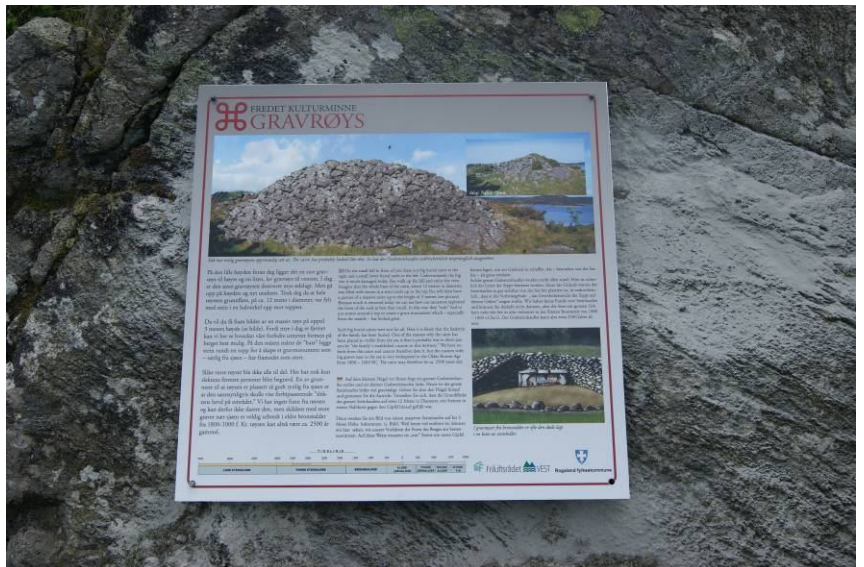
ARE – 2 SKILT + OVERSIKTSSKILT (IDNR 53614, 33839, 43851 OG 71991) – RFK-SKILT:

SKILTET:

Kun ett skilt ferdig produsert (ved gravrøyser), skilt ved fjæremannstufter er produsert, men det må foretas rettelser.

Oversiktsskilt avventer mer arbeid fra Friluftsråd samt avklaring av forhold mellom kommune, grunneier og stat.

Det som er satt opp holder koken bra.

ATKOMST:

Tilrettelagt P-plass i regi av Friluftsrådet vest. Her skal oversiktsskilt opp. Friluftsrådet står også for intern sti og anvisningsskilt/piler.

www.fornminner.no?

- PÅ: Nei – skal på

SKJØTSEL:

Skjøtselen er i store trekk bra, området beites av geit/sau og grunneierne er interessert da de driver besøksgård. Men kraftig vekst av einer og bregner er en utfordring, særlig på de nordligste områdene med fjæremannstufter.

Sørlige vik der tuftene er bra renset fram/beitet. I nordlige vik er utfordringene litt større

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette ligger generelt noe uveisomt til. Det er ikke her vi satser mest på UU-skilt eller atkomst. Men hvis Friluftsrådet Vest vil det i forbindelse med sin satsing bør vi følge opp. I forhold til skiltene kan dette kanskje gjøres ved hjelp av QR-koder på skiltene med link til nettsiden www.fornminner.no som da bør ha teksten i lyttbar form.

TILTAK:

- **MÅ:** Rette skilt nr. 2 ved fjæremannstuftene. 1,5 dagsverk i alt inkl. oppsetting og ca. 6-8000,- kr for rettelse og trykking.
- **Rettelser:**
 - Annen plassering av skilt -> snu kart og rette hvor skilt skal markeres, samt rette i teksten hvor man skal se etter objektene.
 - Vurdere ortofoto i bunn
 - Få på høydekoter uansett kartgrunnlag
 - Vurdere å nummerere utvalgte objekter på kart og i parantes i teksten.
 - Litt mørkere toning av bakgrunnsfarge.
 - Endre plassering av to objekt: Nordligste båtstø i sørligste vik: Skal helt nord langs berg i nordkant. Nordligste båtstø/gjerde i mellomste vik skal nærmere berget i nord også her.
- **BØR:** Få opp oversiktskilt sammen med Friluftsrådet Vest (kr.45.000,-) og 1 dagsverk. Skilt gjøres mer UU med QR-kode?
- **IDEAL:** UU-atkomst, men sannsynligvis veldig dyrt.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Dette tar grunneier og friluftsråd seg i store trekk av i det videre. Men kan kanskje være en fordel å formalisere i avtale?

SMARBEIDSPARTNERE:

Grunneierne, Friluftsrådet

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 10.01.2012

RØYDEHAMN (IDNR. 23973) – RFK-SKILT:

SKILTET: OK

ATKOMST:

Jeg som er arkeolog og hadde to kart å gå etter (det fra nettet og ØK-kart) brukte **lang** tid på å finne fram. Her må man vurdere følgende: Visningskilt fra veg. Fra der det skiltes til Loten ved vegen mellom Are og Føresvik. Evt. flere plasser under veis. Men i hvert fall der (asfalt)veien ender i en snuplass, og der grusvegen etterpå deler seg (og den minste vegen fører til fornminnet).

Der den ovenfor nevnte lille grusvegen svinger 90⁰ bør det settes opp et oversiktskilt som viser bunkersanlegg interne stier og fornminnet. Det må også nesten settes opp små piler som viser veg til fornminnet. Ellers står skiltet der til nesten ingen nytte.

MER FORMIDLING – SAMMENHENG MED KRIGSMINNE:

Det ovenfor nevnte bunkersanlegg fra 2. verdenskrig er et stort og velbevart anlegg. Det bør lages eget informasjonsskilt om dette. Men det kan ikke gjøres innenfor fornminneskjøtsel/BARK.

Utsikt fra del av krigsminnet. Fornminnet rett bak det lille tjern.

En innsats med veiskilting fra vegen mellom Are og Føresvik og en skilting av krigsminnet krever nesten samarbeidspartnere i kommunen, Arquebus(?), lokalt næringsliv i form av utleiare og evt. friluftsråd (en vintertur som motsats til sommerbading ved Are?). Det krever nemlig litt mer kjøtt på beinet enn bare fornminnet. Man kan hvis man også tilrettelegger krigsminnet markedsføre mer. For eks. via en liten, enkel brosjyre som man kan ha på utleiestedene?

I dag står skiltet ved fjæremannstuftene noe pussig. Hvis krigsminnet også formidles vil man kanskje ha en attraksjon som kan lokke flere til.

Foto fra samme sted dom ovenfor, men sett mot krigsminnene.

www.fornminner.no?:

- PÅ: JA
- RETTELSE: Skal litt lenger vest og bittelitt nord for å være i bunnen av Røydehamn ikke ved viken sør for!

SKJØTSEL:

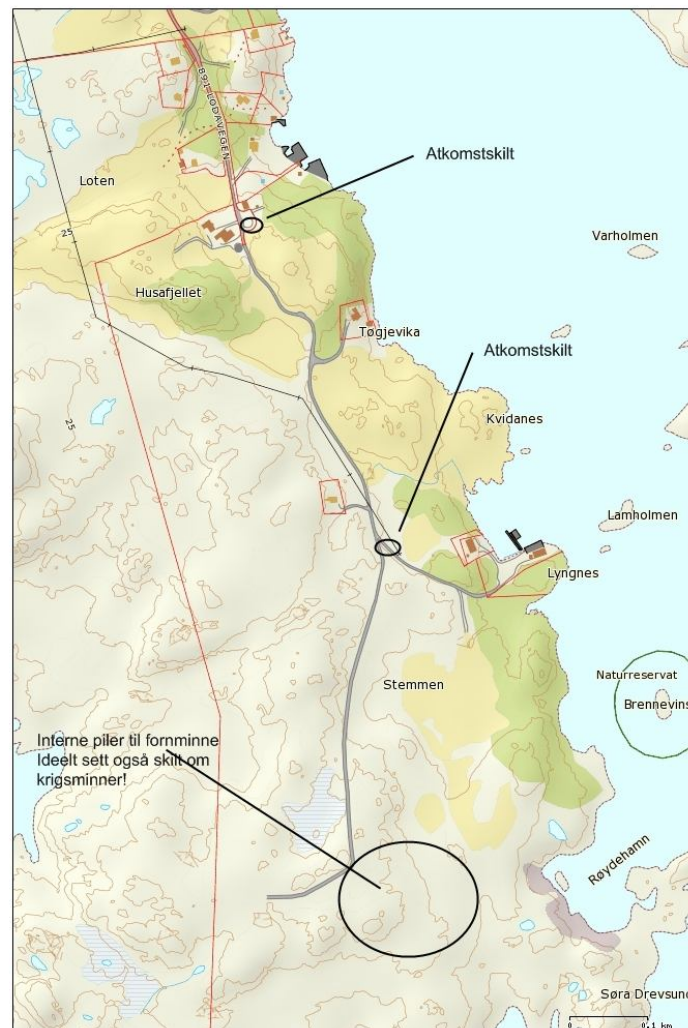
OK – beites. Veldig bra!

UNIVERSELL UTFORMING:

Nei, tror ikke den innsatsen lokaliseringen krever står i forhold til kulturminnene. Se bilder og kart.

TILTAK:

- MÅ: Ingen egentlig
- BØR: Atkomstskilting fra vegen mellom Are og Føresvik og helt fram – samt interne skilt. Søknad til Statens vegvesen. 0,5 dagsverk? Internskilting: (?)
- IDEAL: Ovenfor nevnte samt skilting av krigsminnet. Skal man få skilting fra veg må det kanskje til. Pris: 40-50.000,- samt 3-4 dagsverk. Evt. få skilt laget av Arquebus (opplysningene slik at skiltfirma kan lage det). Da ikke mer enn ca 1 dagsverk for oss med koordinering.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Skjøttes bra på selve kulturminnet. Kanskje behov for skjøtelsesplan i forhold til atkomst og parkering.

POTENSIELLE SANARBEIDSPARTNMERE:

Kommunen? Arquebus krigsmuseum? Lokale turistorganisasjoner? Statens vegvesen? Grunneier?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 10.01.2012
(på grunnlag av rapport fra mars 2009)

POTENSIELT SKILT: OGNAHABN,

SKILTET:

Potensielt – men i tilknytning til skilt ved båtutfartsplass som Friluftsrådet Vest allerede har ved sjøen i dag.

ATKOMST:

Vil kreve sti fra dagens utfartslokalitet ved sjøen og opp til den forhistoriske strandlinjen som lå rett vest for E39. alternativt setter man skiltet ved P-plass langs E39 og lager sti langs vegen fram til lokaliteten, men da vil man ikke få fram poenget med høyere sjø og lignende forhold i steinalderen nær så godt (man får ikke tak i båtfolket). Formål med skilting er nettopp å vise likhet i landskap og bruk, men forskjell i høyde i landskapet. Få plasser kan dette vises så tydelig som her.

Dagens Ognahabn

Vik" i landskapet på ca 10 m. o. h. oppfor Ognahabn, der det er steinalderboplasser.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Nei ikke etablert ennå

SKJØTSEL:

I utgangspunktet "skjøtselsfritt" hvis det etableres vil det være et spørsmål om å holde ved like intern skilting i form av små piler. Det som skal oppleves er egentlig landskapet med litt forklaring og symbolbruk for å vise hvor steinalderboplassene lå i lendet den gang.

UNIVERSELL UTFORMING:
Ikke så aktuelt

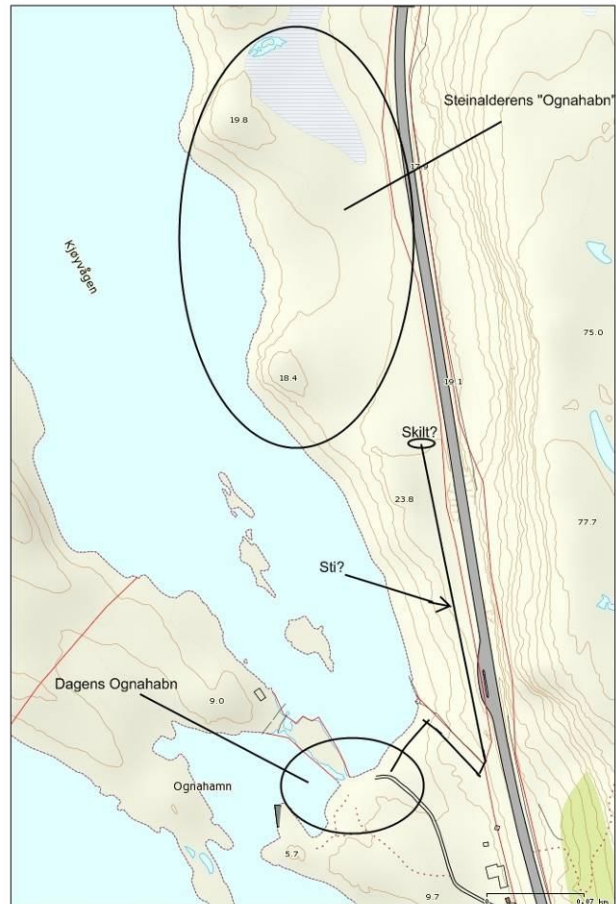
TILTAK:
Skilt, enkel sti og ikke minst avtale med grunneier (avtale og skilt: 1-2 dagsverk, og 40.000,- kr? – men her kan kanskje mye billigere skiltmal anvendes. Da en pris på ca 5-6000.), sti: 1 dagsverk, 4000,- kr inkl. gjerdeklyver?

VIDERE
SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:
Avtale om atkomst med grunneier, skjøtsel av stimarkering (Friluftsrådet Vest?)

POTENSIELLE
SAMARBEIDSPARTNERE:
Friluftsrådet, Grunneier?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 10.01.2012

EIGERSUND KOMMUNE

ÅRSTAD (IDNR. 53558) - RFK-SKILT:

SKILTET:

Dette skiltet er aldri blitt satt opp!

ATKOMST:

Ikke enkel. Jeg brukte lang tid på å finne fram tross kart. Her må man få visningsskilt fra veg på plass.

www.fornminner.no?:

- PÅ: JA
- RETTELSER: Ja, bedre kart med plassering av skilt (hvis/når det kommer opp)

SKJØTSEL:

OK, beites.

Tufta sett fra området høyeste punkt. Ikke det tydeligste fornminnet. Stein med "ansikt" lengst til høyre bak i bildet

UNIVERSELL UTFORMING:

Innsatsen det krever i forhold til lokaliseringen fornminnet har er ganske stor i forhold til karakteren av kulturminnet.

TILTAK:

- MÅ: Få opp skiltet, bedre kart på www.fornminner.no og atkomstskilt fra veg. Ikke utgiftsdrivende for oss. Dette er oppgaver som bør ligge hos kommunen og Statens vegvesen. Men arbeid kanskje 0,5 dagsverk for å få det til å skje og 0,5 når det skal gjøres for å bestemme plassering.
- BØR: Markere selve tuften i lendet, evt. rette skilt så det får et detaljkart over hvor ting er og var. Kr. 8.000,- (?)

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Hvis skiltet skal opp – man *kan* vurdere dette, da fornminnet er litt vanskelig å gjenfinne/forstå i forhold til andre fornminner i Eigersund (satt opp p.g.a. utbyggingen?) bør man fortsette beite. Beiteavtale om nødvendig.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE.

Kommunen? Grunneier? Statens Vegvesen

INTERESSANT IAKTTAKELSE:

På veg opp mot tufta fra sør kom jeg forbi en naturlig stein, som når lyset falt slik det gjorde den dagen, ser ut som et stort ansikt. Kanskje ikke tilfeldig når man tenker på Rosslandsguden (og Gygro) i Sokndal ikke langt unna?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.01.2012
(etter grunnlag fra juni 2009)

STOPLESTEINANE (IDNR. 53554) – RFK-SKILT:

SKILTET:

Skittent. Det ble vasket bra. Bør kanskje endres med å tilføye en setning om at fornminnet faktisk ligger 50 m lenger fremme på besquerens høyre skulder. Alternativt henge opp en liten pil under skiltet.

ATKOMST:

Vanskelig, ikke skiltet fra veg. Jeg som er arkeolog og hadde TO kart å gå etter (det fra fornminner.no og temakart Rogaland) brukte **noe** tid på å finne fram. Kjørte "feil" ved å bruke nærmeste avkjøring fra RV til kulturminnet og endte i en carport hos en privatperson. Man skal i stedet inn fra Indre Lygre.

Her må det opp visningsskilt fra RV og fram. Man bør også vurdere å skilte parkering med en gang man er kommet av fylkesvegen. Det blir litt lengre å gå, men man kan ikke la alle parkere oppe ved det siste huset. Fra P-plass nede ved fylkesvegen (som evt. bør har et oversiktsskilt der man viser avstand til og plassering av skilt og fornminne) må man da vise vegen videre med enkle piler eller røde prikker. Jeg befarte denne lokaliteten i sommeren 2009. Friluftsrådet var da i gang med oppgraderinger, kanskje dette er gjort nå.

www.fornminner.no?:

- PÅ: JA
- RETTELSER: JA. Stoplesteinene er feilplassert med ca 1 km! Må endres og man må vise rett atkomstveg også. Kontakte friluftsrådet først.

SKJØTSEL:

Ikke noe særlig behov, men kunne med fordel beites av sau eller slås gress.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er et helt spesielt fornminne og ett av de fineste i området. Men vanskelig tilgjengelig, krever veldig mye å gi atkomst for alle. Ikke sannsynlig lokalitet.

TILTAK:

- MÅ: Atkomstskilting fra riksveg. Visning av veg opp med prikker eller piler. Kontakt Statens Vegvesen og/eller Friluftsrådet. 1 dagsverk her hos oss(?) ikke en utgift direkte. Skilte (og anlegge?) P-plass rett inn fra riksveg. Kan sannsynligvis parkere der slik det er. Da billig med skilt. Ikke sikkert at det behøver bli direkte utgift for oss. Rette på www.fornminner.no
- BØR – oversiktsskilt ved P-plass ved Fylkesveg.
- IDEELT: UU, men ikke sannsynlig.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Kan med fordel lage beiteavtale. Eller avtale med Friluftsrådet, kanskje de også allerede har avtaler med grunneierne.

SAMARBEIDSPARTNERE:

Friluftsrådet, Kommunen? Statens vegvesen, grunneiere?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 10.01.2012
(på grunnlag av rapport fra juni 2009)

FINNØY KOMMUNE

HESBY KIRKE (IDNR. 84567) - AMS-SKILT:

SKILTET:

Skiftet OKT 2011. Stativet kunne trenge beis.

ATKOMST:

OK-bra

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Ja, lokaliteten er feilmarkert!

SKJØTSEL:

Bra – kirke/kirkegård

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette må nok tas i forhold til bygget som offentlig bygg (kirke) enn som kulturminne.

TILTAK:

- MÅ: Egentlig lite behov for mer arbeid, utover beising av skiltstativ. OG rettelse på www.fornminner.no

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Lite behov

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, menighetsrådet?, kirkevergen?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.01.2012

LØLAND PÅ OMBO (ID 4730) - AMS-SKILT:

SKILTET:

Skiftet platen i OKT 2011. Men hele stativet står bare løst ved siden av feltet! Skiltet er etablert på 1990-tallet, men stativet er tydeligvis aldri blitt festet. Et under at det står ennå, og at det faktisk er blant de beste når det gjelder beis og kvalitet på treet.

Skiltet må festes. Har kontakt med kommunen om dette.

ATKOMST:

Enkelt skilt ved veien som viser til objektet. Markering med piler eller røde prikker fram til skilt/helleristninger. Tydelig at lokale ildsjeler eller kommunen har vært på banen engang og etablert en sti her.

Vi bør ta kontakt og hjelpe til med å få ryddet og oppgradert markeringen av stien igjen, det er en del steder der det trengs beskjæring etc.

www.fornminner.no?:

- PÅ: JA
- RETTELSE: Ja, feilmarkert og for lite detaljert

SKJØTSEL:

Klippe en del og merke opp igjen i løypa. På selve feltet: Feste skiltet og AM, UiS bør kanskje rense feltet for mose, lav, gress etc..

Store steiner som feste for skilt? Eller i allerede borte hull der jernstenger står?

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er nok ikke objektet å legge til rette universelt p.g.a. avstand fra vei, generell lokalisering (kunde grunnlag) etc.

Fjerning av vegetasjon?

TILTAK:

- MÅ/BØR: Feste skilt. 3/4 dagsverk, skjøtte stien (1-2 dagsverk eller inngå/fornye avtale med lokalt lag som har etablert den – dvs. 0,5 dagsverk om avtale). Rette på www.fornminner.no

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

AM, UiS har laget plan for alle helleristninger for en del år siden. Vi "overtok" men har til nå ikke klart å følge opp. Selve flatene er så vidt jeg har forstått framdeles museets ansvar. Ellers må vi lage plan/avtale med lokale krefter, som tydeligvis har startet opp en sti.

SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Lokale krefter som opprinnelig laget sti, Grunneier?, Am-UiS

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.01.2012

STAVNES (IDNR. 53958) – RFK-SKILT:

SKILTET:

Holder. Litt bleknet på den engelsk/tyske avdeling. Står nok noe nærmere Haug A enn det som kartet på skiltet selv antyder.

ATKOMST:

Hvis man finner/kommer inn på lokal tursti kommer man greit fram, men på slutten ganske vanskelig å komme over bekk og opp bratt bakke. Og det er ikke gitt at man finner turstien. Jeg kom inn via det som på kart så ut til å være nærmest. Da nærmest umulig å komme fram. Ifølge Silke Ulrich i Finnøy kommune er det planer lokalt om å bruke midler fra Gjensidigestiftelsen til å lage sti. Her bør vi holde god kontakt inn mot disse initiativtakere, med råd og veiledning.

www.fornminner.no?:

- PÅ: JA
- RETTELSE: Vanskelig å si om korrekt plassert da kartet er i en alt for liten målestokk til å finne fram etter. Men det i segs elv er en rettelse: Bedre kart!

SKJØTSEL:

Her kan det med fordel fjernes einer og andre småtrær på de fleste av røysene. Ca 3 dagsverk?

UNIVERSELL UTFORMING:

Flott fornminne, men krever nesten for mye av atkomsten til at UU er aktuelt. KANSKJE hvis man kan komme fram via gardsveg litt vest for gard med drivhus.

TILTAK:

- MÅ: Bedre atkomst – lokale krefter?
- BØR: Endre skilt(?) – Pris ca 30.000,- Skjøtsel ca 3 dagers arbeid
- IDEELT: UU fra gard med drivhus. Pris: Ca. 200.000(?)

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Kontakt lokallag (Øystein Sandanger og Co) samt kommunen i forhold til arbeid med sti og evt. skjøtsel.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Historielaget v. Øystein Sandanger
Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.01.2012

Haug A

Haug B

EDLARVÅGEN/SØYLÅ (IDNR.34218, 23910, 23909, 34217 OG 71916) –RFK-SKILT:

SKILTET:

Holder noenlunde. Men rammen har mange riper og har fått en bulk. Bør kanskje males?

ATKOMST:

Markert med lite skilt ved vegen og videre med røde påler. OK

www.fornminner.no?:

- PÅ: Denne lokaliteten er ikke på ennå – SKAL inn

SKJØTSEL:

Denne er flott. Området beites. Grunneier er pådriver for hele skiltingen/tilretteleggingen.

Sti ved østlige naust. Kan enkelt gruses på duk

Viken med gravrøys bak t.v. NB stigning

UNIVERSELL UTFORMING:

Ikke spesielt god i dag. Grunneier har ønske om dette. Vi må i tilfelle overføre midler fra lokalitet på Strand (løype) og hit. Må få lov til det av Riksantikvaren.

Flere alternativer:

Hvis vegen og P-plassen anlegges slik som ønsket av grunneier (dette krever tillatelser og deler må nok undersøkes arkeologisk først) kan man komme rundt med gruset sti langs bukten på begge sider.

Grunneier ser da for seg en avstikker opp til den store gravrøysa i skar vest for viken. Undertegnede tror det blir for bratt.

En annen løsning kunne være å kjøre bil videre av eksisterende veg og så anlegge grussti inn her og til gravrøysa (se kart). Problemet med dette alternativet er at da må man ha noe P-plass på toppen også (men kan være en diskret lomme for én bil behøver ikke være for busser tror jeg). Se også rapport fra Fagerheim (vedlagt)

Alternativ plassering av UU-sti til gravrøys

TILTAK:

- **MÅ:** Fikse opp på skilt. Få lokaliteten på www.fornminner.no 0,5-1 dagsverk?
- **BØR/IDEELT:** Ny atkomstveg, P-plass ved bekk (flytte skilt hit), nytt UU-skilt, sti rundt begge sider av viken, UU-sti til store gravrøys. Grunneier ønsker også løyva til å lage en liten gapahuk på "øy"/"nes" i viken (se kart). Pris: mange hundre tusen, men P-plass og veg kanskje via SMIL-midler og grunneier selv? Da kan vi stå for nytt skilt 50.000,- og stiene 80-100.000 + andre småting. Vi har en del Riksantikvarmidler hvis vi får lov å overføre dem. Planlegging, tilsyn etc: 3 dagsverk?

Flyfoto med omtalte tiltak markert

Planlagt veg nærmest dagens: I urlendt skråning. Videre: I kant av åker (uproduktivt hjørne).

vurderes

Men arkeologisk registrering må

Veg i kant av åker fra motsatt vinkel. registr. til.

Område for P-plass? Her må nok arkeol.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Grunneier må fremme sak om landbruksveg for kommunen. Vi må inn i samarbeid om det, og det må evt. registreres arkeologisk i deler ved P-plass og deler av vegen. Hvis veg og P-plass anlegges som grunneier ønsker vil det gi atkomst rett ned til hjertet av området. Herfra kan man lage plan for UU rundt vågen og til fornminnene.

Det som vil rettferdiggjøre en stor satsing på UU er at Talgje nå er landfast (dvs. plutselig større publikum), Edlarvågen kan da oppleves av turister som kommer med buss (en del pensjonistturer til kirken allerede i regi av Ryfylke livsgnist), samarbeid med Anker Gard om gruppeturer, skoleklasser i buss etc. Grunneier ønsker virkelig å satse

SAMARBEIDSPARTNERE:

Grunneier fram for noen! Kommunen (SMIL-midler?), UU her på huset.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 13.01.2012

TALGJE KIRKE (IDNR. 85069 OG 23908) – AMSSKILT:

SKILTET:

Skiftet Okt 2011. Men det står intet om de fire gravrøyser med bauta på den ene, eller andre funn som kan fortelle om kirkens forløpere – altså at dette var et "helligsted" før man anla kirke i middelalderen. Bør vurdere nytt skilt. Stativet er for øvrig slitt.

ATKOMST:

OK – skiltet fra veg

www.fornminner.no?:

- PÅ: JA
- RETTELSE: Må flyttes lenger øst!

SKJØTSEL:

På kirke og kirkegård helt fint. Kunne trenge noe rydding på gravrøysene – 1-2 dagsverk?

UNIVERSELL UTFORMING:

God atkomst og parkering

Se vedlagt registrering på ark samt Fagerheims rapport

Vestligste gravrøys med begynnelende gjegroing og litt søppel.

Kirken sett mot øst med gravhaug med bauta foran – litt gjengroing igang

TILTAK:

- MÅ: Endre på www.fornminner.no 1 time?,
- BØR: Drive litt skjøtsel på haugene i nærheten. 1-2 dagsverk. Evt. nytt skilt som forteller om haugene og tidsdybden i området – samt RUNESTEINENE i kirkens mur? 2-3 dagsverk 30-40.000,-(?)
- IDEELT: Full UU (Pris:?)

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Evt. plan og avtale for skjøtsel av område rundt kirkegården.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:
Kommunen, Jostein Gard/menighetsråd

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 13.01.2012

RAPPORT

Befaring: Talgje Kyrkje og "Søylå, Finnøy, november 2009

Bakgrunn

Bakgrunn for rapporten, er oppdrag fra Rogaland fylkeskommune, der undertegnede er engasjert for å sjekke tilgjengelighet for funksjonshemmede.

Adkomst

Talgje har nå blitt landfast, så det er mulig å kjøre dit. Går ikke buss. Kan ta hurtigbåt fra Stavanger. Da er det henholdsvis 1 km til Talgje Kyrkja og ca 2 km til "Søylå" å gå.

Talgje Kyrkja

Parkering

Det er ikke oppmerkede p-plasser her for bevegelseshemmede, men det er plass til å parkere oppe på "platået" der kjerka ligger.

Bevegelseshemmede

For tiden holder de på å installere sprinkleranlegg i kjerka. Dette medfører noe ugjevnheter fra muren rundt kjerka og bort til inngangsdøra (ca 15 m). Det er ikke trapper ved hoveddøren. Imidlertid er dørstokken ca 5 cm på det høyeste. Det er to slike å passere før man kommer inn i kjerkeskipet. Med unntak av opp til galleriet og prekstolen, så er alt på ett plan i kjerka. Under alle stolrader i kjerka, er det varmerør. Det er nå mulig å sitte i rullestolen, men de vurderer å fjerne rørene under 1 av radene for å få bedre plass, ikke bare til rullestoler men også rulatorer og barnevogner.

Oppe på samme nivå som kjerka, er det bygget et toalett. Det tilfredsstillende alle krav til HC-toalett med muligens ett unntak: Døren er tung å lukke, samt at det er hengslet "feil" vei. Det er heller ikke håndtak på skrå inne ved hengslene.

Hørselshemmede

Det er montert teleslyngeanlegg i kjerka.

Innformasjon

Det er mulig å gå helt inntil skiltet på utsiden av muren rundt kjerka.

Konklusjon

Hvis dørstokkene blir ordnet, og de bytter ut døren på toalettet, så vil jeg si at Talgje Kyrkje med toaletttilbygg tilfredsstiller alle krav til universell utforming.

"Søylå" eller Edlavågen på Finnøy

Det er ikke noe skilt på hovedveien som forteller at du passerer et fornminne. Det går ikke an å kjøre ned til parkeringsplassen med buss. Grunneier vil gjerne lage en liten "snarvei over jordet" bort til parkeringsområdet. Dette er ikke opparbeidet, men det blir ved allerede eksisterende skilt.

Kort beskrivelse

Slik området fremstår i dag, så er det ikke tilgjengelig for bevegelseshemmede. Området går rundt en bukt med en avstikker opp til "steinvarde" eller "steinsøyle".

Bevegelseshemmede

Løypa rundt bukta bør uten store problemer kunne gjøres tilgjengelig. Anslår distansen til å være ca 300 m. Eksisterende sti må gjøres noe breiere og gjevnes ut. Det vil være naturlig å etablere to områder med benker og bord.

Utfordringen blir større opp til steinsøyla. Uansett så vil man ikke komme helt frem til den. Det vil mangle ca 15 m. Tror det skal la seg gjøre å planere en gangsti i terrenget, der stigningsforholdet kan holdes på 1:12 med naturlige hvilerepoer med innformasjon.

Alergikere

Det er ganske mye bjørk i området, og det er også mye gress.

Synshemmede

Blinde og sterkt svaksynte anbefales å ha med ledsager.

Innformasjon

Det går an å gå helt inntil skiltet.

Konklusjon

Edlavågen er et fantastisk område som bør kunne gjøres tilgjengelig for alle. Grunneier er veldig interessert i å legge forholdene til rette hvis det kan bli et samarbeid. Jeg synes forholdene ligger godt til rette, og at dette må prosjekteres for å se om det lar seg gjennomføre.

Stavanger, november 2009

Fagerheims Konsulenttenester

Bjørn Fagerheim

Innehaver

RAPPORT FRA TILSTANDSSYNFARING SKILT

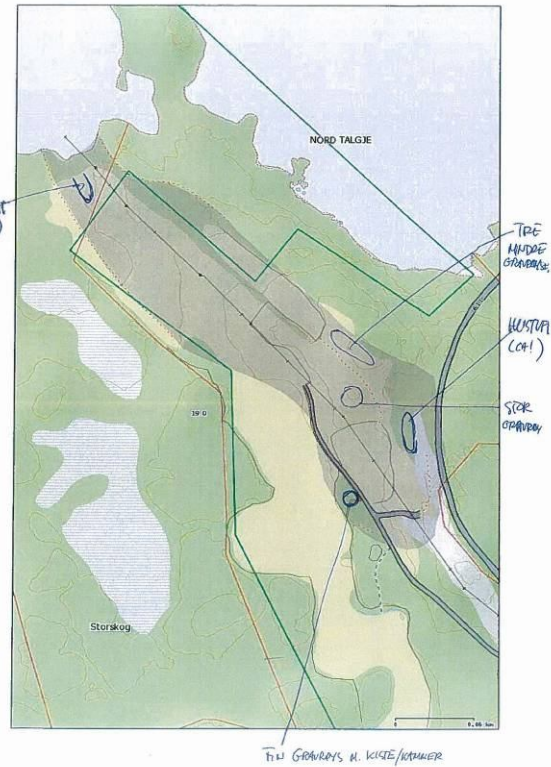
POTENSIELT RFK-SKILT: ROSSMORK/NORDTALGJE (IDNR 44236)

SKILTET:

Potensielt, men det er satt av plass til lokalt visningsbygg ved det spesielt rike naturvernområdet. Vi bør være med å prege hvor stier skal gå. Både for å redde fornminner og for å få til god informasjon

Kart over planlagte stier – fra kommunen

Konkrete fornminner i området

ATKOMST:

Det blir ved den satsingen som gjøres fra kommune, stat og friluftsråd god atkomst.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Nei da dette ikke er laget ennå.

SKJØTSEL:

Her er det nok ganske mange dagsverk, kanskje ukeverk for å få fram alle fornminnene bra. Men må vel legges inn i hele planen for området der det nå skal lages stier etc?

Bilde av landskapet: Litt skjøtsel å gjøre.

UNIVERSELL UTFORMING:

Må være opp til de øvrige initiativtakere (herunder Fylkesmannen) å vurdere.

TILTAK:

- MÅ: Inn i planleggingen sammen med initiativtakerne til stier og skilting av naturvernområdet. Fornminnene må med på oversiktsskilt og/eller brosjyrer og nettsider. Skjøtsel. 2-3 dagsverk med planlegging. Skjøtsel: 2 ukeverk? Men mye kan kanskje gjøres av Friluftsrådet hvis vi kommer med innspill? Skilt: 2-3 dagsverk og 45.000,- eller 63.000,-
- BØR: Evt mindre skilt ved enkeltminnene. 2 dagsverk og 40.000,- (?)
- IDEELT: Full UU. Pris:?

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Koble oss på eksisterende prosjekt i regi av kommune/stat/Friluftsråd

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Ryfylke friluftsråd, Kommunen og Fylkesmannen, samt grunneier

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 13.01.2012

POTENSIELT RFK-SKILT: MURANE, (IDNR. 53687)

SKILTET:

Ønsket skilt fra lokalmiljøet. Dette er veldig forståelige hustuffer. Fordi de har vært utgravd ligger veggene veldig synlige. Man kan også p.g.a. utgravingen fortelle flere detaljer om husene (vise på skilt med fotos fra utgravingen). Dessuten er planen at dette skilt skal inngå i en skiltet tursti rundt øya. I nærheten - langs stien – ligger flere andre kulturminner (nyere tids, men noen kan ha røtter tilbake til middelalderen) bl.a. den gamle kirkevegen. Her er det altså mange synergier-effekter.

Gavl i hustuft, sti er planlagt rett utenfor skogen.

ATKOMST:

Vil bli enklere, plan om (kul)tursti rundt hele Talgje som skal passere rett forbi.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Nei da ikke skiltet ennå

SKJØTSEL:

Det vil primært bli snakk om å hogge ned en del av skogen (og fjerne gamle rotveltere) rett rundt tuftene. Lokale krefter med Jostein gard og Idrettslaget i spissen vil gjøre denne delen. De ønsker også å skilte (evt. opparbeide tursti). Vårt bidrag blir veiledning og skilt.

UNIVERSELL UTFORMING:

Terrenget er ganske kupert så en tilrettelegging for alle er nok vanskelig. Må holdes opp mot antall potensielle publikummere.

TILTAK:

- MÅ/BØR: Skjøtsel og skjøtselsplan (skjøtselen vil lokale gjerne utføre – vi må lage planen) 1 dagsverk(?), skilt 1-2 dagsverk og 45.000,- med vår skiltmal. Velforeningen har startet opp skiltmal på Talgje. Disse ser bra ut og koster ca 5-8.000,- kan vurdere dette i stedet. Etablering av sti vil gjerne idrettslaget ta seg av. Her skal vi inn i forhold til inngrep. Kulturminnet er i Askeladden vist noe større enn bare tuftene!
- IDEELT: Universelt utformet – men det kan bli vanskelig i dette ganske kupert terrenget, men skiltet kan jo lages universelt, da ca. 60.000,-

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Se under tiltak.

SAMARBEIDSPARTNERE.

Talgje Idrettslag, Jostein Gard og Finnøy kommune

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 12.01.2012

POTENSIELT SKILT: BORGARÅSEN (IDNR 4748)

SKILTET:

Finnes ikke ennå. Ser for oss 1 stk ved atkomst (70x70) samt mindre skilt ved: Oppkomme, Utsikt mot NØ (mot bygdeborg på Nådøy), Muren i Ø/SØ der den er tydeligst og evt. heller (med benk).

ATKOMST:

OK. Traktorveg frem til P-plass og litt videre. Lokaliteten må ved etablering skiltes fra veg.

www.fornminner.no?:

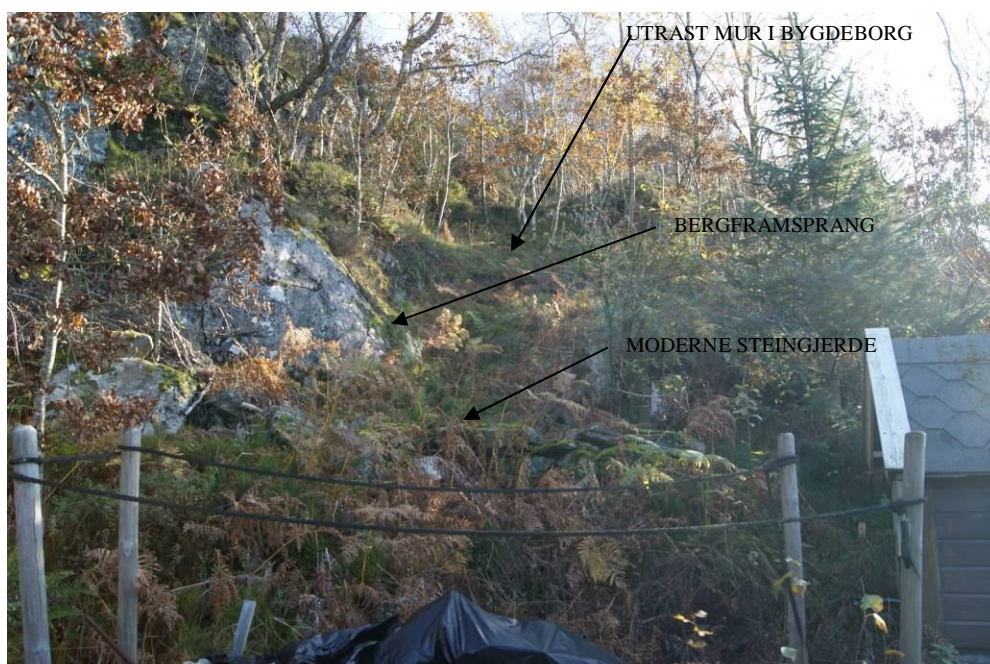
- PÅ: Ikke aktuelt ennå

SKJØTSEL:

Mye trær (ved) å ta ut. Grunneier ønsker å gjøre dette. Representerer en stor egeninnsats (mange ukeverk). Kommunen vil bruke SMIL-midler til dette. Til dette trenger han en smal veg/brei sti som ATV kan komme opp av. Den eneste plassen man kan komme opp med en slik sti er dessverre der det er mur bevart i NNV.

Men store deler av denne muren er ødelagt av hytter med tilhørende veg etc. Derfor kan evt. et kompromiss inngås:

For å kunne drive skjøtselen anlegges på duk en sti som er brei nok til at ATV kan kjøre på den. Denne anlegges tettest mulig inn mot berget i vest. Den kan anlegges ved at man planerer fram til lite framsprang i berget ca 5 meter lenger opp enn moderne steingjerde (da er man fremdeles 5 meter fra utrast mur i bygdeborgen). Herfra må maskin da ta seg fram på skytematter eller lignende praktisk mulig materiale for å fordele grusen videre oppover. Vi bør være til stede under denne delen av arbeidet.

Når man er ferdig med å drive skjøtselen med ATV må stien reduseres inn til en bredde på ca 1 m langs berget slik at den passes best mulig inn i terrenget og dekker minst mulig av den utraste muren i bygdeborgen. Dette skal kombineres med at man skilter her ved inngangen til bygdeborgen. På den måten kan publikum faktisk bedre se/forstå at de krysser en mur inn til en bygdeborg enn de kan i dag, og inngrepet er reversibelt. Skiltet må da ha oversiktskart og rekonstruksjonstegning som viser hvordan muren kan ha sett ut når den var i bruk – nettopp der man står.

Stien skal for øvrig bare gruses så langt opp som det er helt nødvendig, deretter barkflis et stykke og når terrenget flater ut skal det bare være et tråkk som vises med piler.

UNIVERSELL UTFORMING:

Neppe en egnet lokalitet i forhold til atkomst for all grupper. Men for noen grupper som svakseende/blinde med ledsager kan man tenke over det (taktile og auditive løsninger)

TILTAK:

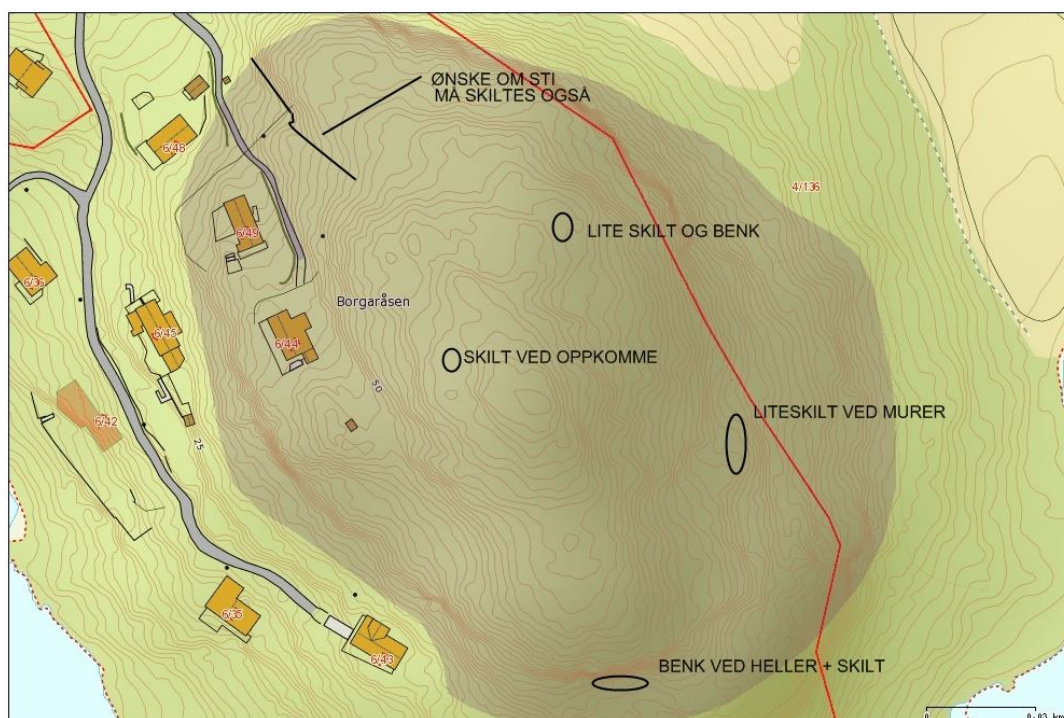
Skilt (flere).

Skjøtsel (mange ukesverk)

Atkomst (landbruskveg som reduseres til sti etter hvert)

Benker(?)

Atkomstskilting.

I alt kr.150.000-300.000, men mye via SMIL-midler (atkomst og skjøtsel). Skilt og benker på lokaliteten kan bli 3-4 dagsverk og kr. 70.000-100.000,-. Atkomstskilt fra veg: Statens vegvesen og fra P-plass og frem grunneier(?).

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Skjøtselsplan og avtale om hvordan sti evt. kan anlegges må inngås.

SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Grunneier

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.01.2012

FORSAND KOMMUNE

KJØDLINGVOLLEN (IDNR. 64669) –RFK-SKILT:

SKILTET:

Jeg fant det ikke igjen selv om jeg sist var på stedet så sent som i 2008. Lurer på om det er fjernet eller ligger gjemt under veltede trær. Uansett ikke enkelt å finne.

ATKOMST:

Man må via privat tun og gjennom noen grunder. Ingen skilting.

Forskjell på beitet og skogkledd del av fornminnet. Gravhaug på beitet del.

www.fornminner.no?:

- PÅ: JA
- RETTELSE: NEI, stemmer.

SKJØTSEL:

Store deler er Ok, de er beitet, men de viktigste delene, der hustuftene ligger, er overgrodd av skog og nylig har en del trær veltet i storm (kanskje flere i skrivende stund da det har vært mange og kraftige stormer etter beifaringen i okt). Her er det nok rundt 1 ukeverks arbeid. Jeg fant kun igjen en av de to tuftene som ifølge beskrivelsen skal være i området, Fant en del gardfar. Men det stemte dårlig med beskrivelsen i Askeladden. Kanskje man bør vurdere en nyregistrering?

I denne tette skog ligger de viktigste element i fornminnet

UNIVERSELL UTFORMING:

Ikke så aktuelt ut fra plassering og atkomst, samt tilstand.

TILTAK:

- MÅ: Avklare med grunneier og kommunen om dette framdeles skal være en skiltet lokalitet. Hvis det framdeles skal det, må man få skiltet atkomst. Dette må avtales med grunneier og gjennomføres (0,5-1,5 dagsverk og 0-3000,- alt etter hvor mye av skiltingen vi skal stå for). Det må uansett ryddes vesentlig. 3-5 dagsverk? Kanskje kan SMIL-midler brukes eller det kan stilles forventning om innsats ut fra RMP-midler? Ellers vil dette kanskje løpe opp i ca 25.000,-
- BØR: Se ovenfor
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Atkomsten er vanskelig. Opprinnelig planlagt tursti i området – derfor skiltet. Men disse planene er etter muntlig opplysning fra Forsand kommune oppgitt. Da blir lokaliteten liggende noe i en bakevje. Dette kombinert med den tilstand fornminnet for øvrig er i skal man kanskje vurdere avskilting.

Tuft delvis gjemt under veltet tre

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, grunneier

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 16.01.2012

GJESDAL KOMMUNE

FIGGJOELVA STEINALDERENS E39 – STATOIL ÅLGÅRD. – AMSSKILT:

SKILTET:

Nyoppsatt august 2008. Dette skiltet erstatter det ene ved Bråstein som nå er kommet i bakevja p.g.a. bomstasjonen (det i kjøreretning Stavanger).

ATKOMST:

Enkel, er ved P-plass på Statoilstasjon

www.fornminner.no?:

- PÅ: nei, skal på.

SKJØTSEL:

Ingen nødvendig.

UNIVERSELL UTFORMING:

Er enkelt å komme til, rett høyde etc. Men selve skiltet har for små bokstaver etc.

TILTAK:

- MÅ: Få rettet opp på www.fornminner.no
- BØR:
- IDEELT: Universelt utformet skilt. Men koster ca. 30.000,-

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Ingen

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Stasjonseieren

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 28.02.2012

FODNABERGHEIÅ (IDNR. 34130) – AMS-SKILT:

SKILTET:

Skiftet august 2008. NB bør rettes litt, da det mangler en markering av skiltplassering – gjør det litt vanskelig å orientere seg. Rammen bør kanskje beises.

Kommunen (i samarbeid med AM, UiS?) har satt opp mindre skilt ved enkeltobjekter. Hvis de har filene, eller en original, kan vi hjelpe med opptrykking på aluminium.

ATKOMST:

Undertegnede kom inn via Limagarden. Visste hvor fornminnet er. Dette var ett av de første objekter som ble befart. Jeg hadde for lite oppmerksomhet på atkomstens skilting. Men sti opp fra Limagarden. Gjerdeklyver underveis. Generelt Ok, men grundig vurdert.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, er rett plassert

SKJØTSEL:

Ser rimelig bra ut, beites. Men gresset på tuftene er kanskje noe lenger enn det burde vært. Dette sies ut fra sammenligning med bilde i Gjesdal kommune sin kulturminneplan der tuftene ses tydeligere. Men det kan kanskje også skyldes at det er tatt på en annen årstid?

UNIVERSELL UTFORMING:

Det er langt og bratt opp til Fodnaberghelå fra Limagarden. Vanskelig å få til atkomst for bevegelseshemmede. Kan kanskje la seg gjøre fra byggefeltet. Men det blir også relativt langt og for øvrig et vesentlig inngrep i fornminnet. En rask skisse viser at det vil bli ca 250 m. Skal det lages skånsomt (for eks. med rister som på Vistehåå) vil det bli veldig dyrt.

TILTAK:

- MÅ: Lite
- BØR: Rette skiltet og trykke på nytt. 0,5 dagsverk og 3000,-, beise rammen (kommunen?), Trykke opp småskilt på aluminium (3.000,- og 0,5 dagsverk). Rense frem tuftene bedre? Det vil nok koste et par ukeverk. Pris: alt fra 0,- og 2-3 dagsverk hvis vi gjør det sammen med skoler til kr. 35.000,- med bygdeservice.
- IDEELT: Universell utforming, pris: Mange hundre tusen?

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Gjesdal kommune nevner dette i sin kulturminneplan. Bra om kommunen tar den delen i samråd med oss.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Skole(?), Velforening(?) Historielag(?) Grunneier(?)

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 28.02.2012

HOMSLAND (IDNR. 64637) – AMSSKILT:

SKILTET:

Her er det egentlig to identiske skilt, men vi har foreløpig bare trykket ett opp. Det gl. skilt ved vegen holdt bra. Byttet derfor inne ved anlegget. Vi var ikke informert om at det var to like skilt her.

Årsaken til at det ikke er trykket/byttet

ennå er også at kommunen egentlig gjerne vil ha et helt nytt skilt her. Ut fra generell skiltsituasjon må vi imidlertid nok holde oss til de skilt vi har. Dermed må vi uansett trykke ett mer på aluminiumsplate. Før vi gjør det kan vi med fordel foreta noen rettelser og så trykke to mer:

- Få inn moderne steinbygg på kart på skilt
- Flytte plasseringen av skiltet til borte ved det moderne bygget, da det vil stå bedre der. I dag står det i et veldig fuktig område (bygget ses i høyre kant av bilde ovenfor)
- Rette «Skilt» på skiltet til ved siden av bygget

ATKOMST:

Bra atkomst via bilveg, P-plass, gjerdeklyver og piler som viser sti. Dessuten småskilt ved enkeltelementene i anlegget. Bra generell atkomst, men ikke noe Universell Utforming.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, stemmer

SKJØTSEL:

Veldig bra, beites. Grunneier og kommunen har her et bra samarbeid. Kommunen har satt opp skilt om hensyn til beitedyrene sammen med vårt skilt ved veien – bra! Kommunen lager småskilt ved enkeltobjekter og piler for atkomst, samt beiser vårt skilt. BRA!

UNIVERSELL UTFORMING:

Vil neppe få til mye UU her. Kunne vurdere å spørre grunneier om å bruke traktorvegen til UU-atkomst nesten helt frem. Kan da kanskje opparbeide rullestolsti gjennom selvlukkende grind og helt inn til skiltet. MEN problem i forhold til beitende kyr/okser?

TILTAK:

- MÅ: Rette, trykke og sette opp 2 skilt: 2 dagsverk, 6-8.000,- kr
- BØR: Hjelpe kommunen økonomisk med å oppgradere småskiltene ved enkeltelementene (evt. i aluminium) og visningspilene. 1 dagsverk og 8-10.000,-?
- IDEELT: Universell utforming, ny skilting, ny brosjyre. Mange ukeverk og ca. 200-300.000,-?

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Dette virker veldig godt skjøttet av grunneier og kommunen slik det er. Vår oppgave må være å få skiltene fikset litt opp så de står riktig og med rett markering på.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, grunneier, Arkeologisk Museum(?),Turistforening(?)

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 27.02.2012

HAUGESUND KOMMUNE

GRAVENE PÅ GARD (IDNR. 24005) –RFK-SKILT:

SKILTET:

Er IKKE satt opp. Ble i sin tid (sent 1990-tall) gitt til kommunen for å sette opp. Er i dag tilsynelatende «forsvunnet». Vi bør kanskje sammen med Haugesund kommune, prøve å spore det opp? Dette viser at skiltingen må følges opp av oss helt frem til oppsetting. Man kan ikke uten videre med fordel delegere dette. Noen må faktisk «eie» oppgaven litt selv.

Sannsynlig, tiltenkt plassering av skilt

ATKOMST:

Bra. Tursti helt til foten av neset med gravene på. Her er det gjerdeklyver.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, er markert på rett plass. Men skiltet er der jo ikke!

SKJØTSEL:

Helt OK

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er nok ikke en lokalitet der det vil lønne seg å satse på UU.

TILTAK:

- MÅ: Finne skiltet og få det satt opp. 1 dagsverk? Kommunen må stå for oppsetting. Alternativt lage helt nytt skilt. 1-2 dagsverk og 25.000,-

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:
OK – inngår i kommunens parkområder

Utsikt fra en av haugene

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTERE:

Kommunen, Orienteringsløpere i området som har ytret interesse for lokaliteten.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 28.02.2012

HARALDSHAUGEN OG KROSSHAUG (IDNR 86965, 43898 OG 65489) –RFK-SKILT:

SKILTET:

Her er det seks skilt i en «sirkel» i mars 2009 var de svært slitte. Nytrykt og montert i juni 2009. I tillegg fikk vi opp ny versjon av skilt med audioguide som Haugaland Vekst hadde montert på en av de seks flatene. Litt slitasje på maling bakpå skiltrammene der man skrur når man monterer skiltene.

ATKOMST:

Bra, P-plass rett ved, visningsskilt fra hovedveg etc.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, er rett plassert

SKJØTSEL:

Dette er et flott parkområde som kommunen skjøtter.

Skilt før skift

Skilt etter skift

UNIVERSELL UTFORMING:

Her har vi arbeid i gang etter råd fra konsulent Fagerheim. Ønsket fra konsulent var at man kunne komme til første nivå av selve monumentet med rullestol, via ramper. Men det viser seg nok at de rent estetiske problemene med dette er mye større enn først

antatt. Dette er vel foreløpig lagt litt på is. Vi har fått litt kommentar på at sti rundt sirkelen med skilt er litt smal for at rullestolbrukere skal kunne lese skiltene og andre passerer samtidig. Atkomst Krosshaug er ikke mulig for rullestolbrukere. Er ikke kartlagt etter vår egen mal for UU-kartlegging.

TILTAK:

- MÅ: Lite egentlig
- BØR: Lakkere litt på skiltramme. 1 dagsverk? 200,- i maling?
- IDEELT: Mer UU, men er ikke så realistisk.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Kommunen skjøtter veldig bra som parkanlegg

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Haugaland Vekst

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 28.02.2012

RAPPORT FRA TILSTANDSSYNFARING SKILT

NAVN PÅ LOKALITET –RFK-skilt: Fjæremannstuffer Røvær (Idnr. 14212)

SKILTET:

Ikke befart – vet ikke.

ATKOMST:

Ikke vurdert

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja, men ingen kartmarkering!
- RETTELSER: Kart

SKJØTSEL:

?

UNIVERSELL UTFORMING:

?

TILTAK:

- MÅ: Befare, få status, Få på www.fornminner.no
- BØR:
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, velforening

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 28.02.2012

ÅRABROT (IDNR. 53658, MEN BURDE OGSÅ OMFATTE 53659) – RFK-SKILT:

SKILTET:

Helt OK tilstand. MEN: Plassert 50 m V for servicebygg ved inngang. Ok i forhold til atkomst og å finne det, men selve fornminnet (eller de sørgelige restene) ligger enda 60 m lenger mot VSV.

Dessuten har skiltet en grei, generell tekst, men sier intet om det fornminnet man står ved. Kombinasjonen av at det er så lite igjen av fornminnet, at skiltet er plassert i avstand fra fornminnet og at intet sies om de konkrete fornminner i området, gjør at man ikke har sjanse til å forstå noe av dette fornminneområde.

Skiltet står rett ved sti ved inngang til området

Mens lokaliteten ligger 60m lenger VSV – skiltet står ved lyktestolpe bak!

Eller retttere sagt: Den smulen som er igjen av lokaliteten!

Man bør derfor vurdere å lage et helt nytt skilt med samme tegning og ca samme tekst, men i tillegg ha:

- Et kart som viser skilt, nærliggende felt og feltet lenger N (Idnr 53659). Men man må da skrive at ikke mulig å gå dit *i dag* p.g.a. Miljøparken.
- Fotos av det nærmeste felt med én skål synlig
- Fotos av det veldig mye bedre bevarte feltet lenger N, slik at beskueren virkelig kan forstå hva dette er, og hva det har vært her sør ved skiltet.

ATKOMST:

Fysisk er atkomsten god frem til skiltet. Men det bør skiltes fra riksveg. Det bør også være et oversiktskart ved inngang til miljøparken (fyllplassen) (kan kopieres fra kart på nytt skilt hvis man lager det). Det bør da også være visningsskilt rett ved servicebygg og piler videre fram til skilt og lokalitet (skiltet bør flyttes til lokaliteten!)

www.fornminner.no?:

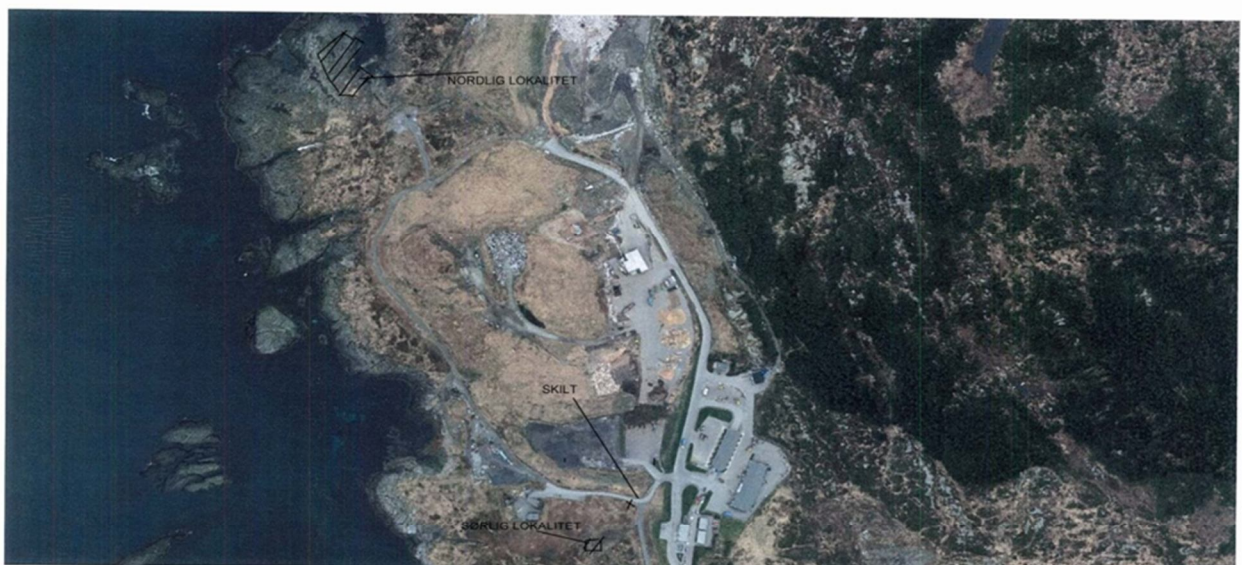
- PÅ: Ja
- RETTELSE: INTET kart – MÅ få på et ordentlig kart – som for alle andre lokaliteter.

SKJØTSEL:

Ved sørlige lokalitet: Noen trær må tas og det må plukkes litt søppel. 1-1,5 dagsverk?

UNIVERSELL UTFORMING:

Ligger enkelt til, men lite å vise fram. Hadde man kunnet kommet til på det nordlige feltet kunne man ha følt på fine skåler etc. men nå er det lite å satse mye på. Men lager man nytt skilt innbyr typen fornminne likefrem til at skiltet lages taktilt!

TILTAK:

- MÅ: Skjøtte ved lokalitet i sør. 1- 1,5 dagsverk eller 5.000,-, få bra kart på www.fornminner.no
- BØR: Nytt skilt som omtalt ovenfor, evt. taktilt. 3-4 dagsverk og 50.000,-, Flytte skilt til rett plass, oversiktskilt ved inngang til området, interne visningspiler. Enda 3 dagsverk og 60.000,-?
- IDEELT: Jobbe inn mot kommunen for å få atkomst via tursti langs sjøen til det nordlige felt. Mange dagsverk, men liten utgift for oss.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Jobbe sammen med kommunen om dette, og herunder få atkomst til nordlige lokalitet.

Vedlegg 5: Fotos.

Foto nr 1: 7340. C2-R5. Oversiktsbilde: Nore Grønevik. Foto viser utstrekning mot NV. Til venstre vises det første neset som ligger ca. 25 m N fra bunnen av Nore Grønevik. Til høyre sees svaberget som avgrensner Nore Grønevik i S, og tjernet som i sin helhet må inkorporeres i vernesonnen.

Foto nr 2: 7340. C2-R5. Område A. Kar med renne og spor etter kleberuttak.

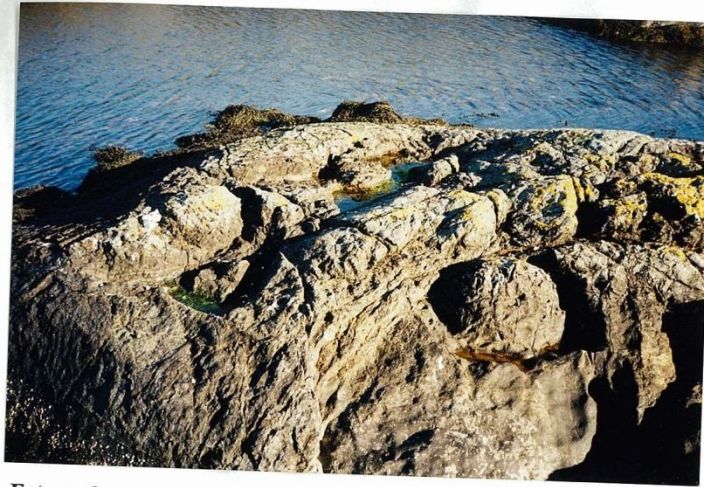

Foto nr 3: 7340. C2-R5. Område A. Spor etter uttak av emne til gryter med bunnen snudd opp.

Foto nr. 4: 7340. C2-R5. Område A, B. Spor etter uthugning av kleberemne. Oppe i høyre bildekant ses karet med renne.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Fylkesmann?, Velforeninger?, Historielag?, Orienteringsløpere som er aktive i nærområdet og kulturinteresserte?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 28.02.2012

HJELMELAND KOMMUNE

MÆLSØYRANE, GRAVFELT (IDNR 4950) – AMS-SKILT:

SKILTET:

Her er det to skilt. Ett ved inngangen til området, og ett litt innpå hvorfra man ser haugene bedre. I løpet av to omganger ble begge skiftet og holder bra. Skiltrammene trenger en del vask og beis.

ATKOMST:

Dessuten er gjerdeklyveren noe sliten (et trinn mangler). Vi må skaffe ny. Ellers er det bra atkomst. Det er skiltet fra RV14 og det er en liten P-lomme ved gjerdeklyveren. Kan vurdere selvlukkende grind i stedet (UU)

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Nei

SKJØTSEL:

Ser generelt greit ut p.g.a. beite. MEN samme beitedyr skaper et problem med slitasje på en del av haugene. Én er ganske nedslitt i toppen og fire andre har store sår i siden og ved foten (i siden som vender ut mot RV13). Ca. 1 ukeverk hvis dette skal gjøres antikvarisk korrekt. Vil gjerne ha råd av eksperter fra RA om hvordan vi bør gå frem.

UNIVERSELL UTFORMING:

Denne lokaliteten var vår konsulent Fagerheim veldig begeistret for i forhold til Universell Utforming. Som arkeologer er vi nok litt mer varsomme da dette kan bli et noe sårbart felt å tilrettelegge for rullestol (hardt dekke). Hvis man skal vurdere det må det være en svært skånsom løsning. Man kan evt. vurdere å se på en videreutvikling av rister a la Vistehåla. Kanskje grusing på duk, med litt arrondering og etter hvert tilgroing KAN la seg gjøre? Men dette er et felt der man skal utvise stor varsomhet.

TILTAK:

- MÅ: Ny gjerdeklyver —(ca. ½ dagsverk med oppsetting). Rense og beise skiltstativ (1/2 dagsverk).
- MÅ/BØR: Reparere slitasje fra beitedyr (1ukeverk / 15.000,-). Skjøtselsplan (1-2 dagsverk).
- BØR: Selvlukkende grind i stedet for gjerdeklyver? – Forberede UU.
- IDEELT: Universell utforming hvis vi kan finne en tilstrekkelig skånsom metode (noen hundre tusen eller i hvert fall 100.000 alt etter løsning).

Det kan bli en utfordring med rullestolsti her uten å skjemme, men kan kanskje løses

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Bør få laget en slik sammen med grunneier og kommunen (støtte av Riksantikvaren?). Bør vurdere UU, men være strikse på hva vi gjør.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommune, grunneier, Fylkesmann

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 28.02.2012

KVERNHUSBERGET (IDNR. 72175) – AMS-SKILT:

SKILTET:

Skiftet i Mai 2009. Holder fint. Stativet er velholdt (av vegvesenet? - de har skikkelig gruset opp og skiftet skilt etc på selve rasteplassen).

ATKOMST:

Bra, skiltet fra og ligger rett ved RV13. God rasteplass.

www.fornminner.no?:

- PÅ:
- RETTELSER:

SKJØTSEL:

Her trenges det ca. 1 (lite?) dagsverk med klipping på selve gravhaugen på toppen. Skal man i tillegg rydde trær rundt for å skape utsikt igjen må man nok beregne en del mer. Bygdeservice, veivesen eller lignende kan nok med fordel engasjeres (8-12 mellomstore trær i tillegg til mye smått). Jeg har vansker for å vurdere arbeidsmengden, men kanskje ca. 1 uke eller 15. - 20.000,-)? Hvis man skal kjøre bort avkappet kommer det i tillegg (men kan sannsynligvis deponeres ved foten av bygdeborgen).

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er en bygdeborg, dvs. i sin natur vanskelig tilgjengelig – så nei.

TILTAK:

- MÅ: 1 dags skjøtsel på gravrøysa.
- BØR: 1 ukes skjøtsel/20.000 til bygdeservice for å få utsikt/bygdeborg fram. 2 dagsverk mer hvis muren også skal konkret renses frem
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Bør lages i samarbeid med kommunen.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:
Kommunen, Statens vegvesen?, Bygdeservice

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 28.02.2012

GRAVRØYSER MIDTRE FISTER (IDNR. 72179, 44460 OG 65660) – AMS-SKILT:

SKILTET:

Skiltet står ved hjørnet av skolegården der det også er P-plass. Bra i forhold til atkomst og formidling for barn/foreldre, men blir veldig langt bort til fornminnene som man ikke kan se direkte fra skiltet p.g.a. hhv. hus, vegetasjon og avstand.

I mai 2009 var skiltet veldig slitt og ble skiftet. Holdt seg fint i 2011. Stativet er slitent og er av lokale festet til gjerdet rundt skolegården. Trenger beis.

ATKOMST:

Atkomsten til skiltet ved skolen er bra, også P-plass. Men atkomsten til de tre gravfeltene er vanskelig. Det nærmeste ligger i privat hage. Det neste ligger langs vegen til skolen i beiteområde, her kan det relativt enkelt lages grei atkomst med gjerdeklyver eller selvlukkende grind – dette må avtales med grunneier.

Det tredje gravfeltet ligger på Eikehaugen. Mellom skiltet og feltet er det dyrka mark. Gravfeltet ligger for øvrig i dag innebygd på sør- og sørvestsiden. Her er atkomst altså veldig vanskelig i dag. Det er der i mot ekstra ønskelig med bra atkomst da det er både skole og boligfelt rundt haugfeltene.

Ved befaring i okt. 2011 ble det opplyst av beboer i området at kommunen nå har reguleringsplan i gang for området. Vi har vært på felles befaring med kommunen, og det ser ut til at vi får regulert inn atkomst til fornminnefeltet.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: stemmer for så vidt, men må bli mye bedre kartgrunnlag. Men dette gjelder absolutt alle lokaliteter.

SKJØTSEL:

Her er det en stor jobb å gjøre. I alt på de tre lokaliteter vil det nok være noen ukeverk. På feltet ved Eikehaugen er det slik at den beboer som opplyste om reguleringsplanen egentlig gjerne vil hogge bort småtrær etc. for å få veden. Undertegnede ga ham derfor en rask instruksjon i å ikke dra opp røtter, kutte lengst mulig nede og evt. smøre på litt RoundUp

Haug i privat hage nærmest skolen

på stubbene. Men ikke ta de store eiketrær som bør få stå. På feltet nærmest vegen der det ikke er hus er grunneier nå i gang med å ta bort alle de mindre trær – veldig bra.

Deler av felt nærmest vegen til skolen

I tillegg bør de «lekeapparatene» og trådgjerder som ikke lenger brukes på Eikehaugen fjernes (se bilde t.v.)

UNIVERSELL UTFORMING:

Man kommer i dag bra til ved skiltet, men ikke til feltene. Vi får diskutere løsninger med kommunen. Se ellers eget ark etter kartlegging (skal legges inn på www.tilgjengelighet.no)

Skiltet kan med fordel senkes, kanskje relativt enkelt å gjøre. Ideelt sett burde det skiftes til UU-skilt, men det er blant våre 10-12 prioriterte lokaliteter.

TILTAK:

- MÅ: Skjøtsel av vegetasjon og «rape». I alt 2-3 ukeverk. På Eikehaugen vil kanskje lokal beboer gjøre det for å få veden. Resten. 1,5-2 ukeverk (20-30.000,-). Senke og reparere/beise skiltstativ (4.000,-? Eller 1 dagsverk)
- BØR: Få til god atkomst i samarbeid med kommunen i forbindelse med igangværende reguleringsplan. 1-2 dagsverk, resten på kommunen?
- IDEELT: Universell utformet atkomst og skilt (Pris: 50.000,- ekstra, evt. mer hvis UU-atomst inn på feltene?)

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Dette bør vi få til sammen med kommunen i forbindelse med reguleringsplanen.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, skolen, lokale beboere, grunneiere.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 28.02.2012

HÅ KOMMUNE

BØ KIRKEGÅRD (IDNR. 14836) – AMS-SKILT

SKILTET:

OK, skiftet av kommunen etter at vi sendte dem det senhøst 2010.

ATKOMST:

OK, faktisk veldig bra skiltet fra veg og på tun. «P-plass» i vegen rundt på tunet.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Feilmarkert – ved feil FV..! For langt nord

SKJØTSEL:

OK – kommunen klipper gresset jevnlig.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette middelalder-kulturminne kan oppleves fra tunet og i stien frem til porten. Vil bli et vesentlig inngrep å begynne med UU-atkomst in gjennom porten.

TILTAK:

- MÅ:
- BØR:
- IDEELT: Universelt utformet skilt? 50.000,-

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Virker som kommunen holder ved like via vanlig parkmessig stell

POTENSIELLE

SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, grunneier/nabo

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 29.02.2012

HÅRR, SØLVSKATT, NAUST OG GRAVFELT (IDNR 14416, 44131 , 14451 OG 53914) – RFK-SKILT:

SKILTET:

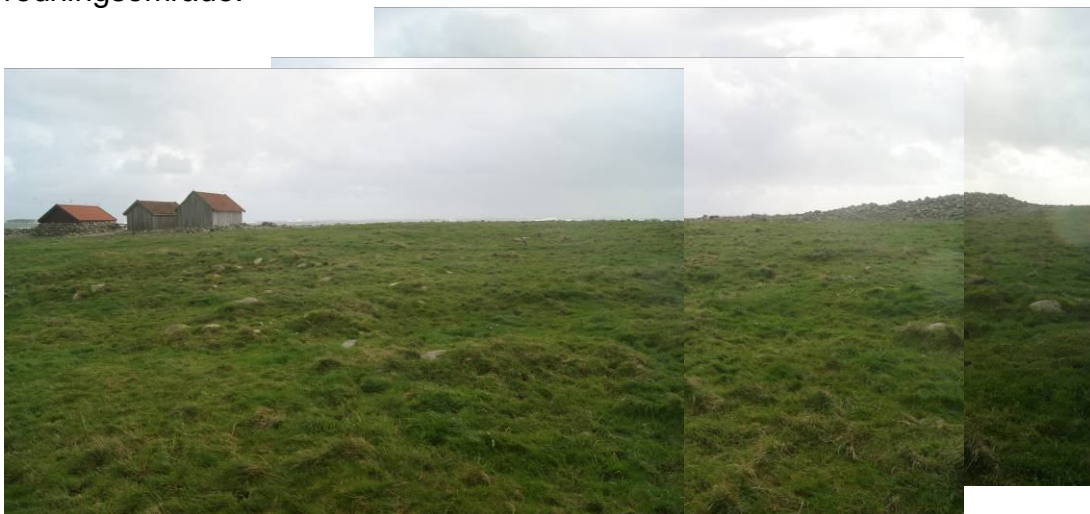
Delvis OK – kan lese, men noen riper og «skuddhull» eller hull som er drilllet. Det er også noe forvirrende at kartet vender opp-ned i forhold til slik man ser landskapet når man leser skiltet. Med så mye informasjon på kartet blir det veldig tungvint. Man står nesten og snur hodet opp ned når man leser det.

Vi bør trykke på nytt. Og kanskje enten snu kartet på skiltet eller plassere skiltet på motsatt side av rasteplassen, men da står det ikke ved benkene.

ATKOMST:

Fin atkomst til skiltet – det er på en rasteplass ved RV44. Men man klarer faktisk ikke å se noen av lokalitetene som er nevnt på skiltet fra rasteplassen. Dvs. atkomst til selve fornminnene er dårlig. Skyldes for naustene og sølvskatten sin del at de ligger i fuglefredningsområde.

Nausttufte med gravhaug bak til høyre

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Feilmarkert! Må uansett bli bedre kartgrunnlag.

SKJØTSEL:

Ser rimelig bra ut på de fleste lokalitetene – litt på avstand.

UNIVERSELL UTFORMING:

Nei. Dette er et oversiktsskilt for 4 felt som hver især er vanskelige å nå frem til og som ikke har spesielt stor opplevelsesverdi i forhold til enklere tilgjengelige felter.

TILTAK:

- MÅ:
 - Skifte skilt (1/2 dagsverk og 4.000,-)
 - Rette opp www.fornminner.no, 0,1 dagsverk
- BØR:
 - Rette på skilt (snu kart), evt. oppgradere skilt med foto av sølvskatt, fotos av noen av lokalitetene? (1,5 dagsverk, 15.000,-)
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Sammen med Fylkesmannen?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Fylkesmannen, SNO, Grunneiere

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 29.02.2012

KLAUHAUENE (IDNR. 61076, 61075, 61077, 5018 OG 53836) – AmS-SKILT:

SKILTENE:
OK

ATKOMST:

OK – dette er en del av Jærmuseet med gode stier etc. Men det er ikke oversiktsskilt på P-plassen som viser dette og heller ikke skilt fra vegen. Øverste skilt på stativet ved vegen sitter for høyt. Hvis alle skiltene senkes litt (det er det rom for) så vil alle skilt være i OK lesehøyde. Dette bør vi nevne for Jærmuseet.

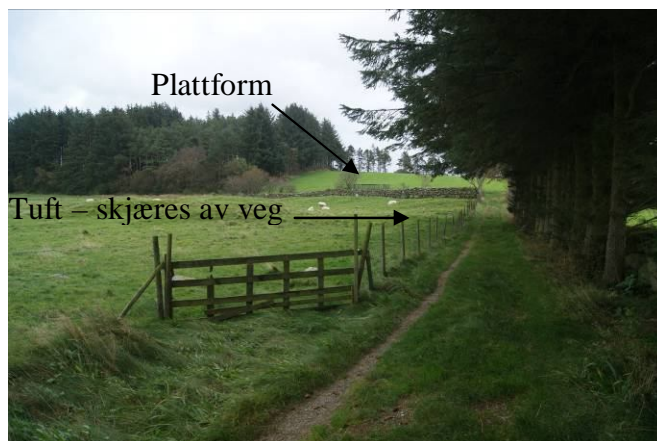

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Meget stor målestokk, må bli bedre

SKJØTSEL:

Bra, beites. Er under Jærmuseet vinger. Men traktorveien inn fra grusveg (der de første skiltene står) synes å skjære deler av en av tuftene som går utenfor dagens steingard. Det må vurderes om vegen skal gå her. Det er også skiltstativ på plattform når man kommer fra den andre siden (oppe fra museet). Dette er faktisk vist i Riksantikvarens veileder som bra eks.

Traktorveg forbi tuftene, plattform bak

UNIVERSELL UTFORMING:

OK fram til skiltstativ ved vegen. Man kan evt. gruse de siste 5-6 meter frem til skiltet da helt OK.

Ellers ser jeg evt. tre forskjellige løsninger for bedre Universell Utforming for å oppleve det ringformede tunet:

1. Man gruser den lille traktorvegen noe lenger frem, dvs. til rett før (nord for) den første tuft (som altså delvis skjæres av traktorvegen). Da kommer folk i rullestol helt frem slik at de kan betrakte tunet.
2. Man gruser vegen helt frem til steingjerde i sør og lager rampe på sørsiden av dette frem til plattformen i øst. Da får også rullestolbrukere fullt utbytte av plattformen. Kan evt. være litt skjæmmende for steingjerde?
3. Man flytter rampen ned til rett før (nord for) der den ene tuften skjæres og gruser traktorvegen frem til dit. Dette vil sperre traktorvegen, men faktisk er det vel spørsmålet om denne traktorvegen egentlig skal gå her (den skader jo en av tuftene i tunet!)

Detalj der traktorveg skjærer tuft i ringformet tun. Herfra er det også utsikt over tunet

Fra dagens plassering av plattform. Foreslått plassering er rett oppfor sau til venstre i bildet

TILTAK:

- MÅ:
 - Generell endring på www.fornminner.no 0,2 dagsverk,
 - Ta opp spørsmålet om vegen skal være her fortsatt - synes å skade en tuft, men kan jo være skjedd fra tidligere og ikke være en uheldig utvikling i dag. 2 dagsverk?
- BØR: Gruse mer slik at bedre det blir bedre UU-atkomst til skilt ved vegen. Ikke mye for oss. Jærmuseet?
- IDEELT: UU-atkomst helt frem til plattform, primært ved at plattformen flyttes ned til tunet ved traktorvegen? 1 dagsverk i forhandlinger. Støtte til flytting/grusing (10.000,-?)

Gjerde fram til plattform på sørsiden av ringforma tun

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Lage sammen med Jærmuseet hvis ikke de har allerede.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Jærmuseet, kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 29.02.2012

STRANDGRAVFELT PÅ KVASSHEIM (IDNR 64756, 4986, 4987, 24247, 24149 OG 4985) –RFK-SKILT:

SKILTET:

Jeg strammet skruene mellom skilt og ramme. Skruene på føttene bør også strammes. Ta kontakt til enten kommunen eller Friluftsrådet. Skiltet kunne med fordel ha hatt en «Her står du»-markering. Kunne evt. ha hatt et foto på skiltet med en markering av de største gravhaugene på, og evt. flyfoto som grunnlag fremfor en litt omtrentlig karttegning?

ATKOMST:

Bra atkomst til skiltet (står ved P-plass), også rimelig atkomst til feltene (noen kjører man forbi på veien til og fra, andre kan man gå frem til på turvei).

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Kan kanskje med fordel endre den røde prikk til å være ved skiltet?

SKJØTSEL:

Bra på de felt som er igjen, beites, ligger ved senter for formidling av strandsonen!

UNIVERSELL UTFORMING:

OK til skilt og fyr. Største graver ses bra herfra. Hvis det skal satses mer på UU videre frem til gravfelt bak fyret for eks. kan det med fordel gjøres i sammenheng med evt. UU-satsing rundt formidlingen i fyret.

TILTAK:

- MÅ:
 - Rette på www.fornminner.no – 0,1 dagsverk
 - Stramme skruer på skilteføtter – gratis – spørre Jæren Friluftsråd og/eller kommunen?
- BØR: Evt. endre litt på, og dermed bytte, skilt? Men ikke strengt nødvendig. Kr. 20.000,- og 1-2 dagsverk.
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Tas ganske bra hånd om av Friluftsrådet i forbindelse med generell satsing på fyret.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Jæren Friluftsråd, Kommunen, Fylkesmannen, SNO

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 29.02.2012

NJÆRHEIM KIRKEGÅRD (IDNR. 14816) – AMSSKILT:

SKILTET:

OK – skiftet av kommunen etter at vi utleverte det.

ATKOMST:

OK, ligger rett ved veg, men ingen visningsskilt fram dit. Ingen egentlig P-plass, men kan holde langs steingjerdet.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Nei, men som alle andre må grunnlaget bli bedre.

SKJØTSEL:

OK

UNIVERSELL UTFORMING:

Det er helt klart en terskel inn til kirkegården. Kanskje ikke det første stedet å vurdere UU. Men kan evt. vurdere å flytte skiltet på utsiden slik at alle kan lese det, uansett om de kommer inn på kirkegården eller ikke.

TILTAK:

- MÅ:
- BØR: Kan vurdere å flytte skiltet på utsiden av porten. Kommunen?
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Ser OK ut, håndteres av kommunen

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 29.02.2012

OBRESTAD HAMN (IDNR 60963) –RFK-SKILT:

SKILTET:

OK. Men plasseringen nede ved havnen, og slik at kartet vender motsatt av slik man ser landskapet når man leser skiltet, er ikke formålstjenlig.

ATKOMST:

OK

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Feilplassert i viken nord for selve havnen. Skiltet står på sørsiden av havnen og naustet ligger ennå litt lenger sør.

SKJØTSEL:

Beites – er sikkert greit.

UNIVERSELL UTFORMING:

Nei.

TILTAK:

- MÅ: Ingenting egentlig
- BØR:
- IDEELT:

VIDERE SKØTSEL

/SKJØTSELSPLAN:

Bør kanskje etableres.

POTENSIELLE

SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen.

Nausttuft fotografert fra ca samme plass som foto på skilt

GENERELT:

Denne nausttuft er nærmest umulig å oppleve. Fra skiltet skal man gå rundt dagens naust og litt inn mellom dem for å få et gløtt inn på marken der naustet skal være.

Men selv som arkeolog måtte jeg helt inn på marken og gå rundt for å kunne gjenfinne deler av det som er markert på kart og foto på skiltet. Foto på skiltet er tatt ved å gå inn bak dagens naust på beitemarken.

Man har her valgt å skilte et objekt som er meget vanskelig å se - og forstå.

Atkomst til der man kan få et gløtt inn til lokaliteten – ca 200 m fra skiltet

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 29.02.2012

HÅ GL. PRESTEGARD – GRAVFELT (IDNR. 24146) – AMS-SKILT:

SKILTET:

Her er det to skilt på norsk og ett på engelsk. Kommunen har satt opp det norske og engelske skilt de fikk fra oss. Vi må trykke ett mer på norsk. Skiltet står nå et annet sted enn slik det er markert på skiltet selv. Det er sannsynligvis flyttet hit fordi man har hatt praktiske problemer med at folk ikke lukket grinden etter seg der det sto. Ta opp med administrasjonen på Hå gl. Prestegard. Vi bør kanskje rette på skiltene? Kan forvirre folk litt slik det er nå. Se ellers merknader under UU.

Skilt og klyver. Litt nært

enkeltrøyser?

ATKOMST:

OK. Dette er rett ved veg og P-plass i et for øvrig tilrettelagt museumsområde

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei – ikke utover generelle om bedre kart for alle

SKJØTSEL:

OK generelt. Bittelite utglidning av fotkjeder hist og her. Skal vi sammen med museet være oppmerksomme på.

UNIVERSELL UTFORMING:

Skiltene sitter egentlig for høyt. Dette er jo relativt enkelt å rette på. Ellers er det ikke atkomst for bevegelseshemmede (eller svaktseende/blinde) etter gjerdeklyveren inn til området. D.v.s. de kan ikke oppleve selve feltet annet enn på lang avstand, som på første bilde.

Gravfeltet er rekonstruert etter utgraving (store deler i hvert fall). Dermed ikke et intakt fornminne, men likevel et med stor opplevelsesverdi. Denne kombinasjonen tilsier at det kanskje var en lokalitet å vurdere å lage en atkomst for bevegelseshemmede i hvert fall et bra stykke inn mot selve feltet (til de første røysene). Kanskje kan man også gå litt videre (til ca midt mellom røysene) i et lite søkk i lendet. Faktisk kan det se ut som om dette søkket er en forlengelse av den gamle vegen som i hvert fall går frem til de første røysene. Det tenkes her på en variant av ristene på Vistehåla, som i dette grå landskapet vil kunne passes bra inn.

Da må man «gjenåpne» den gamle atkomst nedenfor låven/fjøset. Men det lar seg kanskje gjøre når man samtidig lager en mer sikker grindløsning? Atkomsten i dag er

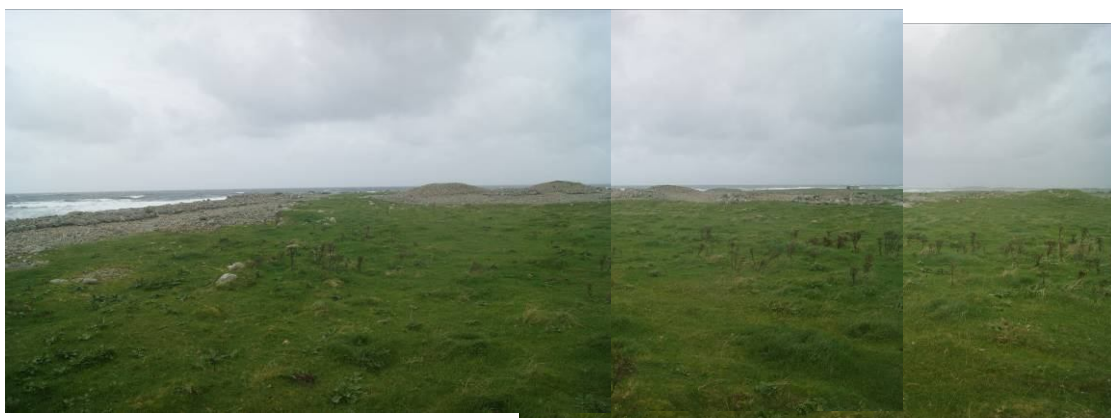
allerede noe nært inntil enkeltelement, og sti for rullestol er uaktuelt her, også p.g.a. høydeforskjell.

Gl. veg fra fjøset

..og videre inn mot midten av feltet

Utsikt fra ca. der gl. veg ender midt i feltet. Legg også merke til generell bra skjøtsel

TILTAK:

- MÅ: Trykke et skilt mer (1/2 dagsverk og 2000,-)
- BØR: Rette skiltplassing på kart og trykke tre mer (1 dagsverk og 6.000,-)
- IDEELT: Flytte atkomst tilbake til grind og lage UU-atkomst, via gammel veg, frem til starten av selve gravfeltet eller helt frem til midten av feltet. 1-2 ukeverk samt 2-500.000,- ? Spennet i pris

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Dette synes å være tatt bra hånd om av kommunen/museet. Men ta kontakt om de har skjøtseleksplan (jfr. fotkjedene).

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Museet, kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 29.02.2012

POTENSIELLE RFK-SKILT:

LEKSAREN (ID 34529) OG SLETTABØBOPLASSEN (ID 72215).

TILTAK:

- Skilt (1-3 dagsverk pr. stk og ca 55.000,- - 90.000,- alt etter om det skal være UU og alt etter vår mye vi skal delta)
- Atkomst (kan være ganske dyrt – SMIL-midler, kommunen på banen?), noe arbeid med forhandlinger? (3 dagsverk?)
- Rydding/skjøtsel – kan bli ganske mye på Slettabø: 2 ukeverk eller kr. 30.000,-
- Skjøtselsplaner: 2-3 dagsverk pr. stk.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 29.02.2012

KARMØY KOMMUNE

AVALDSNES IDNR.83833, 115870 M.FL. – FEM AmS-skilt:

SKILTENE:

Alle ble skiftet i mars 2009 (to ved P-plassen, Lahammer, Flagghaugen og Gloppe).

Skilt kirken/P-plass FØR

Skilt ved kirken/P-plass ETTER

ATKOMST:

Det er bilvei frem til P-plass et stykke unna platået med skiltene og med Nordvegen Historiesenter. Bra skiltet hit. Mennesker med nedsatt funksjonsevne har dispensasjon til å parkere oppe ved kirken.

Dermed er det god atkomst til platået med de to oversiktsskilt. Videre inn til Flagghaugen – via middelalderkirkegården – er det kun for folk som kan gå selv. Det samme gjelder skiltene ved Lahammer og Gloppe.

Skilt ved Lahammer. Atkomst og høyde(?) en utfordring

Det er et større arbeid i gang i regi av Avaldsnesprosjektet/Nordvegen Historiesenter med å anlegge enkle stier (som tar hensyn til landskapet) i store deler av det historiske landskap. Men dette blir ikke UU-stier.

Ved Vistehåla i Randaberg har RFK i gang et pilotprosjekt for UU-sti som skal få rullestolbrukere helt frem til hulen – uten å skjemme i landskapet. Hvis dette viser seg vellykket må man vurdere å gjennomføre det også på Avaldsnes. Dette gjelder kun for deler av stiene, da det vil bli en relativt kostbar løsning.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, stemmer

SKJØTSEL:

Det er tatt veldig bra hånd om, det ligger jo i området til Nordvegen Historiesenter som det satses på fra kommunens side.

UNIVERSELL UTFORMING:

Det er ikke kartlagt etter skjema, men ut fra hukommelsen er nok noen av skiltene noe høye å lese fra rullestol. Ellers er atkomst til skiltene og kulturminnene den største utfordringen se ovenfor. Generell informasjon om området fås for øvrig i senteret.

Men man må vurdere UU-skilt også her. Dette er vårt tusenårssted, det står dermed også på vår liste over ti lokaliteter vi ønsker å tilrettelegge universelt. Til nå har fokus imidlertid vært på atkomst.

Landskapet gir utfordringer for UU-atomst

I forhold til atkomst ønsker vi å bruke erfaringene fra Vistehåla (som høstes i løpet av 2011-2012) før vi går i gang på Avaldsnes. Dette både av landskapshensyn og på grunn av lengden/prisen på evt. UU-sti på Avaldsnes.

TILTAK:

- MÅ: Senke noen av skiltene (der de ikke lar seg lese fra rullestol). Samarbeid med kommunen, 1 dagsverk for oss?
- BØR/IDEELT: Lage mer UU-atomst og UU-skilt. Men samlet pris for dette vil bli et sted mellom 1 og 2 millioner!

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Skjøtselen er i veldig gode hender ved kommunen og Nordvegen historiesenter

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Nordvegen historiesenter

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

DE FEM DÅRLIGE JOMFRUER IDNR 34377 – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet 12. juni 2009

ATKOMST:

Bra atkomst via bilveg. Parkering langs veg nær skiltet. Bra skiltet fra fylkesvei. Mangler skilt fra RV47.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ganske bra, men kan med fordel flyttes litt mot NV, litt inn «under» broen. Kan la seg gjøre med generelt bedre kartbase i bunn – med de muligheter som finnes i dag.

SKJØTSEL:

Denne er bra, skjøttes som park av kommunen.

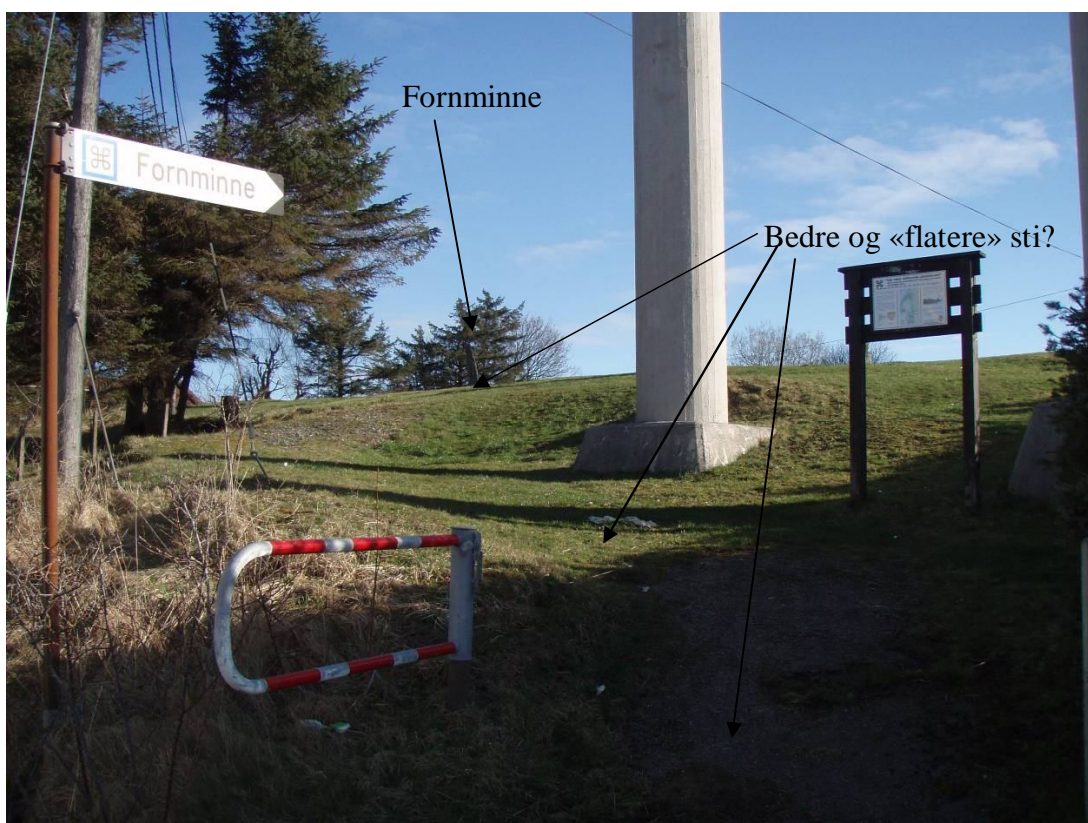
Skjøtsel er ikke noe problem her

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er ikke kartlagt. Om man skal foreta seg mer for UU er et åpent spørsmål. Lokaliteten er lett tilgjengelig fra asfaltveg, men det er alt for bratt opp til skilt og fornminne. I forhold til skiltet kan man sannsynligvis ganske enkelt lage et lavere stativ og plassere det nede ved vegen. I forhold til selve fornminnet blir det et cost-benefit spørsmål. Men skiltet står litt fra veien nettopp for at man kan se fornminnet når man er ved skiltet. Beste løsning er derfor å gjøre det mulig for bevegelsehemmede å komme opp til platået med fornminnet og beholde skiltet der det er.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få selve skiltet gjort mer tilgjengelig.
 - Forbedre www.fornminner.no – (en generell oppgave for alle skilt). Kostnad (skilt): 4-5.000? 0,5 dagsverk (det halve dagsverk går inn i dagsverket nevnt nedenfor hvis vi lager UU-sti også)
- BØR/IDEELT:
 - UU helt frem til fornminnet. Pris: 50.000 og 1 dagsverk for oss?
 - UU-skilt i tillegg: ca. 25.000,-

Skiltet er for langt unna veien – men her bør det kunne la seg gjøre å gruse en sti med passende stigningsforhold opp til platå med fornminnet

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Dette ser ut til å gå bra, da det er parkmessig vedlikeholdt av kommunen.
Formalisere avtale? Vil koste litt dagsverk.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

GRØNHAUG IDNR. 72135 – AmS-skilt:

SKILTET:

Skiftet i Juni 2009

ATKOMST:

Bra atkomst. Fornminnet ligger inn til bilveg, parkeringsmuligheter på skolen 50-100 m unna.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Nei, stemmer.

SKJØTSEL:

Rimelig bra, men litt vekst av kratt som må tas snart.

Vegetasjonen «kryper inn på» haugen

UNIVERSELL UTFORMING:

Skiltet er for høyt, og det bør flyttes nærmere fortau, slik at det kan leses i rullestol på fortauet.

TILTAK:

- MÅ:
 - 1-2 dagsverk med fjerning av vegetasjon.
 - Flytte skilt ut til fortau og senke det – avtale med kommunen å utføre dette? Være til stede, ta det sammen med skjøtselen -> ikke noe mer dagsverk.
- BØR: Som MÅ samt skjøtselsavtale – ca. 1 dagsverk?
- IDEELT: Lage skiltet nytt og helst UU. Pris: 2 dagsverk og 60.-70.000,- eller ca. 90.000,- med UU-løsning utfra priser vi har nå. En investering i nytt skilt her må også ses i sammenheng med Gunnarshaug og ny forskning på skipsbegravelsene utført i regi av Avaldsnesprosjektet. Denne nye viten bør komme frem på skilt ved haugen.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Ta kontakt med kommunen/skolen om avtale om jevnlig skjøtsel.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Nordvegen historiesenter og Bø ungdomsskole.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

GUNNARSHAUG IDNR. 23742 – RFK-skilt

SKILTET: Dette er ikke satt opp! Vi må/bør lage et bedre skilt med mer info, en "rekonstruksjonstegning" av begravelsen, fotos av funn og utgraving etc. Arnfrid Opedal har skrevet en hel bok med utgangspunkt i denne haugen og Grønhaug: «De glemte skipsgravene». Så her bør det være grunnlag for et godt skilt. Gunnarshaug er en av landets eldste skipsbegravelser a la Oseberg!

ATKOMST:

Det er relativt bra atkomst frem til haugen via asfaltveg. Det er ikke parkeringsmuligheter ved haugen, men man kan kanskje få til avtale med Marine Aluminium, som bor rett NØ for haugen, om bruk av deres P-plasser i helgene?

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Veldig lite detaljert, må forbedres vesentlig – må alle kartene egentlig, i dag må det være muligheter til å linke til eller bruke Google Maps eller lignende. Samlet prosjekt for alle lokalitetene i samarbeid med vår informasjonsavd?

SKJØTSEL:

Tidligere sto det en løe rett opp i de få rester som er igjen av haugen. Denne er nå revet. Det er en stor fordel. Den lave haugen som står igjen der løa sto er ikke den opprinnelige haug. Men det gir et godt utgangspunkt for formidling av opprinnelig størrelse av haugen på et skilt.

Det er en del trær igjen på haugresten nordøst for låvebrua. Dette er ikke ideelt men OK, da det er vanskelig å ta ned fler trær pga. naboforhold.

Restene av haugen er bak (NØ for) låvebrua

UNIVERSELL UTFORMING:

Hvis vi setter opp nytt skilt må det nesten være UU ut fra hvor viktig dette fornminne egentlig er. Ellers kommer man helt frem via veg. I forhold til atkomst for

bevegelseshemmede så kommer man helt frem til haugen med bil. Man må tenke seg om i forhold til plasseringen av skiltet og atkomst for bevegelseshemmede. Best opplevelse av den lille resten som er igjen av haugen får man fra veien ned mot marine Aluminium. Men dette er en utfordrende plassering av skilt i forhold til UU.

Haugresten sett fra veien ned til Marine Aluminium – låvebru i bakgrunnen t.h.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få opp langt bedre skilt enn det som ikke er satt opp ennå. Ca. 50.000,- + 2-3 dagsverk til vår research, eller 68.000,- hvis skiltdesigner skal gjøre researchen også. Hvis det også skal lages som UU-skilt kommer ca. 20-30.000,- i tillegg (auditiv løsning med innspilling av tekst og montering av MP-3 spiller og solcelle). Dvs. pris fra 50 – 100.000,- alt etter om vi selv skal stå for en del av jobben og alt etter ambisjonsnivå i forhold til UU. Uansett vil det gå 1-2 dagsverk på oss for koordineringen, så tidsbruk blir 1-5 dager.
- BØR: Som MÅ.
- IDEELT: Evt. mer universell utforming av atkomst, men relativt bra atkomst i dag.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Samarbeid med grunneier og kommune om å holde dette. Årlig bidrag fra oss, og kontroll av at det blir gjort. Eller at vi selv står for skjøtsel med et dagsverk om året?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen/Norvegen Historiesenter, grunneier, Marine Aluminium

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 30.03.2012

HOVDASTADRUDLÅ IDNR. 24536 – AmSskilt:

SKILTET:

Dette ble utlevert kommunen i juni 2008, var ikke satt opp juni 2009, kjenner pr dags dato ikke status. Men antar at det er satt opp.

ATKOMST:

Bra. Det er visningsskilt fra hovedvegen og inn Dalevegen, fra Dalevegen og inn til venstre. Deretter treskilt med piler helt frem til fornminnet. Vanskelig atkomst for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: JA! Er helt feilplassert på østsiden av hovedvegen!

SKJØTSEL:

Litt vegetasjon må fjernes ca. 1,5 dagsverk (inkl. reise).

UNIVERSELL UTFORMING:

Her er en fantastisk utsikt. Som for Skjoldmøyane er det vel imidlertid nok slik at vi ikke oppdaterer skiltet til UU med mindre kommunen vil satse på en generell oppgradering av stien til UU.

TILTAK:

- MÅ: Skilt må opp, vegetasjon fjernes. 1 dagsverk
- BØR: Som må
- IDEELT: UU-atomst og skilt. Vil bli ca. 70-90.000 for nytt UU-skilt med de priser vi har fått oppgitt. 45.-60.000 av disse er til design av nytt skilt uten UU - alt etter om vi selv eller designer skal stå for research. Ca.10.000,- er rene produksjonskostnader (trykk og ramme). Mer prisen for UU er da ca. 20.000 (mp3-spiller og innspilning av auditiv løsning på flere språk). Atomst kommer i tillegg. UU gjøres altså kun hvis kommunen vil satse på det på denne turstien.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Årlig eller 2-årlig tilsyn, avtale med kommunen å holde vegetasjon nede eller innføre rutiner for at vi selv gjør det.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommune, turlag(?) og grunneier.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

LAHAMMER I SKUDENES IDNR 24094–RFK-skilt:

SKILTET:

Skrue i øverste høyre hjørne skal skiftes. Avtalte skift av skilt med kommunen for mange år siden. De har skiftet skiltet, men pr mars 2009 var bare tre skruer satt i. Den fjerde var blitt sittende. Det krever mer spesielt verktøy enn vi har – for eks. vinkelsliper med batteri. Derfor skulle kommunen gjøre det. Det skjemmer skiltet, som ellers er OK, vesentlig.

ATKOMST:

Kjøreveg nærmest helt frem. Husker ikke om, det er veiskilte frem til skiltet/fornminnet, men mener ikke det er tilfellet. Parkering mulig langs vei.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, ikke utover at kartet generelt må bli bedre

SKJØTSEL:

Ikke noe påtrengende behov, men gresset kunne med fordel klippes/ryddes (se foto nedenfor).

UNIVERSELL UTFORMING: Bør vurdere en gruset sti frem til skilt, og liten flate foran det slik at rullestoler kan komme frem.

TILTAK:

- MÅ: Få fikset skrue – kan gjøres på en time av lokale, men 0.1 dagsverk fra oss for å få det gjort.
- BØR:
 - Skjømte med gressklipping – ca 2 dagsverk.
 - Få til visningsskilt fra veg (0,5 dagsverk statens vegvesen utfører).
 - Gruse sti frem til, og liten flate ved, skiltet slik at rullestol kan komme frem. 2-3 dagsverk (Ca. 20-25.000? - 20-25 m sti)
- IDEELT: Som BØR

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Få avtale med kommunen om årlig skjøtsel og tilsyn – tar sannsynligvis 1-2 dagsverk å få til

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen er nok eneste partner her – evt. velforening?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

NAUSTENE PÅ FERKINGSTAD IDNR 61137 – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet mars 2009.

ATKOMST:

Greit å komme frem til P-plassen. Mener å huske at det er skiltet med «kringleskilt» fra riksveien, men er usikker. Skilt ved P-plass til Fishermans memorial og Naustene. God sti til Fishermans memorial (kunne vært hardere pakket grus i forhold til UU). Men etter at man har kommet til Fishermans Memorial er det dårlig med anvisningsskilt og med sti. Man skal *vite* hvor man skal og man skal *vill*e dit. En noe bedre sti og i hvert fall små visningsskilt kunne være ønskelig. Men det er også et sårbart landskap der man skal passe på å ikke anlegge for mye.

Fra P-plass til Fishermans memorial

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja må lenger mot N

SKJØTSEL:

Helt OK

UNIVERSELL UTFORMING:

Ligger noe vanskelig til. MEN alt kan la seg gjøre, det er et spørsmål om pris. Landskapet er sårbart, men det kan kanskje la seg gjøre å få veg for rullestol frem via gamle veg for tippvogn? Og deretter i kant av dyrka mark og rundt til der hvor gjerdeklyverne er i dag? Evt. bruke metoden fra Vistehållå, men synlig og festet i steinene?

Etter Fishermans memorial....

Fornminnet er verdt det. Kan det la seg gjøre praktisk/prismessig kan det sikkert finnes løsninger som tar hensyn til fornminnet. Men det vil sannsynligvis bli veldig kostbart hvis det skal passe seg bra inn i landskapet.

TILTAK:

- MÅ: Litt bedre skilting med små piler eller lignende frem til selve fornminnet. 1 dagsverk og ca 2000,-?
- BØR: Evt litt bedre sti i tillegg. 2 dagsverk i koordinering for oss. Kommunen utfører? Pris. 40.000,-? Bare noe bedre sti hist og her i tilfelle.
- IDEELT: Universell atkomst (og dermed skilt) Pris for dette vil bli ganske høy (for å lage landskapstilpasset løsning), sannsynligvis mange hundretusen. Hvis man kan akseptere en vanlig gruset sti med hardpakket grus i dette landskapet kan man kanskje gjøre det for et par hundre tusen (200 m sti ca). Men dette kan by på utfordringer landskapsmessig de siste 50 m i steinuren.

Dagens sti langs dyrka mark mot slutten

Landskapet de siste 50 meter

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Årlig sjekk av tilstand, eller annet hvert år

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Friluftsråd(?), Grunneiere

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

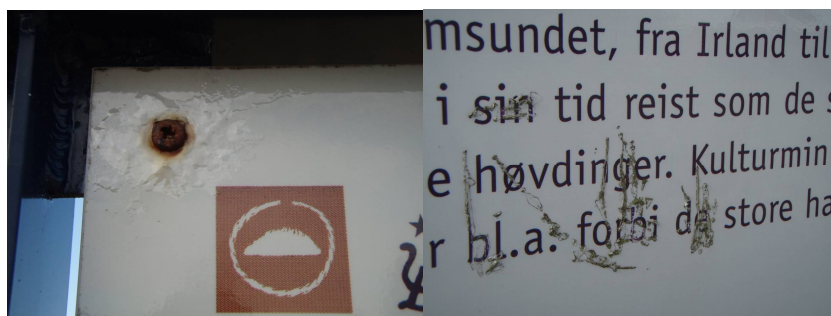
REHAUGENE IDNR. 34378 – AmS-skilt og «RFK-skilt»:

SKILTET:

AmS-skiltet ble byttet i juni 2009.

De øvrige fire skilt (to mindre enkeltskilt og et stort dobbeltskilt) er eierforholdet noe uklart for. De er satt opp som en del av et ganske tidlig EU-prosjekt fra midten av 1990-årene (Cultural Paths Project) som Karmøy kommune deltok i, men RFK var delaktig i skiltingen.

Disse skilt trenger sårt til reparasjon av feste/rammer, og evt. utskifting av noen av skiltflatene. I forhold til utskifting av skiltflatene er det imidlertid uvisst om vi har (eller hvem som ellers måtte ha) filene som skiltene er laget ut fra.

Detaljer av slitasje/skader på skilt samt oversiktsbilde av hovedskilt. I tillegg er festet i fundamenteringen skadet.

ATKOMST:

Det er bilvei fram til P-plass, og det er skiltet til P-plassen. Atkomst fra P-plass til skiltene/haugene er gruset, men litt smal/fuktig i forhold til rullestol. NB – den er best/breiest nærmest P-plassen der bildet er tatt.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: rimelig bra, men utstrekningen bør gå helt frem til den NØ-ligste haugen nærmest P-plassen.

SKJØTSEL:

Rimelig bra. Den vegetasjonen som kryper opp på haugene kan ennå tas med ca et dagsverks innsats.

Gruse en liten flate her?

UNIVERSELL UTFORMING:

Her kan man med enkle midler få en bedre atkomst til skiltene ved å gjøre den grusetete stien litt bredere og lage små grusetete «plattformer» ved skiltene så man kommer helt inn til dem. Dette må imidlertid gjøres varsomt ved dette viktige kulturminnet.

UU-skilt bør overveies hvis man likevel må lage nye når de skal skiftes (hvis ikke vi får tak i de opprinnelige filene).

TILTAK:

- MÅ:
 - Få opprustet skiltrammene på de fleste skilt. Arbeidets karakter, og det felles eierskap, tilsier at dette bør vi få utført av kommunen. Må likevel regne med 0,5 dagsverk for å få det til. Ellers må det skjøttes litt – 0,5-1 dagsverk slik det så ut sommeren 2009.
- MÅ/BØR:
 - Skifte skiltene som er rustne og delvis skadet (ripet opp), de skjemma opplevelsen og svekker vårt omdømme. Det er en utfordring at vi ikke har filene. Må beregne noe tid (0,5 dagsverk?) for å oppspore dem. Trykking vil koste ca. 10.000 for alle fire, samt et dagsverk for transport og oppsetting. Det kan meget vel være at filene ikke lenger (kan) finnes.
 - Da MÅ vi lage fire nye skilt. Dette vil koste ca.100.000 (dette er en enklere oppgave enn å lage et skilt fra bunnen av, da det meste av designet er gjort, kan evt. lage nye skilt ut fra gode fotos).
 - Ruste opp stien til UU-atkomst: 30.000,-? – samarbeid og evt. deling av utgiften med kommunen må til.
- IDEELT: Nye skilt som UU – vil sannsynligvis bli ca 80.000 mer.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Dette bør etableres sammen med kommunen, evt. også her Bø ungdomsskole, eller i hvert fall Nordvegen historiesenter? 1 dagsverk koster det nok i hvert fall å få til en plan og avtale.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Nordvegen Historiesenter, Bø ungdomsskole

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

SKJOLDMØYANE IDNR. 65525 – AmSskilt:

SKILTET:

Ble skiftet mars 2009

ATKOMST:

God atkomst for funksjonsfriske via tursti, men denne er klart en gangsti ikke en rullestolsti.

www.fornminner.no?:

- PÅ:
- RETTELSE:

SKJØTSEL:

Helt OK – beites.

UNIVERSELL UTFORMING:

Ligger ganske dårlig til rette for rullestol etc. Hvis kommunen (evt. sammen med friluftsrådet) i fremtiden vil satse på dette som turveg med UU, kan vi vurdere UU-skilt her. Utfra bare fornminnet er en større UU-satsing ikke aktuell.

Et meget enkelt tiltak kunne imidlertid være å kutte skiltet noe ned – det er unormalt høyt. Kommunen har imidlertid allerede laget et eget skilt som er lavere i tillegg til vårt.

TILTAK:

- MÅ: Senke skiltet. 0,5 dagsverk – i regi av kommunen? Må da veilede dem
- BØR: Som MÅ
- IDEELT: UU-skilt og atkomst . Kun hvis kommunen/friluftsrådet satser på dette langs resten av stien. Koster ca 1 dagsverk og 70.000 eller alternativt nærmere 90.000 hvis designer skal lage researchen også, da slipper vi for vårt dagsverk.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Lite nødvendig egentlig, fornminnet beites. Men man kan lage plan for årlig sjekk eller sjekk annet hvert år.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommune og Friluftsråd

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

RØYKSUND-TUASTAD IDNR. 134393 – RFK-skilt:

SKILTET:

Vask og enkel reparasjon (feste i ene hjørne) trenges.

ATKOMST:

Her er det store utfordringer. Undertegnede hadde vært der før, men fant denne gangen ikke fram før etter tredje forsøk! Man ser ikke hvor man skal gå inn til selve fornminnet. Det kreves skilt fra Røyksundvegen og der man skal gå av grusvegen.

Det var tydelig at dette var et utfartsområde som var mye brukt. På kort tid traff jeg på 6-8 personer langs grusvegen. Det synes altså å være et «kundegrunnlag» for å gjøre noe med atkomsten og skjøtselen.

Det vil kreve mye innsats å få oppgradert atkomsten til god nok standard og deretter vedlikeholde den. Et estimat er minst et ukeverk, evt mer. De første 40 og de siste 150 meter, samt end del «flekker» inn imellom, må gruses en god del. Disse partier er reine myren i dag. De siste 150 meter er det hogd trær, men det er i dag ganske uveisomt, og nærmest som snubletråder å regne. Man kan se at det her tidligere er gjort en stor innsats, men deretter er det gått i stå.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, ganske så feilplassert. Det er det også i Askeladden. Oppmåling må til.

SKJØTSEL:

For å rense selve de tre-fire tuftene rett ved skiltet for smågraner: 1-2 dagsverk. Noe mer hvis man også skal ta lyngris/krekling (ca. 4 dagsverk)

Hvis man skal få frem elementer som gjerder og små røyser også lenger mot S og SV krever det sikkert et til to ukeverk.

Gjengroingen er sterkt fremskredet

UNIVERSELL UTFORMING:

Innsatsen som må til i sett i forhold til fornminnets karakter og plassering tilsier neppe noe UU på denne lokaliteten.

TILTAK:

- MÅ:
 - Reparere skilt, drive 2-4 dagers skjøtsel på lokaliteten og minst 1 ukeverk på å utbedre atkomsten.
 - Skilte atkomst bedre, sammen med vegvesenet oppe fra Røyksundvegen – 0,5 dagsverk for oss.
 - Alternativt til å gjøre denne innsatsen (NB i samarbeid med lokale krefter) må vi kanskje «avskilte» denne lokaliteten.
- BØR:
 - Også få frem de andre enkeltelement ikke bare hustuftene – dette vil kreve 1-2 ukeverk mer. Samarbeid med skolen?
- IDEELT: Som MÅ

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Et visst arbeid med å lage skjøtseplan og ikke minst skjøtseavtale for dette fornminne. 2-4 dagsverk bare for det. Vi må sjekke med kommune, friluftsråd etc. hva som har skjedd, og om det er interesse for – og krefter til – å gjenoppta arbeidet med å skjøtte dette ganske flotte fornminne. Kanskje man i fellesskap kan ta et løft og så vedlikeholde det bedre via skoleprosjekt?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Friluftsråd(?), skoler, velforening(?), grunneiere

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

STEINSFJELLET – BYGDABORG IDNR 4923 – POTENSIELT RFK-skilt:

SKILTET:

Potensielt – kan være vanlig da det neppe blir universelt tilrettelagt opp til en bygdeborg. Men bør selvfølgelig vurdere det i forhold til at svaktseende skal få mer ut av opplevelsen.

ATKOMST:

Ukjent p.t., men det går tursti i nærheten.

SKJØTSEL:

Uvisst, men ut fra Flyfoto ser det ut til at det kan bli en del jobb med å få frem murene i bygdeborgen 1-2 ukeverk?

UNIVERSELL UTFORMING:

Neppe aktuelt med atkomst, men kanskje med skilt

TILTAK:

- **SANNSYNLIG BEHOV:** Drive befarings, research etc (2-3 dagsverk), skjøtsel vil sannsynligvis bli så mye at vi leier Bygdeservice: Ca 30-35.000. Alternativt kan vi få med skolen(e) på Åkra? Da blir det bare 2-4 dager på oss, og det blir formidling i tillegg. Skilt: Vanlig: ca. 50.000, UU: Ca. 70.000,-
Dvs. enten ca. 1 ukeverk og kr. 50.000,- eller 3 dagsverk og kr 85.000,-
Samt 20-30.000 i tillegg hvis UU-skilt.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Må få avtale med kommunen/Friluftsrådet om tilsyn/skjøtsel. 1-2 dagsverk å etablere. Årlig utgift?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Skolen, Kommunen, Friluftsrådet

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

MIDTSTOKKE, NAUST OG GRAV IDNR 33916 – POTENSIELT RFK-skilt:

SKILTET:
Potensielt.

ATKOMST:
I dag vanskelig, men ved en tilrettelegging må det etableres sti fra skolen.

SKJØTSEL:
2-3 ukeverk. Her er det helt opplagt å lage noen økter med dugnad sammen med skolen da den nesten er nabo til fornminnet. Da får man både jobben gjort, gitt undervisning/formidling og skapt et forhold til fornminner i lokalmiljøet. Krever nok 1 ukesverk av oss selv i tilfelle. Kan evt. kombinere 1-2 dager med skoledugnad og 35.000,- til bygdeservice etterpå.

UNIVERSELL UTFORMING:
Skiltet: Ja, men neppe atkomsten.

TILTAK:

- **SANNSYNLIG BEHOV:**
Drive befaring, research etc (1-2 dagsverk), Skjøtsel via kombinasjon av Bygdeservice: Ca 30-35.000 + to dagsverk med skolene. Alternativt 50-60.000 Bygdeservice.
Skilt: Vanlig: ca. 50.000, UU: Ca. 70.000,-
Dvs. enten ca. 1 ukeverk og kr. 85.000,- eller 2 dagsverk og kr 110.000,-
Samt 20-30.000 i tillegg hvis UU-skilt.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:
Må få avtale med skolen om tilsyn/skjøtsel. 1-2 dagsverk å etablere. Årlig dag med stadig nye klasser?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:
Skolen, Kommunen, naboer (det er en nabo som har foreslått denne lokaliteten for oss)

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

KLEPP KOMMUNE

BORE GL. KIRKEGÅRD IDNR. 54137 – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet mai 2010

ATKOMST:

Skiltet fra veg, og parkering anvist på tun, men føles litt «uryddig» - som om man trenger seg litt på.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Nei, stemmer. Men lite detaljert.

Rett etter skjøtsel i 2008

Mai 2010

SKJØTSEL:

Det ble tatt et løft i 2008, dette gjør at lokaliteten fremdeles er presentabel (høsten 2011).

Gravhaug ved kirkegården i 2008.....og i mai 2010

UNIVERSELL UTFORMING (Se også kartlegging på www.tilgjengelighet.no):
Dette er ikke en av lokalitetene som er spesielt prioritert for UU, men kanskje vi kan/bør få noe til, også i forhold til generell atkomst. Dette kan evt. skje i forbindelse med at Klepp kommune, nå evt. overtar kirkegård og gravrøys som deres eiendom.

TILTAK:

- MÅ: Ser noenlunde bra ut
- BØR: Få til skjøtselsavtale med kommunen når de evt. overtar eiendommen. 1 dagsverk å utarbeide?
- IDEELT: Skilting også av den store gravhaugen som ligger her? Evt. litt bedre atkomst også med tanke på UU, kan fort bli 100-150.000 kroner og 1 ukeverk hvis man skal lage både skilt og UU-atkomst.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Lage avtale med kommunen om parkmessig vedlikehold.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, andre grunneiere.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

GRØNHAUG-TINGHAUG-DYSJANE-KROSSHAUG IDNR 54106, 54113, 34304, 14628 OG 72072 – FIRE AmSskilt:

SKILTET:

Alle ble skiftet i mai 2010. Men stativene – særlig ved parkeringsplassen – trenger alvorlig til stell.

Skilt ved P-plass mai 2010

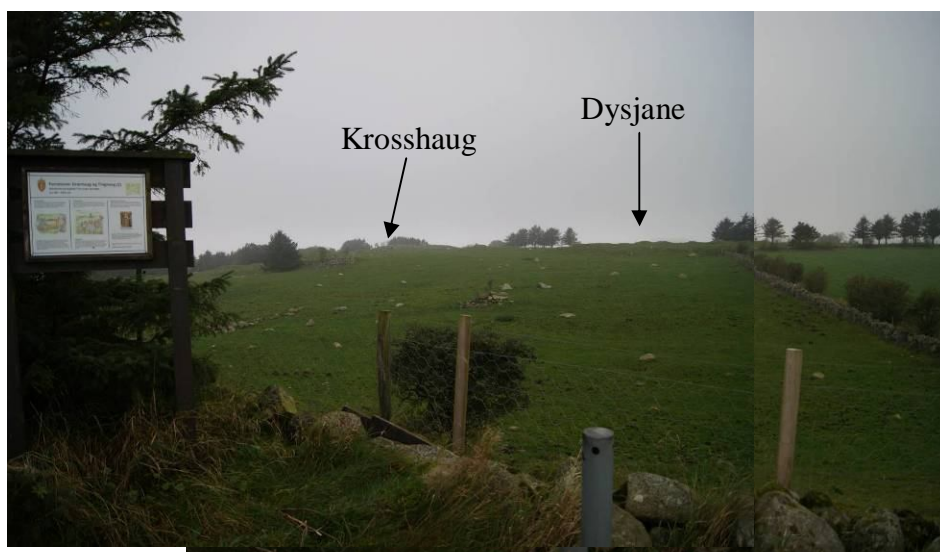

Fikset interimistisk, holder i okt 2011
Men mer bør gjøres.....

ATKOMST:

Det er bilveg frem til liten P-plass og sitteplass med oversiktsskilt. Oversiktsskilt viser en del feil plasseringer av skilt etc. Skiltene både ved Dysjane og Grønhaug er markert på feil side av objektet i forhold til der det faktisk står i dag.

Dessuten ligger Dysjane med skilt noe «off the beaten track» slik ruten går i dag. Her må man få til oppmaling av visningspiler på stein etc. for å få frem Dysjane godt nok. Treskilt med piler vil nok bare ødelegges av kyrne.

Utsikt til Krosshaug og Dysjane fra skilt ved Grønhaug

For øvrig er det langt bort til både Dysjane og Krosshaug, og det er veldig fuktig i marken der. Man bør nok prøve å få til noe mer fastmark-sti og/eller et skilt ved Grønhaug som kan vise med foto etc. hvor og hva Krosshaug og Dysjane er. Dermed vil de mest interesserte uansett våt mark gå ned dit og resten har fått en grei innføring/ide uten å ha vært helt fremme. Det vil også kunne fungere som UU (se nedenfor).

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja. Litt forskøvet på kartet i forhold til virkeligheten

SKJØTSEL:

I store trekk er dette bra. Men det er en stor utfordring i at marken ved Krosshaug og Dysjane blir veldig opptråkket og fuktig p.g.a. storfe. Undertegnede har en gang selv vært ved å sitte helt fast i gjørmen.

Mellom Dysjane og Krosshaug

Rett ved skiltet ved Krosshaug

Fra mai 2010 til oktober 2011 er det ellers skjedd en del utbedringer:

- Grangreiner som lå på Dysjane er fjernet
 - Gjerdeklyver ersatt opp over ødelagt grind
- Dialogen med Klepp kommune har virket.

Men fremdeles må skiltstativene fikses, selv om min nødtørftige reparasjon i mai 2010 faktisk holder ennå. Evt. bør gl. grind fjernes? Skjemmer jo litt.

Grind + klyver!

Men kanskje hele anlegget skal ha et vesentlig løft i samarbeid med kommunen i forbindelse med UU?

UNIVERSELL UTFORMING:

UU ble i utgangspunktet droppet på dette objektet p.g.a. for store utfordringer. I det seneste har vi imidlertid mottatt signaler fra kommunen om at man har fått nye innspill, som kanskje kan løse dette. Dialog med kommunen bør startes opp, for å høre deres ideer.

Én ide til UU kan være:

Fram til skiltet før Grønhaug er det relativt flatt. Utfordringen her ligger i å komme rundt restene av gravhaugene ldnr 54016 uten å skade dem. Egentlig er de utgravd av Lorange for lenge siden så det bør være mulig. I dag går stien faktisk rett over den ene haugen. Dette kan vi ikke tillate med en egentlig gangvei/rullestolsti som er et fysisk inngrep. Det vil også gi en viss stigning. Alt taler således for å gå rundt haugene.

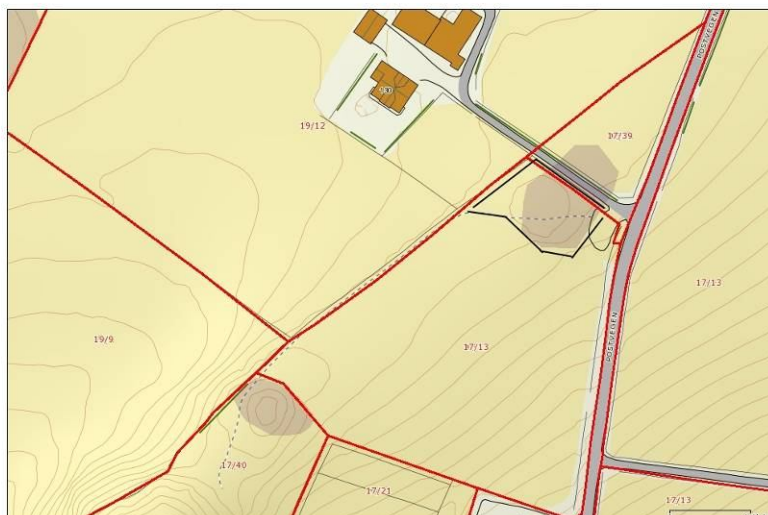

Dagens sti over gravhaugen, kan den legges i kant av dyrka mark?

Frem til dagens sti langs gjerde til Grønhaug

To forslag kan vurderes videre: I kanten av dyrket mark rett S for 54016, eller kanskje bedre, langs V-kanten av 54016. I begge tilfeller kommer man frem til dagens sti langs gjerde bort til Grønhaug.

Der dagens skilt ved Grønhaug står kan man da lage et mer oppdatert og «effektivt» oversiktskilt over Grønhaug, Tinghaug, Dysjane og Krosshaug. Her tenkes på bra kart – pluss et oversiktsfoto mot Krosshaug og Dysjane tatt fra der man står når man leser skiltet (tatt av profesjonell fotograf). På dette foto markeres med piler hvor Dysjane og Krosshaug er.

Dessuten skal det være bra fotos fra alle lokalitetene:

- Kisten og korset på Krosshaug
- Tuftene på Dysjane + flyfoto
- Utsiktsbilder fra Tinghaug/Grønhaug
- Etc.

På den måten kan man få en opplevelse av alle lokalitetene uten å komme helt bort til dem. Samtidig vil den mer interesserte og funksjonsfriske likevel ta turen etter denne appetittvekker.

TILTAK:

- MÅ:
Reparere/beise skiltstativ – kjøpe hos Bygdeservice – 10.000,-?
Fjerne ødelagt grind? Bygdeservice – 1000,- mer?
Bedre merking med piler fra Grønhaug og frem til Krosshaug/Dysjane – 1 dagsverk av oss selv sammen med grunneier/kommune?
- BØR:
Få bedre atkomst til Krosshaug og Dysjane (gruse eller lignende) i dag er det veldig fuktig. Dette må skje i samråd med grunneier. Utgift: 2 dagsverk og 40.000?
- IDEELT:
Universell sti og skilt frem til Grønhaug. Anslått utgift: 150.000-200.000 for sti, 90.000 for skilt (da også auditivt). Samt et ukeverk av oss til koordinering

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Få i gang dialog med Klepp kommune om mulig UU-tilrettelegging. Hvis det lykkes går det fort 1 ukeverk med det videre. Ellers få til avtale om årlig tilsyn – 1 dagsverk?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Klepp kommune, grunneiere, Turistforening eller vandrelaug?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 01.04.2012

«DØDSSJØDNÅ» IDNR 34338 – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet i 2009. Holder bra, men faktisk allerede litt rust ved en av skruene, selv om de skal være syreherdede. For øvrig trenger stativet beis.

Skilt FØR

Skilt ETTER

ATKOMST:

Man kommer ok fram til gardstun/veikant hvorfra man kan se skilt og gravhaug. Men mangler visningsskilt fra hovedveger. Og fra tun og frem går man via hullete drifteveg og grind inn til haugen. Dette innbyr egentlig ikke til besøk, og det gjør UU vanskelig.

Man bør vurdere alternativ atkomst. Den kan da gå fra der vegen ender i tunet, via en selvlukkende grind og langs gjerde frem til stjernehaugen. Skiltet bør da stå her ved gjerdet, eller enda bedre 3-4 m inn fra gjerdet rett før Dødssjødnå. Da ser man bedre stjernerøysa. Hvis denne atkomsten da også skal lages universell krever dette en del opparbeiding i form av fast dekke. Enten sti på duk, med arronderende torv ved siden, eller at man skraper av 5-10 cm og legger duk + grus eller alurister. Man må selvfølgelig også bli enig med grunneier om dette. Men det er kanskje også en fordel for ham fordi traktorvegen da ikke lenger skal brukes som sti også.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, stemmer

SKJØTSEL:

Beites, så i utgangspunktet OK, men det har likevel skjedd en veldig gjengroing fra 2009 til 2011:

Høsten 2009

Sensommeren 2011

Det er dermed en veldig stor jobb å holde gresset nede slik at røysa virkelig fremstår som synlig/forståelig. Minst 14 dagsverk vil undertegnede tippe. Vi vet at Historielaget har gjort det før og gjerne vil igjen. Vi må få til en avtale/ordning med Historielaget.

UNIVERSELL UTFORMING (Se også kartlegging på www.tilgjengelighet.no): Skiltet er en anelse for høyt til å være innenfor kravene til UU (1,6 i stedet for 1,5 i senter). Evt. ny atkomst med selvlukkende grind. Nytt skilt? Kartlegger av UU i friluftslivsområder var med på befaringen. Det ble derfor også diskutert muligheten for benk/hvileplass. Den kan da med fordel stå på gammelt fundament for kanon fra 2. verdenskrig. Men det krever sti med fast underlag frem til den.

TILTAK:

- MÅ:
 - Fikse eksisterende grind. 0,5 dagsverk og kr.10.000,- (?).
 - Beise skiltstativet (noen få timer).
 - Få skjøttet så gresset kommer bort: Ca.1,5 ukeverk. Begge deler kan evt. gjøres av Historielaget, en fordelaktig løsning, som innebærer mer enn bare skjøtsel. Det krever nok 1 dagsverk av oss også. Alternativt bruke 20.000,- på Bygdeservice (ca.) og 0,5 dagsverk av oss. Løsning med historielaget er vel å foretrekke.
- BØR: Som MÅ
- IDEELT: Ny atkomst som gir UU. Inklusive skilt som UU. Dette vil nok i hvert fall koste 150.000, sannsynligvis nærmere 200.000 for både nytt skilt og sti. Med benk og tilhørende sti dit sannsynligvis 30.000 mer altså 180/200.000.

ALTERNATIV:

Man foretar det mest nødvendige her og satser mer på UU ved en evt. tilrettelegging ved Tangarhaug. Klepp kommune ønsker Tangarhaug tilrettelagt i BARK. Tangarhaug ligger bare 1 km lenger mot SV. Den ligger også mye nærmere tursti langs sjøen. Her er det også flere andre gravminner. Mye taler altså for å satse mer her.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Få til avtale om skjøtsel på mer permanent basis med Historielaget. 1 dagsverk ca å etablere?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Historielaget, kommunen, grunneier

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

HELLEBERGET IDNR. 15068 – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet oktober 2011. Stativet trenger rensing og beising. Man kan med fordel foreta visse rettelser på skiltet: Få inn noen fotos (for eks. dem som er på nettsiden www.fornminner.no) og man bør få inn et oversiktskart over bygdeborgens strategiske plassering.

ATKOMST:

Dette er veldig bra skiltet fra veien (dokumentert fra FV 242, men undertegnede mener etterpå å ha sett at det er skiltet helt fra RV 44). I første tun før fornminnet/skiltet er det skiltet videre til P-plass – bra. I neste tun er det ikke, der kunne man med fordel ha et P-skilt på grinden, som vil kunne ses fra ankomsten til tunet. Rett før skilt og fornminne er det en liten P-plass for 2 biler. Man ser at det opprinnelig er satset mye på denne lokaliteten.

Ved Fv 242

I første tun

P-skilt på grind anbefales

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, stemmer

SKJØTSEL:

Her er det mye å ta fatt i:

- Vegetasjonsskjøtsel på P-plass
- Rense skiltstativ
- Fjerne grantre mellom hovedskilt og veivisningsskilt til borg/heller
- Vegetasjonsskjøtsel på sti til helleren
- Hvis man skal ha utsikt fra helleren må en del greiner kappes
- Erstatte ødelagt, selvlukkende grind på veien til helleren
- Flere visningsskilt til både heller og bygdeborg. Til borgen er det to løsninger:
 - Gjerdeklyver ved visningsskilt (bak gran som skal hogges), deretter piler langs/på berg så man klatrer opp
 - Grusing av eksisterende traktorveg frem til der sti/traktorveg går opp i bygdeborgen. Det er faktisk her de få bevarte murene fra borgen er!

Grantre som må vekk

Grind må erstattes og mer vegetasjon tas bort

UNIVERSELL UTFORMING:

Kan la seg gjøre frem til skiltet, ikke mulig/ønskelig videre enn det. Krever frem til skiltet:

- Ny, selvlukkende grind ved P-plass
- Utjevning av terskel ved grind
- Grusing/utjevning frem til skiltet

- Alternativt kan man plassere skiltet på andre siden av gjerdet – altså ved P-plassen det endrer ikke på forståelsen da objektene uansett er langt borte fra skiltet.

TILTAK:

- MÅ:
 - Vegetasjonsskjøtsel og rensing av skilt samt erstatte i hvert fall den ene grind. Ca. 4 dagsverk for Bygdeservice? Dvs. 10-15.000,- + grind 4.000,-
 - Dessuten male opp piler på berget eller få på plass en del småskilt med anvisningspiler. 2 dagsverk (herav 1 til forberedelse) for oss.
- BØR:
 - Gruse opp traktorveg frem til inngang til bygdeborgen. Det er her de få synlige restene etter murer faktisk er. Tar ca. 1 dagsverk å få til avtale og 30-50.000 å gjennomføre(?).
 - Forbedre skiltinformasjonen med fotos fra helleren for dem som ikke kan ta seg frem dit.
 - Dessuten en stor fordel med et kart over bygdeborgen (murrestene – de er ikke til å forstå mye av i dag).
 - Bør også endre litt i teksten for å omtale bruken under 2. verdenskrig. Viser jo til de grader borgens strategiske plassering! Hvis vi kan få til å nøyes med å rette på eksisterende skilt i stedet for å produsere nytt bør det kunne gjøres for 10-15.000. Men dette krever kanskje 1-2 dagsverk av oss selv. Hvis vi skal få produsert et nytt skilt er det straks tale om 40-60.000,- + 15-20.000 mer hvis UU.
- IDEELT: Som BØR

Atkomst til bygdeborg fra skilt ved å gå langs - og på - berget

Atkomst til bygdeborg via traktorveg – bør da gruses opp, kanskje fordel for grunneier også?

Via traktorvegen kommer man fram til den eneste plassen der man ser de gl. murer

OPPSUMMERENDE OM TILTAK:

Det krever en del midler og arbeid (2-4 dagsverk og 70.-100.000,-) å få til en OK oppgradering her, og ytterligere 50-75.000 med nytt skilt evt. UU.

Det bør likevel overveies av to grunner:

- Det har opprinnelig vært lagt en stor innsats i skilting fra veg, etablering av P-plass etc.
- Dette er et fornminne som også kan være et bra turmål bare for utsikt etc. Altså er det synergieffekt med friluftsliv.
- Fornminnet har hatt strategisk betydning fra jernalder til 2. verdenskrig – noe som ikke kommer bra nok frem i dag.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Må lage skjøtselsavtale med kommunen. Og få lov av grunneier til å gjøre tiltakene 1-2 dagsverk.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Grunneier, kommunen, Historielag(?), Vandrelaug/Turistforening(?)

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 31.03.2012

KLEPPEVARDEN IDNR 72048 – RFK-skilt:

SKILTET:

Er OK. Ble skiftet i 2009 p.g.a. hærverk. Kunne med fordel ha vært et lite kart i hjørnet av skiltet som viser haugens og skiltet innbyrdes plassering. Alternativt en liten parentes i første setning: («20 m til venstre for deg»). Slik skiltet er plassert og orientert i landskapet er sammenhengen ikke veldig opplagt i dag. Men skiltet er diskret plassert i forhold til haugen, det er bra.

ATKOMST:

OK atkomst, men ingen visningsskilt til at dette er et kulturminne – utelukkende sett på som et utsiktspunkt virker det som. Ingen parkeringsmuligheter.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, feilplassert!

SKJØTSEL:

Generelt OK. MEN det er to inngrep i haugen:

Det synes som om det er gravd ned en ledning eller lignende langs hele gjerdet som går tvers over haugen (se foto). Vi må få klarhet i om dette er tilfellet eller om det ser slik ut langs gjerdet av andre årsaker.

Det er dessuten plassert en kikkert på toppen av haugen! I motsetning til vårt skilt er denne alt annet enn diskret plassert. Denne kikkert bærer et merke fra 2005, samt et merke som sier: «Vis hensyn, i Klepp unngår vi hærverk». Kikkerten er tydeligvis satt opp med veldig gode intensjoner. Man kan bare undre seg over at ingen har kommet på å spørre oss om lov til tiltaket – og dermed kunne ha unngått å begå kulturminnekriminalitet, uten å ville det, men like fullt er det en form for hærverk!

Kikkerten var der ikke i 2002-2003 da rapport om spesialområde for bevaring ble laget. Dette må sjekkes opp med kommunen.

UNIVERSELL UTFORMING:

Objektet er rimelig enkelt å komme frem til, men det er for stor stigning for rullestol og det er heller ikke trinnfritt ved inngang til området. Dette bør tas i sammenheng med friluftsområder eller generell gjennomgang av kommunens uteområder. Det er ikke primært en oppgave for kulturminnevernet. Se eget skjema / www.tilgjengelighet.no

TILTAK:

- MÅ: Få ryddet opp i forholdet rundt kikkert å finne bedre løsning. 1-2 dagsverk
- BØR: Endre litt på skilt slik at det får en markering av innbyrdes forhold mellom gravhaug og skilt. Enten i form av kart eller i teksten. Kjøpe ute: 5.000,-? Eller gjøre selv – 0,25 dagsverk.
- IDEELT: Ikke noe særlig mer.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Parkmessig vedlikehold virket OK, men det er tydelig at vi må få tett dialog med kommunens folk for å unngå slike ting som kikkerten og ledninger lagt i haugen!

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 01.04.2012

NAVN PÅ LOKALITET – AmSskilt/RFK-skilt:

SKILTET:

Er aldri satt opp!

ATKOMST:

Bra atkomst, parkering på tunet, noen visningsskilt, men flere bør opp.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Nei

SKJØTSEL:

OK, gresset klippes, kirken kalkes.

UNIVERSELL UTFORMING:

Se www.tilgjengelighet.no

TILTAK:

- MÅ:
- Få opp skiltet. Men det må faktisk produseres først! Da må vi velge om vi bare skal trykke teksten vi har på nettsiden eller vi skal lage et bedre skilt enn det. Kan bli alt fra 0,5 dagsverk og 12.000,- til 2-3 dagsverk og 45.000,-
- BØR: Få opp flere visningsskilt – samarbeid med Klepp k. og Statens vegvesen. 0,5 dagsverks for o
- IDEELT: Evt. hvileplasser for UU

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Virker bra skjøttet av kommunen i dag – synes å være rutiner inne allerede.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Klepp kommune

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 01.04.2012

STEINHAUG IDNR 5288 – AmSskilt:

SKILTET:
OK

ATKOMST:

Bilvei frem til Bioforsk (visningsskilt noe av veien, men bør nok følges opp).
Parkeringsmulighet bare 60-100 m fra skiltet. Selvlukkende grind etablert med tanke på fremtidig UU-atkomst (i stedet for gjerdeklyver).

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Nei

SKJØTSEL:

Her er det skjedd veldig mye via våre investeringer fra 2008 og til i dag:

- 2008 før førstegangsskjøtsel: Det var nesten umulig å se noe av steinringene, gravkammer etc.
- Etter førstegangsskjøtsel (ca 35.000,-) var det mulig å se noe. Planen var da å få inngjerdet og laget beiteavtale. Det klarte vi ikke i første omgang p.g.a. vår kapasitet.
- Deretter grodde det veldig fort til igjen. I løpet av 2009-2010 foretok vi en ny kjøtsel (ca 15.000,-) for å komme i bunn igjen. Vi fikk også gjerdet inn hele området (ca. 75.000), og da komr et sau og et par store lam på beite med en gang.
- 2011 – nå kan man se alt. Dette virker! Men det koster.

Des. 2007 før tiltak

Juni 2008 etter kjøtsel

Aug.2010 - 2 år uten sau

Sept 2011 etter beite

Bildene er tatt i området Ø-NØ lige fjerdedel, altså ikke nøyaktig samme plass, men ca. Uansett synes effekten av beitet tydelig. Men førstegangsskjøtselen måtte til for at sauene skulle ha en sjanse til å beite ned. Vi skal nå holde øye med steinkonstruksjonene og rette opp når enkelte stein raser ned (noe vi har sett tendenser til) Dette er lykkeligvis rekonstruert etter utgraving, men vi skal likevel opparbeide rutiner for jevnlig sjekk og utbedring av evt. utraste stein.

Utfordring nå:

- Opprettholde beitet - 1 dagsverks arbeid med kontrakter etc.
- Få vekk litt kvist og sage et par greiner - 1 dagsverk eller betale 3-4.000,-
- Vedlikehold grind – 1.000 til Bygdeservice?
- Fjerning av graner i NV-del for å få frem den opprinnelige utsikten – 30.000,-?
- Kontinuerlig tilsyn og oppretting av evt. stein som faller om kull, eller ut av murer – 2 dagsverk årlig?

Graner og furuer i NV som bør tas bort

Gardsanlegg ldnr 14621

UNIVERSELL UTFORMING:

Vi har snakket med Klepp kommune om at Steinhaug kanskje kunne være en lokalitet å satse på i forhold til UU. Vi foreslo opprinnelig Dysjane-Tinghaug, men det mente kommunen (sikkert med rette) ville bli for vanskelig.

Ide til Universell utforming av atkomst:

- Løsning som ved Vistehåla, men med en enkel forankring med tynne stålstaver i bakken (fingertykke). Denne kan helt uten problemer etableres frem til skiltet – ca 65 m (200.000,-?)
- Man kan evt. også vurdere å legge denne løsningen litt rundt langs kanten av haugen mot V og NV fra skiltet slik at folk i rullestol kan oppleve dette rekonstruerte fornminnet på noe nærmere hold og ane steinringene og graven samt steinblokken med helleristninger på – ca 30 m (100.000,-)
- Man kan evt. også vurdere å gå gjennom gjerdet Ø for skiltet og lage en liten plattform (som ved Klauhauane i Hå) sør for gjerdet som grenser inn til naboformminnet 14621. Derfra (og dermed utenfor fornminnet – det er flatdyrket mark selv om det er innenfor grensen av fornminnet i Askeladden) kan man oppleve både dette gardsanlegg og bedre se «ned» på Steinhaug – (ca 150.000,-?)
- Uansett variant – UU-skilt (70-90.000,-?)

Område Ø for skilt der man evt. kan lage UU-atkomst for innsyn til 14621?

TILTAK:

- MÅ:
Forlengte beiteavtale – 1 dagsverk?
Vedlikeholde grind og kappe/fjerne litt greiner – 5.000,-/1 dagsverk
Få visningsskilt helt på plass 1 dagsverk?
Etablere tilsyn og få på plass steiner som evt. sklir ut – 1-2 dagsverk årlig?
- BØR:
Fjerne flere graner og furuer i NV – 30.000,-?
- IDEELT:
Gjennomført UU: Fra 270.000 til 520.000,-

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Forlengte beiteavtale, lage skjøtelsesavtale med Bioforsk eller kommunen om jevnlig tilsyn.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Klepp kommune, Bioforsk, Jan Kvamme (som har beitesauene). Kommunen er enig i at Steinhaug er en av lokalitetene vi skal satse på i BARK.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 01.04.2012

ØKSNAVAD – FEM AmSskilt + skolens oversiktsskilt: (Idnr: 72056, 34349, 24449, 54080, 15070 og 5271)

SKILTENE:

Generelt:

Alle de fem AmS-skilt ble skiftet i oktober 2011. De fleste var da helt borte. Skolens oversiktsskilt ble ikke gjort noe med av oss. Det var for øvrig i bra stand (selve skiltet).

Skolens eget skilt viser en turløype som skolen har laget på sitt område, der både kulturminner og naturseverdigheter vises frem. Det er veldig bra at det er engasjement på skolen for dette. Til nå har ikke vi kunnet følge det opp. Det *bør* vi i fremtiden.

Skolens eget oversiktsskilt

Endringsbehov på enkelte skilt:

Skilt 3a-3c (gravminner og åkerhakk):

Dette skiltet står på en plass der man overhodet ikke kan se det som det skal beskrive. Det må enten ryddes kraftig i gjerdebeplantingen, eller skiltet må flyttes/endres. For øvrig har det blitt gjort en mengde nye funn ved registreringer. Skiltet bør derfor helst lages på nytt.

Man bør da vurdere om man skal bruke vår mal som er ganske dyr, eller man skal bruke skolens – vi bør uansett etablere samarbeid med skolen. Både når det gjelder det økonomiske (det er jo en videregående skole som RFK har ansvaret for - kanskje Opplæringsavd. kan bidra?), og når det gjelder det praktiske.

Skilt 3: Hvor er fornminnet?

Skilt 4a-b (stakktufter):

Står feilplassert i forhold til kart (endre oversiktskart). For øvrig bør skiltet endres/lages nytt for at man skal kunne forstå stakktuftene: Man må bruke foto av de to stakktuftene på skiltet. Fotoene bør tas fra der skiltet står. Med piler på fotoene må man markere tuftene/grøftene. Man kan evt. slå to fluer i en smekk og også fotografere området med gravene på skilt 3a-c og vise dem på skilte 4a-b i stedet for.

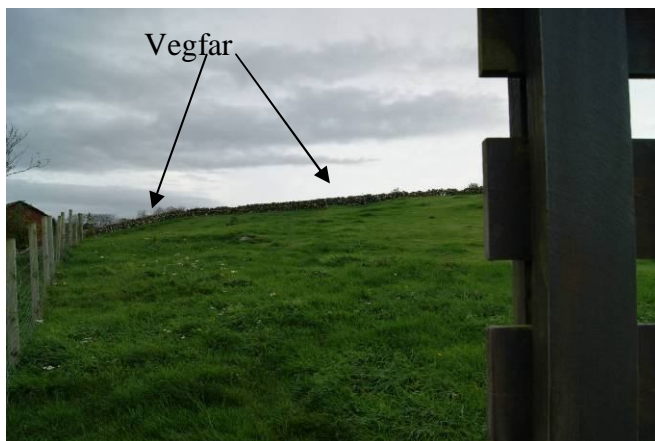
Her er stakktufter og skilt iflg. oversiktskart

Dessuten må teksten endres i forhold til en mer presis stedsangivelse av hvor man ser stakktuften sør for veien.

Alternativt *kan* man beholde dagens skilt, men markere de to tuftene i marken med tydelige småskilt slik at man ikke er det minste i tvil om hvor de er. Kanskje dette lar seg gjøre i forhold til gardsdriften – kanskje ikke?

Skilt 5a-b (vegfar og vad):

Dette bør kanskje flyttes noen få meter for at man bedre kan se vegfaret fra der man leser skiltet – vil «effektivisere» skiltet vesentlig!

Det man ser av vegfaret fra dagens skilt

Det man ser fra alt. plassering

ATKOMST:

Generelt:

Skolen har jobbet mye og bra med å etablere tursti (med piler og andre visningsskilt) hele veien rundt på området og via alle de skilta forninner. Atkomsten er derfor i utgangspunktet god. Til noen av skiltene (3 og 4) kan man faktisk også komme frem med rullestol på grusvegene. Da må bare skiltene flyttes litt og senkes litt. Til resten av skiltene er utfordringen med terrenget nok litt for stor til at det bør overveies. Da er det andre lokaliteter å satse på.

Imidlertid er det en del oppgradering/vedlikehold av sti og visningsskilt som trenges:

- Lage nytt oversiktskilt på P-plassen over hele området med kulturminner – samarbeide med skolen når ombyggingene de har er ferdige? Kontaktpersoner er Yngve Miljeteig og Rune Håland. Vurdere å bruke skolens mal for skilt som nok er noe billigere enn vår – alternativt lage UU-skilt i vår mal, men veldig dyrt. Og man når uansett ikke frem til alle lokaliteter med rullestol for eks.

- Skilt 1 ved heller:
 - Ny gjerdeklyver – evt. etablere selvlukkende grind?
 - Reparere visningsskilt/merking
 - Gjøre det tørt rundt skiltet med grus eller lign.(gjørmete i dag)
- Mellom skilt 2 og 1:
 - Veldig bratt og glatt sti, noe sikring bør overveies – skolens oppgave?
- Skilt 3: Må flyttes ut til veien – evt. bli en del av skilt 4

Visningsskilt og gjerdeklyver til heller

- Skilt 4: Oppgradering av visningspiler samt endring av oversiktsskilt
- Skilt 5: Her trengs både flere visningsskilt og en vesentlig reparasjon/oppgradering av sti/bru over bekk etc.

Sti og bru over bekk ved vegfar

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, stemmer i forhold til å komme frem til skolen. Men oversiktsskilt som også er på skiltene er feil i forhold til 4a og b

SKJØTSEL:

Generelt bra, skolen gjør en god jobb. Det eneste er at hvis man ikke innlemmer skilt 3 i skilt 4 eller flytter skilt 3 og endrer det må man ta bort noe vegetasjon bak skiltet, så man kan se objektene det beskriver.

UNIVERSELL UTFORMING (se egne ark/hjemmeside):

Her er det så mange objekter, og de fleste fordeler seg over et stort landskap med store høydeforskjeller at fullstendig UU får vi aldri til.

Skilt 2 Skolen hogger trær på gravrøysa

Man kan vurdere UU for lokalitetene 3 og 4, samt for et oversiktsskilt på P-plassen. Men det blir en avveining av utgift og gevinst. Det anbefales at man satser mer på UU andre steder.

TILTAK/OPPSUMMERING:

- MÅ:
 - Fjerne vegetasjon ved skilt 3 – 1 dagsverk (men kanskje ikke ønskelig for skolen?)
 - Endre oversiktsskilt på alle skiltene da i hvert fall 4a-b er feil markert. Hvis vi gjør det selv er det kanskje 0,5 dagsverk. Alternativt skal vi kjøpe dette ute til ca. 5.000,-, bare for denne ene rettingen.
 - Få oppgradert løypa med visningsskilt mange plasser, gjerdklyver og tørre flater ved skilt noen plasser. Markering av stakktufter ved skilt 4 (NB hvis mulig for driften). Mye av dette kan sikkert gjøres av skolen som en del av undervisningen? 1 dagsverk fra oss for veiledning ellers ikke noe fra oss?
Hvis vi skal bruke Bygdeservice anslås ca 20.000,- til jobb og materialer, samt 1 dagsverk til koordinering/veiledning uansett.
 - Oppgradering av sti, visningsskilt og bru ved skilt 5. Dette må vi nesten få skolen til å gjøre. Hvis ikke: 20-35.000,- til materialer og Bygdeservice?
- I ALT FOR «MÅ-OPPGAVER»: CA 3 DAGSVERK OG 55.000,-
- BØR:
 - Endre både skilt 3 og 4. De er forvirrende og det er mange nye funn i området. Fortrinnsvis bør man lage ett nytt skilt og plassere ca. der skilt 4 står i dag. Pris: 2-3 dagsverk + 55.000,- eller 1 dagsverk og 70.000,- hvis skiltmaker tar det meste av researchen.
Hvis vi får jobbe med dette selv vil det bli: 1-2 dagsverk.
 - Kanskje flytte litt på skilt 5 – 0,5 dagsverk
 - Sikre litt ved veldig bratt sti mellom skilt 2 og 1. Dette bør vi få skolen til å gjøre. Hvis vi skal gjøre det: Bygdeservice: ca. 30.000,-?
- I ALT FOR «BØR-OPPGAVER «I TILLEGG TIL «MÅ»»:
 - KJØPEALTERNATIV: CA 2 DAGSVERK OG 95.000,-
 - GJØRE SELV: CA 3 DAGSVERK OG 40.000,-
- BØR/IDEELT:
Nytt oversiktsskilt på parkeringsplassen – i samarbeid med skolen:
2 dagsverk og 55.000,- eller 0,5 dagsverk og 70.000,-
- IDEELT:
UU for større seler av feltet, men det anbefales ikke i forhold til cost-benefit, vi har andre lokaliteter vi har valgt å satse på. Hvis skolen vil stå for det skal vi selvfølgelig bidra med veiledning.

En del av disse oppgavene må/bør gjennomføres. Som illustrasjonene viser er forfallet av stien kommet ganske langt. Og en del av skiltene er også utdatert på grunn av nye funn og endringer av stier etc.

Det er opprinnelig lagt mye arbeid i å formidle disse kulturminner. Men slik det fremstår i dag er en stor del av dette arbeidet gjort forgjeves hvis ikke skiltene fra 3-5 oppgraderes, og litt mer gjøres ved skilt 1.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Skolen gjør allerede et veldig bra arbeid. Skjøtsel av fornminner kan jo også brukes i undervisningen. Både som generell opplæring i klipping etc, men også spesielt i pleie av kulturlandskap. Vi bør prøve å få til en formalisert avtale. 1-2 dagsverk å få en slik i boks.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Skolen, vår egen opplæringsavdeling og kommunen. Men Øksnavad-området er ikke en av de lokalitetene kommunen ønsker å prioritere i BARK.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 01.04.2012

TANGARHAUG (IDNR 54140 M.FL.) – POTENSIELT RFK-skilt:

SKILTET:

Potensielt – dvs. ikke laget ennå. Ønsket av Klepp k. i BARK

ATKOMST:

Til området som sådan ser det OK ut – turveier og havn. Del av landskapsvernområde

www.fornminner.no?:

- PÅ: Nei – potensielt skilt
- RETTELSER: Nei

SKJØTSEL:

Dette ser ok ut. Det er skilt som beskriver området som sådan langs dagens tursti.

UNIVERSELL UTFORMING:

Kanskje

TILTAK:

Vanskelig å si da ikke befart ennå. Men man må regne med 80.-150.000 alt etter hvor mye utover research og skilt vi skal etablere (stier etc). Og om skiltet skal lages universelt etc. Dette er satt opp som mindre tiltak i BARK, men man må nok regne med minst (mer enn) 50.000 i utgift.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Hvis det etableres, må det lages avtale med kommunen.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Klepp kommune, Fylkesmannen, SNO, Stavanger Turistforening, grunneiere

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 01.04.2012

Kilde til foto: Region Stavanger

LEGÅ IKKE I ASKELADDEN – POTENSIELT RFK-skilt:

SKILTET:

Potensielt

ATKOMST:

Det skal lages sykkel- og gangsti i området, antas derfor å bli god atkomst

www.fornminner.no?:

- PÅ:
- RETTELSER:

SKJØTSEL:

Dette er en utgravd steinalderboplass

UNIVERSELL UTFORMING:

Kanskje i skiltet, sykkelstien bør jo sikre atkomst for alle.

TILTAK:

Her er det nok bare tale om et skilt. Dvs. fra 55.000,- og 2 dagsverk eller 0,5 dagsverk og 90.000,- alt etter hvor mye vi selv gjør og om det skal være UU eller ikke, evt. mindre hvis vi lager mindre format.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Hvis det etbaleres skilt her må det avtales oppfølging med kommunen

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 01.04.2012

KVITSØY KOMMUNE

KIRKERUIN (IDNR 44305) OG STEINKORS (IDNR 64459) PÅ KVITSØY– AmSskilt:

SKILTET:

Begge skiftet juni 2009

Skilt ved steinkors FØR.....og ETTER

ATKOMST:

Via gangsti. Kommunen har skiltet med småskilt og satt opp gjerdeklyvere. Dette bør vi følge opp ved å tilby å trykke alt dette på aluplater. Be kommunen om filene så vi kan gjøre det.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Nei – ikke ut over det generelle at hele siden må oppdateres

SKJØTSEL:

Veldig bra – Beites ☺

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette blir nok vanskelig i hvert fall i forhold til bevegelsehemmede.

Her bør vi enkelt kunne hjelpe til

TILTAK:

- MÅ: Hjelpe kommunen med å trykke opp visningsskilt på aluminiumsplater så de holder seg. Ca utgift. 0,5 dagsverk og 15-20.000,-?
- BØR: Egentlig ikke mer enn det under MÅ.
- IDEELT: UU – men vi skal sannsynligvis satse på det andre plasser enn her.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Ser ut som om kommunen sammen med grunneier skjøtter bra. Kan prøve å få til mer formell avtale med kommunen om også å føre tilsyn med skiltene våre. 1 dagsverk å etablere?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen og grunneier.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 01.04.2012

LUND KOMMUNE

LUND PRESTEGÅRD (IDNR.5248 og 64447) –TO RFK-skilt:

SKILTET:

Ved kontroll i juni 2009 var begge skilt i god stand.

ATKOMST:

Til Id5248 via sti som ligger nær skole og friluftsområde samt kirke og lokalmuseum. Gode parkeringsforhold.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Nei!
- RETTELSER: Ja – må på

SKJØTSEL:

Lokaliteten klarer seg ganske bra. Men det bør nok tas opp med kommune og grunneier at det dyrkes noe tett inntil Id5248 fra vestsiden

UNIVERSELL UTFORMING:

Hvis kommunen selv vil satse her så kan vi følge opp med veiledning. NB man må være forsiktig med stien da den allerede har skadet en nausttuft, som er en del av Id5248! Vi kan i tilfelle UU flytte ut skilt til sti, og evt. oppgradere til auditivt skilt?

TILTAK:

- MÅ: Få lokaliteten på www.fornminner.no Lite som ellers må gjøres. Denne klarer seg rimelig bra. Kanskje kontakte kommunen og grunneier å innskjerpe at man ikke må dyrke nærmere - 1 dagsverk.
- BØR:
- IDEELT:

Dyrkingen kommer noe nær nr 5248!

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Lage mer formell avtale med kommunen? Men det virker overflødig da lokalmuseet tar seg veldig bra av dette området.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen og lokalmuseet.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 01.04.2012

STØLSUFSA – GRAVFELT/GARDSANLEGG (IDNR: 34735, 24432 og 72041) POTENSIELT RFK-skilt:

SKILTET:

Potensielt. Grunneier omtalte helt nylig for representant fra RFK at han gjerne så at lokaliteten ble skiltet. Grunneier innleverte for noen år siden keramikk til RFK som han hadde funnet i forbindelse med jordbearbeiding nær lokaliteten. At det er slikt lokalt initiativ taler for at dette gjerne kan være den neste lokaliteten man skilter i Lund. Vi har ikke fått tilbakemelding fra kommunen i forbindelse med BARK-brev vi sendte, så slik sett er dette det eneste lokalt initierte forslaget i Lund.

Det er tydelige gravrøyser på lokaliteten. Dessuten har vår representant registrert flere røyser (rydningsrøyser). Det er også tufter (24432) men de er beskrevet som moderne/nyere tids. Navnet Stølsufsa antyder en bruk som støl i historisk tid. Her kan vi altså ha en litt anonym lokalitet, men med stor tidsdybde. 1,3 km mot NØ (på andre siden av Heskestadvatnet) ligger (64455) en kirkegårdslokalitet. Det er utsikt til den fra Stølsufsa. Dette kan man poengtere på et evt. skilt.

ATKOMST:

Det går en landbruksveg forbi lokaliteten, denne er ikke åpen for bilferdsel, men den brukes i forbindelse med friluftsliv (topptur arrangert av kommunen). Parkering er i dag ikke enkelt, men det kan det kanskje finnes en løsning på hvis lokaliteten skiltes.

www.fornminner.no

- PÅ: Nei
- RETTELSE: Nei, ikke skiltet ennå

SKJØTSEL:

Området er ganske bra holdt, det beites på alle fornminnene, og mellom dem er det dyrket mark.

UNIVERSELL UTFORMING:

Ikke en prioritert lokalitet.

TILTAK:

Hvis lokaliteten skal etableres må det lages et skilt (ca. 50.000,-). Det må lages skjøtselsavtale og –plan (1-2 dagsverk), herunder en avtale om parkering. Det må lages visningsskilt fra E39 som går bare 250 m fra lokaliteten, 0,2 dagsverk, resten på Statens Vegvesen.

VIDERE

SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Må etableres hvis lokaliteten skal skiltes.

Området har god skjøtsel – Foto: Trond Meling

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Grunneier, kommunen (i forbindelse med deres topptur)

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 20.04.2012

RANDABERG KOMMUNE

GRØDERØYSA (IDNR 34710) – AmS-skilt

SKILTET:
Skiftet 2009

ATKOMST:
Ikke P-plass og vanskelig å parkere langs veg. Ligger i naturvernområde, begrenset hvilke inngrep man kan/skal gjøre. Få visningsskilt. Jeg brukte litt tid på å finne det.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- Rettelser: Nei, stemmer

SKJØTSEL:
Ser i store trekk OK ut, litt einer på siden opp fra sjøen. 1-2 dagers arbeid?

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er et flott fornminne. Men det ligger vanskelig til for UU – også p.g.a. vernet område.

TILTAK:

- MÅ: Fjerne vegetasjon 1-2 dagsverk, samarbeid med kommunen?
- BØR: Få litt bedre visning med skilt frem til røysa. 1 dagsverk og 5.000,- Evt. et samarbeid med kommunen?
- IDEELT: Parkering og UU-sti. Men vanskelig rent praktisk og dyrt. 450 m sti à minst 1000,- pr m og en P-plass. Dvs. ca 500-650.000,-

Skiltet etter skift

Litt gjengroing på siden bort fra sjøen

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Bør få egen plan for tilsyn og avtale om årlig skjøtsel med kommunen eller SNO/Fylkesmannen.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

SNO, kommunen, fylkesmannen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 23.06.09

HARESTAD HELLERISTNINGER (IDNR 60954) – AmS-skilt

SKILTET:
Skiftet JUNI 2009

ATKOMST:
Bilveg helt frem. Mangler dog visningsskilt frem. Ingen parkeringsmuligheter.

Vegetasjon bak skiltet -> man ser ikke ->
man går opp på feltet

Gl. og nytt skilt.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Ja, er feilmarkert!

SKJØTSEL:

En god del trær som må fjernes rundt skiltet. Pluss noe smågraps – 3-4 dagsverk?
Dette bør vi selv gjøre sammen med AM, UiS som står skjøtselen av selve ristningsflaten.

AM, UiS har for en del år siden utarbeidet planer for skjøtsel av de fleste av helleristningsfeltene i Rogaland, herunder Harestad. Den delen av disse planer som omfatter området rundt feltet er vårt ansvar. Vi har dessverre ikke disse planer på trykk. Men skjøtsel på Harestad må foretas med grunnlag i planen.

UNIVERSELL UTFORMING:

Kan evt. endre skiltet til UU, vanskelig å tilrettelegge selve ristningene. Men denne lokaliteten er ikke blant de ti vi har prioritert for UU.

TILTAK:

- MÅ: Rydde vegetasjon. 3-4 dagsverk. Kan evt. gjøres av Bygdeservice – 15.000,-? – men vi må være med i noe av tiden 1-2 dagsverk.
- BØR: Få til skilting fra veg. Krever kanskje 1 dagsverk å få til. Statens vegvesen utfører.
- IDEELT: UU-skilt og parkeringsmulighet. Ca. 80.000,- for skilt? Kostnad for evt. P-plass: ?

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

AM, UiS har som nevnt utarbeidet skjøtseplaner for de fleste av våre helleristningsfelt i Rogaland. Men vi har til nå ikke hatt kapasitet til å gjøre noe med det. Bør være mål å ha årlig runde med tilsyn og gjennomføring av skjøtsel. Vil sannsynligvis i gjennomsnitt bety et dagsverk på hver av plassene pr. år.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

AM, UiS, Kommunen, Historielag?

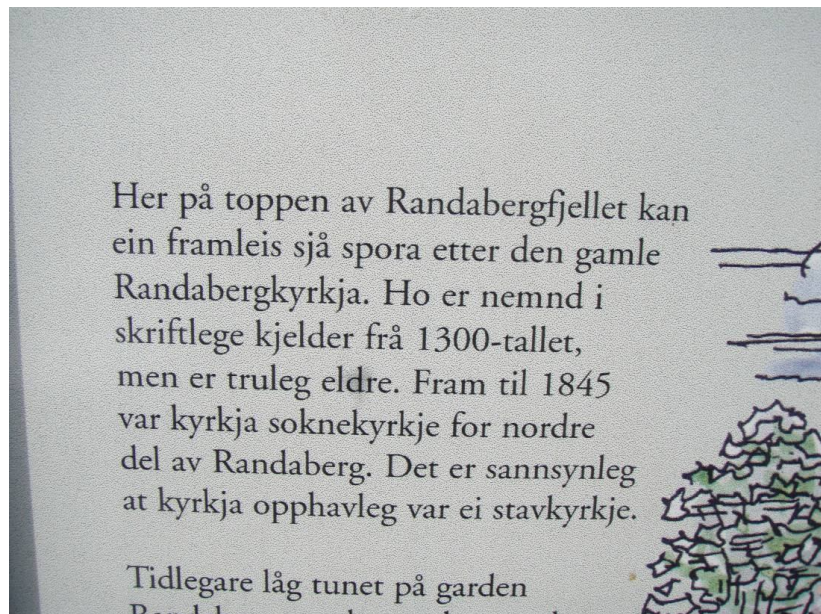
Jens Flemming Krøger

JUNI 2009/APRIL 2012

RANDABERGFJELLET (IDNR 54032) – RFK-skilt

SKILTET:

Skiltet er i OK stand – MEN bør faktisk rettes i teksten slik at man skjønner hvor kirkeruinen er. I dag tror man det er rett frem på toppen av fjellet! Noe som underbygges av at det er feilmarkert på kart på www.fornminner.no

Ut fra teksten tror man ruinen ligger rett frem på toppen!

Før man retter teksten må man vurdere en annen plassering av skiltet. I dag står det ved inngangen til friområdet. Det er bra i forhold til å se skiltet, men forvirrende i forhold til å oppleve ruinen. Forslag: Plasseres lenger mot Ø inn langs markgrensen/gjerde mot friområdet. Det er likevel der folk vil krysse marken for å gå mot ruinen inne på marken. Ifølge representant fra Randaberg Bondelag kan man legge lemmer på marken som det kan høstes henover. Disse gir atkomst og skal ikke genere driften.

Bilde langs gjerde/markgrense. Stein i venstre hjørne er fra plattning ved skilt, der det står i dag.

Alternativt kan skiltet plasseres ved vegen noe lenger sør, og så kan man legge lemmene herfra og inn til ruinen.

ATKOMST:

Bilveg frem til skiltet, en god del visningsskilt på veg, god parkering ved fjellet. Men som sagt problemer med atkomsten til selve fornminnet.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja – er feilmarkert. Viser at tuften skal være på toppen der bunkersene er!

SKJØTSEL:

Her kan med fordel følges opp på tidligere utført førstegangsskjøtsel., Samt flytte skilt og anlegge sti + lemmer.

Etter skjøtsel i 2007

og status i juni 2009

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette blir nok en stor utfordring over dyrket mark.

TILTAK

- MÅ:
 - Få foretatt ny skjøtsel. 15.000,- hos Bygdeservice?
 - Rette i teksten på skiltet og trykke på nytt 10.000,-?, eller 1 dagsverk hvis vi selv gjør det?
- BØR:
 - Få atkomst over mark og flytte skilt. Dette får konsekvens for rettingen av tekst på skiltet. Det må altså først besluttes om man skal flytte det. Ca. 40.000,-?
- IDEELT: Universell utforming, men ikke realistisk

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELPLAN:

Vi må få en egen rutine på årlig tilsyn. Prøve å få til avtale med kommunen om litt årlig vegetasjonsskjøtsel? 1 dagsverk å etablere?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, grunneier

Jens Flemming Krøger

STAVANGER MARS 2012

TUPTENE (IDNR 54031)– AmS-skilt

SKILTET:

Skiftet juni 2009

ATKOMST:

Man kommer frem via bilveg. Man *kan* parkere langs veg, men ikke ideelt. Opp til skiltet er det en litt vrien atkomst. Man må gå i kanten av dyrket mark, noe de fleste sjenerer seg for. Et forslag til en bedre løsning er å lage mer formalisert atkomst via sti langs lebelte/gjerde på dyrket mark eller på utsiden av marken (i kant av grusveg) og så etablere gjerdeklyver inn til skiltet. NB dette blir ikke UU. Det er visningsskilt fra Harestadveien og et i hjørnet av marken som peker opp til tuftene/skiltet - bra.

Skiltet sett fra Todnemveien

www.fornminner.no

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, byttet om med ristningene på Harestad.

SKJØTSEL:

OK – beites/slås

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette blir neppe en av lokalitetene vi satser på UU på. Det har med vanskelighetsgrad og kostnad å gjøre i forhold til mange andre fornminner med minst samme opplevelsesverdi.

Tuftene bak skiltet – legg merke til slått gress

TILTAK:

- MÅ: Etablere årlig tilsyn. 0,3 dagsverk her?
- BØR: Få til bedre atkomst langs grusveg – 2 dagsverk å få til? Ca. 70.000,- for rydding og anlegging av vanlig grussti?
- IDEELT: UU, men ikke realistisk

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Etablere egen rutine for årlig tilsyn. Etablere avtale om skjøtsel med kommunen eller grunneier, men virker som om det blir slått i dag. 1 dagsverk å etablere. Og 0,3 årlig dagsverk å gjennomføre.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:
Kommunen og grunneier.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER JUNI 2009/APRIL2012

VISTEHÅLÅ (IDNR 5237) – AmS-SKILT:

SKILTET:

Ble skiftet 2008. Holder seg fint.

ATKOMST:

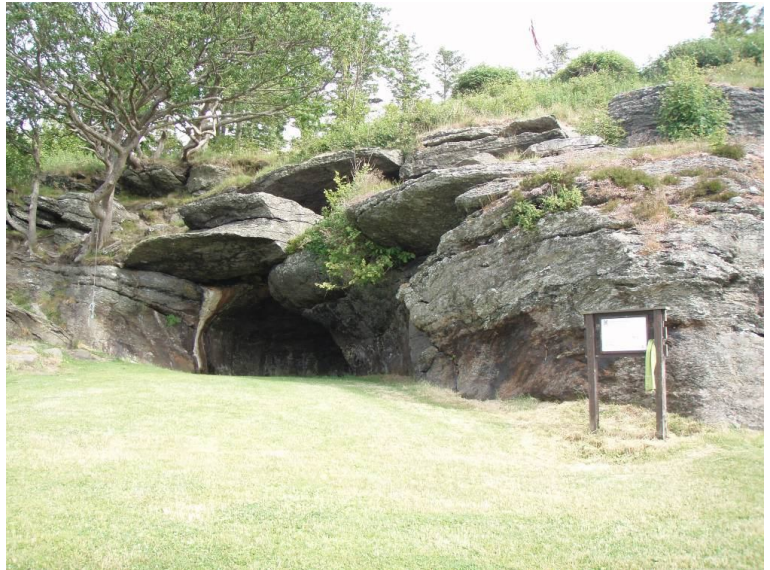
Bra. Bilvei helt frem. P-plass, skilting frem til hulen. Mangler litt UU i forhold til å komme helt frem til hulen. Men se nedenfor.

www.fornminner.no :

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei

SKJØTSEL:

Ser HELT greit ut. Ble renset i bunn av Bygdeservice for et par år siden.

UNIVERSELL UTFORMING:

Det er i gang et større arbeid med UU på denne lokaliteten. Det vil bli laget en egen rapport om fremgangsmåte, samarbeidspartnere og kostnader når det er helt ferdig. Det er både tale om atkomst og skilting. Vistehåla er én av de ti lokaliteter vi har valgt ut til UU-satsing fordelt over hele fylket og alle perioder.

TILTAK:

- MÅ: Få videre skjøtelsesplan på plass. 1 dagsverk å få til?
- BØR: Som ovenfor
- IDEELT: Alt skal komme på plass med den igangværende Universelle tilrettelegging – se egen rapport når den foreligger.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Området skjøttes som park av kommunen (klipper gress). Må prøve å få til en avtale om årlig skjøtsel også av vegetasjonen i området over hulen?

SAMARBEIDSPARTENE:

Vi har hatt et bra samarbeid med kommunen om tilretteleggingen så langt. Vi antar at et samarbeid videre om vedlikehold også lar seg etablere. AM, UiS er også en viktig samarbeidspartner.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 02.04.2012

NAVN PÅ POTENSIELLE LOKALITETER I RANDABERG:

KIRKERUINEN PÅ VISTE (IDNR. 15046)

GRAVER MED BAUTA OG RUNESTEIN PÅ INDRE BØ (IDNR 15044 og 15036)

ATKOMST:

Bra til kirkeruinen med kjøreveg, lite parkeringsmulighet dog. Vanskeligere til bauta og runestein da de ligger på hhv åker og i hage.

FORVENTET KOSTNADER:

SKILT: 50.000-90.000 alt etter karakter på skiltet og egeninnsats

SKJØTSEL: Ikke mye på ruinen, kanskje 2 dagsverk pr stk på bauta og runestein

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 02.04.2012

RENNESØY KOMMUNE

UTSTEIN KLOSTER OG KULTURMILJØ (IDNR 87030) – 2 RFK-SKILT

SKILTET:

Begge holdt seg bra i oktober 2011

ATKOMST:

Enkel atkomst helt frem til kloster og skiltene via bilveg. God parkering også. Men det ene skiltet understreker faktisk at det ikke er generell atkomst til kulturmiljøet, men i store trekk bare til selve klosteret.

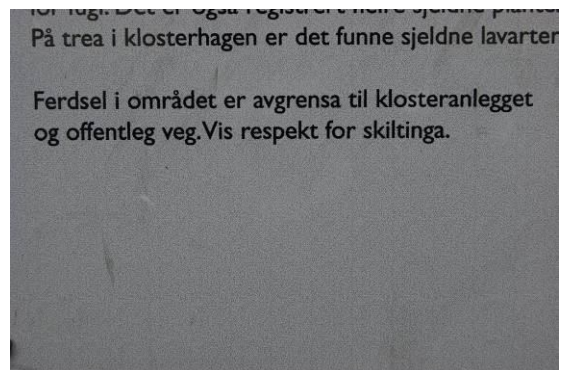

www.fornminner.no/:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, stemmer ca.

SKJØTSEL:

Denne er i store trekk helt OK da området beites og holdes i hevd som landbruk. Dette vites kun fordi undertegnede har vært på befaring med SLF, Riksantikvaren og DN. Ellers hadde det jfr. skiltets ordlyd ikke vært mulig å sjekke.

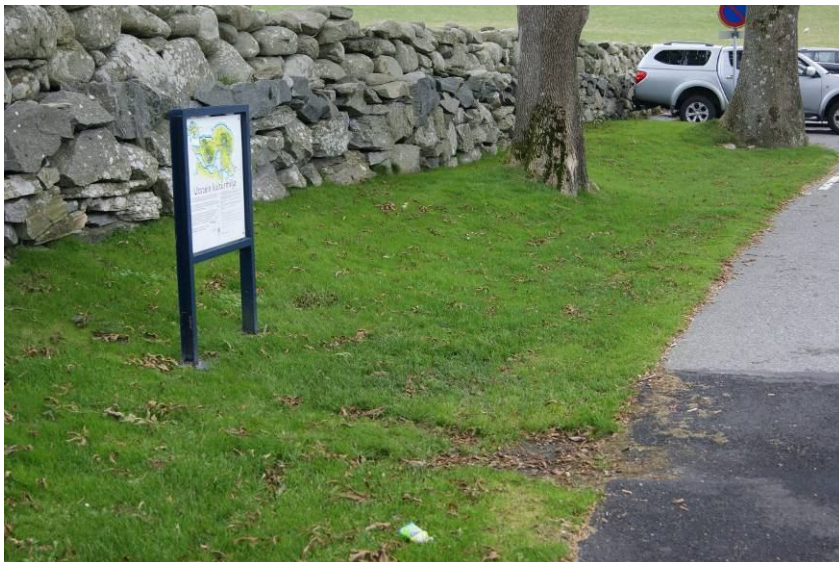

Området synes bra skjøttet generelt. Enkeltnminners tilstand har ikke vært sjekket

UNIVERSELL UTFORMING:

Skiltene bør flyttes opp til kanten av asfalten. Slik de står i dag kommer for eksempel rullestolbrukere ikke frem til dem (stigning, gress, søkk - se for øvrig www.tilgjengelighet.no når det blir lagt inn der)

For øvrig er dette nok ikke området å satse på UU i innenfor rammene av BARK eller av Rfk sine skjøtelsesmidler. Bl.a. fordi det for området generelt sin del tydeligvis ikke er adgang til det meste av området likevel. I forhold til selve klosteret fordi det heller bør foregå innenfor satsingsområdet bygg da klosteret er et bygg. For øvrig skal man være svært varsom med et så spesielt bygg.

Enkelt UU-tiltak. Flytte skilt ut til kant av veggen

TILTAK:

- MÅ: Lite
- BØR: Få skiltene frem til asfaltveien. Ved bruk av Bygdeservice: 6.-8.000,-?
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Administrasjonen på klosteret, Grunneier, Fylkesmannen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 02.04.2012

VAULA (IDNR 34660) – RFK-skilt:

SKILTET:

Holder seg bra. NB det skiltet som er satt opp ute på lokaliteten er nyere enn det vi har på

www.fornminner.no OG vi har heller ikke filen til det aktuelle skiltet!

ATKOMST:

Veldig bra, kommer helt fram til skiltet via bilveg og det er parkeringslomme. Imponerende at det er infoskilt på veg 200 m før fornminnet! Bra selvlukkende grind inn til området sør for vegen. Atkomsten til lokaliteten er altså veldig bra.

Dette gjelder frem til skiltet og til den del av fornminnet som er sør for vegen. Til den store delen av gardsanlegget, som ligger nord for vegen, er det en (noe sliten) gjerdeklyver over første gjerde ved vegen, men man kommer ikke over steingjerde rett før tuftene og får dermed liten sjanse til å oppleve dem.

Her anes en hustuft

Den nordlige delen er ganske bra vist på kart på skiltet. Men man har dårlig atkomst dit. Hvis ikke man kan få til atkomst til den delen, kan man evt. prøve å forhandle frem at man får markere tuftene, diskret – men tydelig – i marken der de kan anes fra skiltet.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Kun på oversiktskart – ikke noe eget kart
- RETTELSER: Det er et gammelt skilt som kommer opp på hjemmesiden!

SKJØTSEL:

Veldig bra på delen mellom vegen og sjøen (sør for vegen). Det beites og det foregår aktiv rydding av einer (av skolen eller kommunen?) Nausttuftene nær veien er blitt oversett i dette arbeid med å fjerne einer. Skjøtselen er mindre bra på den delen av gardsanlegget som ligger nord for vegen (og nord for et stort steingjerde).

UNIVERSELL UTFORMING:

Se www.tilgjengelighet.no når lokaliteten kommer på den siden. Dette er neppe en lokalitet der vi satser stort på UU.

Bra skjøtsel på tuft sør for vegen

TILTAK:

- MÅ:
 - Få rett fil på nettet og i arkivet. Alternativt få avfotografert det skilt som er der. 1 dagsverk.
 - Få rensed frem også nausttuftene. Samarbeid med de som gjør resten nå. 1-2 dagsverk å få avtalt og gjennomført sammen.
 - Få på plass ny gjerdeklyver (fra Fylkesmannen(?)).
- BØR: Få til en markering av fornminnet nord for vegen i landskapet. 1-2 dagsverk å forhandle frem og få gjennomført.
- IDEELT: Full atkomst til delen nord for steingjerde. Forhandle og gjennomføre: Langtidsprosjekt, men krever lite penger (1-2 gjerdeklyvere).

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Jobbe langsiktig mot atkomst til hele området. Få formalisert det gode skjøtselsarbeid som allerede foregår? 1-2 dagsverk.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Skolen, kommunen, grunneiere

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 10.04.2012

MINNESMERKER I VIKEVÅG (IDNR 54003 OG 15024) – RFK-skilt:

SKILTET:

Ok, men litt bleknet (oktober 2011). Skiltet er plassert veldig bra, man ser begge fornminnene som omtales mens man leser det. Kartet på skiltet hjelper også bra på forståelsen, men det «mangler» en «Her står du»-prik.

Fra skilt til gravrøys (54003)

Fra skilt til gravrøys + bauta (15024)

ATKOMST:

OK. Man kan evt. vise til parkering ved kommunehuset (og det ene fornminnet), og så på P-plassen sette opp visningsskilt til fornminne/skilt lenger NV.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, feilplassert – er vist helt på andre siden av vågen!

SKJØTSEL:

OK, ligger i tilknytning til liten park. Men man kan med fordel ta bort litt mer busker og småtrær.

UNIVERSELL UTFORMING:

Se www.tilgjengelighet.no Det er generelt rimelig bra, men det er terskel opp til fornminnet ved P-plassen i form av kantstein som det er umulig å komme over med rullestol. Dessuten er det en meget kraftig stigning fra P-plass til skilt (1:6 eller 16%). Det kunne for øvrig være en ide å sette skiltet helt frem til fortauet i stedet for 1 m inne på plenen.

Bra arrangert atkomst, ca 1:12 i stigning. Men opp fra P-plassen er det 1:6!

TILTAK:

- MÅ: Få rettet på www.fornminner.no
- BØR:
 - Ta litt flere trær og småbusker bort. 1 dagsverk? Kan sannsynligvis utføres av kommunen.
 - Få kommunen til å plassere søppelcontainere en annen plass enn rett opp av bauta og gravhaug ved P-plass?
 - Samtidig få avtale om jevnlig skjøtsel via kommunen. 1-2 dagsverk å etablere?
 - Få på «Her står du»-prikk på skiltet – 0,5 dagsverk og 6.000,-?
- IDEELT: UU fra P-plass og til begge fornminner. 30-40.000,-? Og 1-2 dagsverk?

Rett plass for containere?

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Bør få etablert en slik med kommunen.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 10.04.2012

ØYGARDEN (IDNR 64548 OG 14998) – RFK-skilt:

SKILTET:

Dette har aldri blitt satt opp.
Sannsynligvis p.g.a. manglende
avtale med grunneier.

ATKOMST:

Vanskelig. Ingen
parkeringsmulighet langs
fylkesveien og for øvrig kan man
heller ikke oppleve kulturminnet fra
veien. Atkomst opp til fornminnet
fra veien er også svært vanskelig
(pigtrådgjerder, gjørme etc.), hvis
man ikke skal gå på dyrka mark.

Man ser lite av fornminnet fra veg. Atkomst i kant av åker?

Hvis man får skiltet opp må man
vurdere atkomst også.

Her er det to alternativer:

- P-lomme ved vegen og
visningsskilt/atkomst derfra
(må da være langs kanten av
dyrket mark)

Sti i utmark fra ball-løkke?

- P-lomme ved
fylkesveien der det i
dag starter tursti inn til
småbåthavn og
boligfelt. Skilting langs
tursti og veger i
boligfeltet frem til ball-
løkke. Anlegging av sti
(og skilting) fra ball-
løkken til fornminnet i
kant av skog/utmark.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, men må først få etablert skiltet

SKJØTSEL:

Her er det mye å ta tak i. Førstegangsskjøtsel vil være omfattende. Kanskje nesten et ukeverk. Området beites i dag av storfe. De tar ikke noe utover gresset, og faktisk ser det ut til at det er litt skade på fornminnet p.g.a. tråkk. Dvs. sau/geit ville holde fornminnet mye bedre.

Oversiktsbilde av tunanlegget

Detaljbilder som viser litt mer av skjøtselsbehovet

Man bør også undersøke muligheten for å gjerde inne selve fornminnet for storfeet og/eller evt. få beitet det av sau/geit i stedet for. Evt. kan et alternativ til beiting av småfe være slått? Her må det en del avtaler/forhandlinger til.

Tråkkskader fra storfe

UNIVERSELL UTFORMING:
Vanskelig å få til.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få avtale på plass om å få skiltet opp, og få avtale om, og etablering av atkomst. Avtale/forhandlinger. 1 ukeverk? Etablering av sti og P-lomme samt trykking og oppsetting skilt 175.-225.000.
 - Førstegangsskjøtsel. 1 ukeverk? Eller ca. 20.000,- hos Bygdeservice?
- BØR: I tillegg til tiltak nevnt under MÅ: Inngjerde selve fornminnet for storfeet (60.000?) og etablere avtale om småfeite eller slått (1-2 dagsverk å etablere, pris årlig:?)
- IDEELT: Universell utforming, men dette er neppe plassen der vi skal satse mest på det, med mindre det skulle bli en veldig lokal interesse for det. Vil bli kostbart, men det er et spesielt fornminne, som kunne fortjene det.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:
Etablere avtaler som nevnt under kjøtsel.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:
Grunneier, kommunen, Statens vegvesen. Men kommunen har valgt andre lokaliteter i BARK selv om vi satte denne opp som et forslag!

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 10.04.2012

POTENSIELLE LOKALITETER RENNESØY – RFK-skilt:

KULTURMILJØ VED SØRBØ KIRKE (IDNR: 60922, 85046/24362, 60921, 64563, 64565, 15021 OG 5199):

Denne lokalitet rangerer både kommunen og Rfk som det mest aktuelle kulturminnet å skilte/tilrettelegge i Rennesøy i forbindelse med BARK. Her er det svært vesentlige kulturminner fra før-romersk jernalder (gravhaug med funn av kulehalsring) og mer eller mindre kontinuerlig frem til middelalderen (kirke og kirkegard). Mellom førromersk jernalder og middelalderen kan fremheves gravfelt med veldig stor bautastein, et veldig stort naust (sannsynligvis vikingtid), bosettingsspor fra merovingertid og stort gravfelt på neset. I tillegg nevnes en Eirik fra Sørbø i Snorre. Litt populært sagt kan man kalle Sørbø «Et Avaldsnes i miniatyr».

Her kan man forestille seg forskjellige nivå på tilretteleggingen med alt fra et større skilt ved P-plassen som forteller om alle fornminnene, og til et opplegg der man får avtale med grunneier om atkomst til flere av enkeltobjektene (ikke minst det imponerende nauset nedenfor kirken). Da kan det fort bli tale om den del mer utgifter til stier og flere mindre skilt.

Estimert pris: alt fra kr. 80.000 til 300.000. Tidsbruk: 1 ukeverk?

HESTHAMMAREN (IDNR. 5194 – KALLES HEIEN I ASKELADDEN):

Denne rangerer kommunen og Rfk som nr. to blant nye prosjekt i BARK. Dette gardsanlegget inngår i Rogalands representant i Utvalgte kulturlandskapet i landbruket. Det gir det en spesiell status i forhold til muligheten for oppfølging.

Her må man minimum etablere et skilt. Man bør nok også få på plass visningsskilt. Man kan vurder om man vil ha en eller to atkomster. Objektet kan både oppleves bra på avstand fra høyden ovenfor og ved å komme helt tett på. Begge varianter krever skilt.

Estimert pris/innsats. Ett skilt og visningsskilt: 60.-85.000,- to skilt og visningsskilt ca. 100.000. vår innsats estimeres til 2-3 dagsverk.

REIANES (IDNR. 60901):

Denne lokalitet har kommunen foreslått som tredje lokalitet i BARK. Det er tilrettelagt med stier (i samarbeid med Stavanger turistforening). Her er altså tale om et skilt
Pris: Ca. 30-40.000, innsats fra oss: Ca. 1 dagsverk

SANDNES KOMMUNE

FIGGJOELVA, STEINALDERENS E39 – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet okt 2011

Før

Etter

ATKOMST:

Via sykkelsti – OK, og tilrettelagt for å komme til elva for å fiske etc der skiltet sitter.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Bør bli mer presis, er markert litt for langt vest

SKJØTSEL:

Ikke behov

UNIVERSELL UTFORMING:

Nei

TILTAK:

- MÅ: Føre jevnlig tilsyn, og få tatt ned skilt på andre siden av veien, evt etablere det ved sykkelstien i stedet for dagens løsning (0,5 dagsverk). Sistnevnte synes imidlertid vanskelig p. g. a. plassen mellom sti og trådgjerde.
- BØR:
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Få på plass egen rutine om å holde øye med skiltet jevnlig

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.04.2012

KLOKKARHAGEN-MYKLEBUST (IDNR 14947 OG 34588) – RFK-skilt:

SKILTET:

Vi har ett skilt på www.fornminner.no og som fil, men det viser seg at det her er to skilt. Dels Klokkarhagen (som vi har) og dels et oversiktsskilt. Vi bør få tak i fil til oversiktsskiltet, som var ganske bra. Dette skiltet bør settes opp flere plasser i området. Man bør kanskje også vurdere å lage oversiktskartet ut fra flyfoto (litt mer presist).

Bra oversikt – vi må få kopiert.....Skilt satt opp midt i geilen?

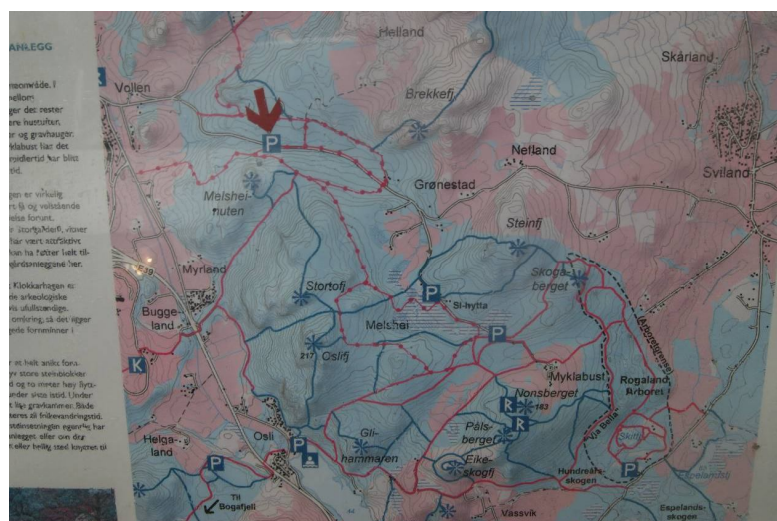
I dag er Klokkarhagen (ett av flere gardsanlegg i området) gitt et eget skilt, men ikke de andre elementene. Ideelt sett burde flere ha skilt ved seg, samt flere oversiktsskilt.

Begge skiltene holder seg noenlunde, men trenger rens og å bli bedre festet i sokkelen. Man kan vurdere å skifte Klokkarhagen-skiltet da det er slitt ved skruene. Det virket for øvrig som om skiltet ved Klokkarhagen sto midt i geilen til fornminnet. Plasseringen av dette bør vurderes på nytt. Etterpå bør det markeres på oversiktsskiltet hvor det (og evt. nye skilt) er plassert.

ATKOMST:

Dette ligger i friluftsområde med parkeringsplasser og stier. Det er også gode oversiktsskilt for turområdene generelt. På disse er faktisk fornminner (Ragnhildsnuten og Klokkarhagen-Myklebust) markert. Men vi bør få på plass anvisningsskilt fram til oversiktsskilt, samt litt flere langs stiene (mye er allerede gjort, men det bør følges opp).

Atkomsten generelt er altså god, men til selve Klokkarhagen og Myklebust trengs det litt klipping av vegetasjon og litt flere visningspiler.

Detalj av Statskog/kommunen sine skilt

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, for upresist og litt feilplassert

SKJØTSEL:

Rimelig bra på Klokkarhagen, men det begynner å komme litt tistler. Og den siste delen av vegen frem til Klokkarhagen fra oversiktsskilt, samt videre rundt Nonsberget til det andre gardsanlegget må tas litt mer samt settes opp litt flere visningspiler.

Store deler av det andre gardsanlegget – bl.a. der det ved stien er et lite lokalskilt som viser tuft + grav – trenger skjøtsel. Dette er i tilfelle en stor oppgave.

Her ser det rimelig bra ut men tistler bør tas Her trengs mye jobb, samt oversiktsskilt

UNIVERSELL UTFORMING:

Det er bra atkomst via stiene (og oversiktsskiltet), men inn til selve fornminnene vil dette bli vanskelig. Skal nok holde det på det nivå at alle kommer frem til oversiktsskilt(et).

TILTAK:

- MÅ:
 - Rense begge skilt. Samt feste oversiktsskiltet bedre i sokkelen: 0,5 dagsverk. Alternativt bygdeservice 2500,-?
 - Vurdere å bytte skiltet ved Klokkarhagen p. g. a. slitt ved skruene: 2.500,-
 - Få opp flere visningsskilt/-piler fra oversiktsskilt til Klokkarhagen og videre rundt Nonsberget. 0,5 dagsverk og 2.000,-?
 - Få bort litt vegetasjon i stien fra oversiktsskilt via Klokkarhagen og videre rundt. 1 dagsverk/ 4.000,-?
 - Få tak i fil eller få tatt bedre foto av oversiktsskilt for å kunne reprodusere. Uansett: 1 dagsverk.
- BØR:
 - Vurdere å flytte skiltet ved Klokkarhagen – så vidt jeg kan vurdere står det i geilen nå! – 1 dagsverk/4.000,-?
 - Få drevet skjøtsel på flere deler av det store gardsanlegget – blant annet der det er et lite skilt som viser tuft + grav. Samt få opp oversiktsskilt et par steder mer. I alt: 1 ukeverk (alternativt 20.000 til Bygdaservice og 0,5 dagsverk) og ca. 20.000 for skiltene).

- IDEELT: Mer UU.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Må etableres. Det er tydeligvis lagt ned et visst arbeid med oversiktsskilt etc. her. Ta kontakt til kommunen for å høre om det er dem eller Statskog som drifter dette. Få etablert avtale(r). 2-3 dagsverk?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Statskog, kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.04.2012

LAUVIK (IDNR. 34602) – AmS-skilt:

SKILTET:
Skiftet okt 2011.

ATKOMST:
OK, ligger rett ved P-plass for ferjekai. Et lite visningsskilt hadde gjort gagn.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: nei, stemmer

Mange skilt, men ikke til gravrøysa

SKJØTSEL:
Vegetasjonsskjøtsel og bytte av gjerdeklyver. 3 dagsverk.

UNIVERSELL UTFORMING:

Her kan man få mye UU med enkle midler, selv om dette ikke er på listen over de 10 satsingslokaliteter. I dag er det mange terskler i området.

Men hvis man flytter skiltet ned på samme flaten som bord/benker kan man relativt enkelt få til UU-atkomst fra toalettbygget. Man bør da egentlig fortsette stien helt bort til gjerdet før haugen, men litt nærmere sjøen enn der gjerdeklyveren står i dag. Herfra har man ca. samme utsikt som man har fra røysa. Dermed får man det meste av opplevelsen med seg, og forstår hvorfor røysa er anlagt nettopp her.

For å komme helt frem til området foran røysa med rullestol må man i tillegg etablere en selvlukkende grind, og på nordsiden av trådgjerde vil det også bli tale om mer oppfylling etc. i landskapet. Dette er det diskutabelt om man skal foreta. Se ellers www.tilgjengelighet.no

Dobygg med rampe.

Fra rampe til benker

Skiltet står i «skråning»

Område mellom benker og gravrøys der man kan lage UU-sti for å få rullestol frem til ca. samme utsikt som man har fra røysa

TILTAK:

MÅ:

- Skifte gjerdeklyver og fjerne vegetasjon. Ca 3 dagsverk? Pris ved kjøp hos Bygdeservice ca. 12.000 + klyver (fås fra Fylkesmannen?)

BØR:

- Flytte skiltet nærmere bord og benk og lage UU-atkomst fra der man kommer opp til toalettet (i enden av den rampen). Dette kan gjøres med grusing (ca 35 m) Men man må også fjerne kanten der toaletttrampen slutter. Kanskje en annen løsning er enklere, men er man først på nivået med benkene er det ganske flatt bort til haugen, da trenger man bare fast dekke. Pris: 60.000,-?

IDEELT:

- Full UU, men ikke på listen over de prioriterte lokaliteter.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Avtale med kommunen eller Statens vegvesen om tilsyn og skjøtsel?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen og Statens vegvesen

Skilt før skift....

....og etter.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 10.04.2012

RAGNHILDSNUTEN (IDNR. 24781) – AmSskilt:

SKILTET:

Her er det to skilt. Vi hadde ikke mottatt informasjon om dette og kunne derfor kun skifte det ene. Nytt eksemplar må trykkes og settes opp. For øvrig er det laget mindre skilt med nummer ved enkeltobjektene (i regi av kommunen?). Disse refererer til numrene på hovedskiltet. En del av disse mangler eller trenger reparasjon/utskifting.

Må få enda et skilt trykket opp

Dette internskilt er OK, men flere trenger skift

ATKOMST:

Det er to veier frem til dette fornminnet. Den ene er fra en liten P-plass som er skiltet og der det også er anvisningsskilt frem til. Det er i Kleivane SØ for fornminnet. Herfra er det anvist turvei frem til området. Det ene skilt møter en når man kommer frem til et platå under bygdeborgen.

Bra skilting av atkomst fra SØ

P-plass er det også for dette fornminne

Underveis frem til skiltet er det en gjerdeklyver som enten bør flyttes mot sør, der folk faktisk prøver å krysse gjerdet, eller det bør merkes i sørdelen av gjerdet at klyveren er lenger nord.

Mellom de to skilt er det et gjerde med klyver der både klyver og gjerde bør repareres.

Den andre atkomsten til fornminnet er fra et relativt nytt boligfelt på Skaarlia. Man følger da sykkelstien i sørkanten av boligfeltet og frem til gjerdeklyver inn på feltet. Det er ikke skiltet noen atkomst fra denne vegen, og parkering kan være en utfordring. Man *kan* parkere i østkant av boligfeltet, men dette er ikke formalisert eller skiltet og dermed uklart. Det bør også etableres visningsskilt fra lenger avstand når det gjelder denne atkomsten.

Klyver flyttes – eller bedre merking?

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja. Helt feilmarkert SØ for P-plassen i Kleivane!

SKJØTSEL:

Denne er i store trekk OK, da området beites.

Der stien opp til toppen av Ragnhildsnuten krysser den gamle borgmuren kan det se ut som om vi har et slitasjeproblem. Men undertegnede er usikker på om muren er fjernet i større deler av dette strekket innen stien er «etablert». Men dette er noe man må se på i en skjøtelsesplan.

For øvrig må vi hjelpe kommunen med å oppgradere den interne nummereringen av enkeltobjektene.

Slitasje i terreng (og borgmur?) opp til nuten.

Men det kan virke som om muren her er ryddet unna tidligere og slitasjen går mest på selve bakken. Må følges opp.

UNIVERSELL UTFORMING:

Se www.tilgjengelighet.no Dette er neppe et objekt der det lar seg gjøre å skape atkomst for alle. Dette gjelder både p. g. a. hensynet til landskap/fornminne og kostnader. Vi må først ta de 10-12 lokaliteter vi har prioritert for UU.

TILTAK:

- MÅ:
Få trykket og satt opp enda et skilt. 0,5 dagsverk og 2500,-.
Få oppgradert intern skilting – 0,5 dagsverk og 2.500,- (?)
Få merket eller flyttet gjerdeklyver på vei opp til fornminnet samt reparert/skiftet intern gjerdeklyver og gjerde. Bygdeservice – 8.000,-(?)
Rette opp www.fornminner.no – 0,1 dagsverk
Holde øye med evt. slitasje ved borgmur og finne løsning, 1 dagsverk
- BØR:
Få bedre anvisningsskilt til den nordlige atkomst. 1 dagsverk og ca. 8.000,-(?), resten på Statens vegvesen(?)
Hvis vi har et slitasjeproblem ved borgmur og finner løsning: Etablere denne.
Tid og pris vanskelig å estimere, men 1-2 dagsverk og/eller 40.000,- (?)
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

En slik må etableres sammen med grunneier, kommune og evt. Stavanger Turistforening eller Jæren friluftsråd.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Grunneier, kommune; AM, UiS; Stavanger turistforening og Jæren friluftsråd.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.04.2012

POTENSIELLE LOKALITETER – RFK-skilt:

Idnr. 84691/34598: Kirkested og steinhelle med prosesjonskors:

Vi har fått direkte henvendelse fra lokale krefter som ønsker at steinhellen med prosesjonskors blir trukket frem i lyset og skiltet. Dette korset er med til å datere kirkestedet tilbake til middelalderen. I dag ligger det bare i steinmuren uten noen oppmerksomhet.

De lokale krefter vil stelle området og ordne med sti etc. Vår oppgave blir å bekoste og fremstille skilt. Dette er i kategorien mindre tiltak i BARK: 0-50.000,- i tillegg kreves nok 0,5-1 dagsverk av oss alt etter hvor mye av researchen vi skal drive.

Her er det god sjanse for en god gjennomføring og en god skjøtselsavtale samt videre skjøtsel da det er på en kirkegård, og det er aktive folk rundt kirken som står bak.

Idnr. 85526/61030: Kirkested:

Her ønsker det lokale historielag et skilt da det sto en middelalderkirke her. Kommunen ønsker også dette. Det er usikkert presis hvor kirken var, men det står i dag en bautastein med nyere inskripsjon som antyder/viser at det er i dette området. Samme pris/tidsbruk som Høle.

Idnr. 44652: Gardsanlegg på Leigvam:

Flott gardsanlegg med alle element. Bonden er interessert i å drive besøksgård. Her er det derfor gode muligheter for videre oppfølging av en evt. tilrettelegging. Vi skal sannsynligvis bare stå for skilt. Derfor ca 70.000,- og 1-2 dagsverk.

Tilrettelegging av de mange fornminner i Daleområdet (Idnr. 142290, 24737, 24736, 139579-81, 142289, 142300, 54360, 142286, 142263, 142301, 142262, 142298 og 142264-65). Dette vil i tilfelle man velger å satse på det bli et større prosjekt med stier, flere skilt etc. Utgift på rundt 300.000,- og 1-1,5 ukeverk er ikke usannsynlig.

Skilting av gardsanlegg (Idnr 14970) og røyslokalitet (Idnr 44647) på Bogafjell:

Disse to fornminner ligger meget nært inntil nyetablert boligfelt og er derfor utsatt. Her er et visst sikringsbehov via skilting. Kan ses i sammenheng med Ragnhildsnuten og Klokkarhagen-Myklebust, da alt kan knyttes sammen via stier i friområder. Utgiften ca. 100-150.000,- og 2-3 dagsverk av oss.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.04.2012

SAUDA KOMMUNE

KONGSHAUG (IDNR. 34576) – RFK-skilt:

SKILTET:

Undertegnede gjenfant ikke skiltet. Jeg har vært rundt hele området og tatt bilder fra nær sagt alle vinkler. Dette er sannsynligvis aldri blitt satt opp – selv om det er produsert rundt årtusenskiftet! Dette må det sjekkes opp i. Hvis det er satt opp en plass i nærheten, må det flyttes slik at det faktisk er en sammenheng mellom skilt og fornminne.

ATKOMST:

Ingen skilting frem til lokaliteten, ikke egen parkering heller, kan parkere i boligkvarter. Da skiltet ikke er satt opp og gravrøysene ligger gjemt bort bakerst i en «hage» er dette jevnt over en vanskelig lokalitet å oppdage.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei

SKJØTSEL:

Her er det et stort behov, dette fornminnet er ganske overgrodd. 4-5 dagsverk inklusive oppsetting av skilt. Kanskje vi kan få kommunen til å gjøre en god del av det? Ellers Bygdeservice 15-18.000,-

Gravhaugene – den største til venstre – det er ikke nemt å se det kongelige gjennom krattet

UNIVERSELL UTFORMING:

Hvis dette område ikke er en privat hage – det er noe uvisst om dette er et hjem eller et offentlig bygg med karakter av museum – kan det relativt enkelt lages atkomst for rullestol frem til fornminnet.

TILTAK:

- MÅ:
Finne skiltet og få det opp – 1-2
dagsverk og/eller kr. 3.500,-
Foreta skjøtsel – ca 4
dagsverk/14.000,-
Etablere skjøtelsavtale – 1-2
dagsverk?
- BØR: Hvis ikke dette er et privat
hjem anlegge sti som gir UU-
atkomst (15.000,-?)
- IDEELT:

Hvis dette er et område med offentlig adgang kan man kanskje vurdere sti til hauger og skilt herfra?

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:
Dette må etableres

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:
Kommunen, evt. stiftelse hvis dette er et slags museum.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.04.2012

FIVELAND (IDNR 24080 OG 65896) - (potensielt) RFK-skilt:

SKILT:

Dette er en potensiell lokalitet. Men en grunnide kan være å skrive kort det vi vet om haugene her og gravhauger generelt. Ellers kan det nettopp her være en ide å fremheve at haugene ligger på en lokalitet, som ikke er nær garden eller på en godt synlig plass, slik de ellers ofte er plassert. En tredje lokaliseringfaktor for gravminner er ofte langs viktige ferdselsårer.

Dermed kan man til en viss grad sannsynliggjøre at denne ferdselsåre – som i dag brukes til rekreasjon – går tilbake til i hvert fall vikingtiden (ca 800-1050), kanskje enda lenger.

Dagens sti/veg, som altså kan ha veldig gamle røtter, var opprinnelig den primære ferdselsåre nordøstover mot Røldal. Den ble i sin tur erstattet av dagens FV 520. I dag ser vi nok på FV 520 som smal og kronglete, men sett i forhold til sin forgjenger med røtter i vikingtiden, var den et enormt fremskritt.

Gravhaugene ved vegen/stien

ATKOMST:

Gravrøysene ligger langs det som i dag er en natursti som er merket løype med start ved parkeringsplass med eget hus/skur til å ha opphold i. Det er altså bra atkomst til dette som tilrettelagt område for friluftsliv.

SKJØTSEL:

Det ene feltet (Idnr 65896) består av to veldig tydelige gravrøyser som ligger i skog. Her er det ikke noe egentlig skjøtsel å gjøre. Det andre feltet består av to skadde og vanskelig erkjennbare røyser. Dette kan egentlig bare overses i skiltsammenheng. Heller ikke noe skjøtsel her da.

Starten av stien med P-plass og merking

UNIVERSELL UTFORMING:

Nei

TILTAK:

- MÅ: Få opp skilt, og det er egentlig det, resten er tatt hånd om. Ca. 50.000,-? Og et dagsverk.
- BØR:
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Man må lage avtale om tilsyn med skiltet, med de som driver turstien og har merket haugene med et lite visningsskilt allerede.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, den forening som driver turstien

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.04.2012

ANDRE POTENSIELLE I SAUDA ENN FIVELAND –RFK-skilt:

Kirkested Saudasjøen (ldnr. 34573):

Ser ut til å drives som kirkegård. Skjøtsel er dermed OK. Et visningsskilt til kulturminne fra veg samt et relativt enkelt skilt kan dermed gjøre mye for formidlingen her. Samlet pris: ca. 65.000,- og 1-2 dagsverk.

Gardsanlegg på Øygarden (ldnr. 72393):

Dette kan være en annen potensiell lokalitet for skilting. Den er på våre tidligere skiltplaner. Men det må understrekes at den ikke har vært befart i denne runden. Derfor er det vanskelig å estimere behov for skjøtsel etc., og dermed utgift og tidsbruk. Men i hvert fall 50-70.000,- samt 1-2 dagsverk med skilt og forarbeid.

Sauda kommune har også i sitt svar til BARK-invitasjonen nevnt Kvekerkirkegården som et kulturminne som bør skiltes. Men dette er ikke et fornminne og kommer ikke inn under BARK. Det bør likevel vurderes om man kan finne andre kilder til å gjennomføre en skilting av den.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.04.2012

SOKNDAL KOMMUNE

BØ HELLERISTNINGER (IDNR 65874) – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet våren 2009 – av Dalane friluftsråd ☺

Skiltet kunne med fordel ha et lite oversiktskart over feltets ristninger.

ATKOMST:

Bra, skiltet står rett ved sykkelsti og lokaliteten ligger på kolle ved stien (rett bak bussterminalen). Man kunne kanskje ha visnings-skilt til lokaliteten fra bussterminalen og/eller Riksvei 44.

www.fornminner.no ? :

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei. Korrekt markert, men noe upresist kart

SKJØTSEL:

Det kan med fordel tas vekk litt vegetasjon – det vil hindre blader/frø som dekker skålgropene. Ca. 1 dagsverk.

AM, UiS har for en del år siden utarbeidet planer for skjøtsel av de fleste av helleristningsfeltene i Rogaland, herunder Bø. Den delen av disse planer som omfatter området rundt feltet er vårt ansvar. Vi har dessverre ikke disse planer på trykk. Men skjøtsel på Bø må foretas med grunnlag i planen.

UNIVERSELL UTFORMING:

Man kommer helt frem, men bevegelseshemmede kommer ikke opp til selve ristningene. Her kan man imidlertid med et UU-skilt med taktil modell av henholdsvis feltet og enkelte figurer komme langt med relativt liten utgift.

TILTAK:

- MÅ: Fjerne litt vegetasjon. 1 dagsverk eller 5.000,- til Bygdaservice.
- BØR/IDEELT: UU-skilt med taktil presentasjon. Ca. 80.000,- og 1-2 dagsverk.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

AM, UiS har som nevnt utarbeidet skjøtselsplaner for de fleste av våre helleristningsfelt i Rogaland. Men vi har til nå ikke hatt kapasitet til å gjøre noe med det. Bør være mål å ha årlig runde med tilsyn og gjennomføring av skjøtsel. Vil sannsynligvis i gjennomsnitt bety et dagsverk på hver av plassene pr. år. Evt. skal vi etablere avtaler med kommunen. Det siste krever imidlertid fort 1-2 dagsverk.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Dalane Friluftsråd.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.04.2012

ROSSLAND (IDNR 14920) OG HUSTOPTÅ, (IDNR 72384 OG 24725) RFK-SKILT + AMS

ROSSLAND

SKILTET:

Begge RFK sine var helt OK. AmS sitt ved Rosslandsguden ble skiftet juni 2009.

AmS-skilt før

og etter

ATKOMST:

Veldig bra, skiltet helt fra RV44. P-plass med oversiktsskilt samt visningsskilt helt frem til stien opp til fornminnet.

Skilt fra RV 44/FV 501 ☺

Ved ny P-plass ☺

Og helt frem ☺

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei

SKJØTSEL:

Ikke noe særlig, er tydeligvis nylig blitt klippet noe (juni 2009). Noe avkapp lå noe umotivert rett ved RFK-skiltet

UNIVERSELL UTFORMING: Dette er et helt spesielt fornminne og ett av de fineste i området. Er egentlig satt opp på listen over dem vi ønsket å vurdere. Men konsulent som gikk gjennom de 12 utvalgte var helt klar på at det ikke var en reell mulighet.

TILTAK:

- MÅ: Etablere rutine for jevnlig tilsyn/skjøtselsavtale – 0,5 dagsverk årlig?
- BØR: Nærmest ingenting det løftet som lokaliteten fikk for 4-5 år siden var bra!
- IDEELT: Som BØR

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:
Må etableres.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:
Kommune, Friluftsråd, grunneier

HUSTOPTÅ

SKILTET:

Kunne ikke gjenfinnes

ATKOMST:

Helt utrolig vanskelig å finne tross i papirkopi av vegviser på AmS-skilt. Jeg gikk feil tre ganger. Til sist møtte jeg okser som bonden hadde gående der og ga opp!! Fant bare "Gygro" (ldnr 72384).

Det er i ettertid avklart at man i forbindelse med det større løft som ble tatt for 4-5 år siden måtte oppgi å tilrettelegge Hustoptå bedre. Dette skyldtes manglende vilje hos grunneier. Dermed satset man på Rosslund i første omgang og så må Hustoptå-området komme med når det lar seg gjøre. Dette forklarer også hvorfor oversiktsskiltene nesten ikke viser noe om fornminnene i Hustoptå-området.

Veldig bra oversikt til Rosslund, deretter «hemmelig»

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, hvis vi gjør mer der.

SKJØTSEL:

Ja, sannsynligvis ukeverk.

UNIVERSELL UTFORMING:
Som for Rossland

TILTAK:

- MÅ/BØR:
Ta kontakt til kommune, friluftsråd og grunneier i forhold til å få tilrettelagt.
Dette i seg selv kan representere 1 ukeverk i alt.
Deretter er det 1-2 ukeverk med skjøtsel (70.000,- med Bygdaservice?)
Nytt skilt – ca. 60.000,-
Visningsskilt – 5.000,-?
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Bør etableres, her ligger nok den vanskeligste oppgaven

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, friluftsråd og grunneier

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.04.2012

POTENSIELLE LOKALITETER RFK-skilt:

Vi har i BARK foreslått to lokaliteter for skilting som Sokndal kommune tidligere bedt om å få tilrettelagt. Disse er:

- Eik prestegard (ldnr 54340, samt spor etter gammel veg og en kjent runestein som ikke står i Askeladden)
- Skilting på Haneberg rett overfor Eik prestegard (ldnr. 65870, 54338, 34552, 65871, 14910)

Begge disse vil kreve skilt (flere, mindre skilt) vekslende mengde skjøtsel og en skjøtelsesplan. Det vil neppe bli behov for mye sti etc, da lokalitetene ligger henholdsvis inn til veg/tun og langs en sykkelsti/veg.

Begge ligger altså i sjiktet 50.000-100.000,-

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:
Kommunen og evt. friluftsrådet

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 11.04.2012

SOLA KOMMUNE

DOMSTEINANE (IDNR 34979) –RFK-skilt:

SKILTET:

Bra – men kunne kanskje med fordel flyttes noen få meter unna objektet?

ATKOMST:

Veldig bra skiltet fra vei og god P-plass etc.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Nei!
- RETTELSER: Skal på!

SKJØTSEL:

OK.

UNIVERSELL UTFORMING:

Her virker det som om alle kan komme frem til skilt og fornminne. Det er nå også en hvilebenk.

TILTAK:

- MÅ: Må få på www.fornminner.no – 0,5 dagsverk
- BØR/KAN: Snakke med initiativtakerne – Sola Historielag – om evt. å flytte skiltet litt. Lage skjøtelsesplan og skjøtelsesavtale med historielaget. I alt 1 dagsverk?
- IDEELT: Kartlegge mer om, og etablere, UU? Alt fra 0,3 dagsverk (bare kartlegging) til 3 dagsverk/40.000,- hvis ny sti må til + 35-40.000,- hvis skiltet skal oppgraderes til UU (UU-del med auditiv og taktil løsning (flere språk i auditive del), samt ny ramme, kan ellers bruke eksisterende skiltfil til nyproduksjon av «grunnskilt»)

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:
Sola Historielag har initiert skiltet og utført alt arbeidet med rekonstruksjonen av dette fine fornminnet. All ros til dem. Men kanskje man bør få formalisert en skjøtselsplan og skjøtselsavtale?

**POTENSIELLE
SAMARBEIDSPARTNERE:**
Sola Historielag og evt. kommunen

Dagens sti – god nok for UU?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 12.04.2012

GARDSANLEGG VED KJELLSBERG RING (IDNR54327) – RFK-skilt:

SKILTET:

Utsatt for mye hæververk, både riping, grafitti og ødelegging av stativ/feste. Kommunen har også et skilt her om dette fornminnet!

ATKOMST:

Lite/ingen skilting fra vei. Det førte til at det var vanskelig å finne. Ellers er det gode parkeringsmuligheter ved skolen kun et par hundre meter fra skiltet/anlegget.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, rett markert, men lag også gjerne en veiledning om at man med fordel kan kjøre til skolen og parkere.

SKJØTSEL:

Rimelig bra, da det beites. Men det beites av storfe, og drikkeautomaten er satt rett ved skiltene der det er naturlig å gå inn på området. Dette ødelegger terrenget som bl.a. består av en liten (grav)røys, og det sperrer i praksis for adgang til feltet. Dette arrangement må endres. Skiltet oppfordrer jo publikum til å gå inn på området for å lete etter objektene – bra. Men da må man ikke sperres ute av kyr, drikkeautomat og totalt gjørmete opptråkket område der man skal inn. Her burde også være en gjerdeklyver.

UNIVERSELL UTFORMING:

Ikke på listen over satsingsobjekter, og neppe heller et som bør på listen.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få endret forholdene ved skiltet, herunder få opp gjerdeklyver– 2 dagsverk med forhandlinger, 2.000 for klyveren (Jæren Friluftsråd eller Fylkesmannen)? Dialog med kommunen om dette, som selv har skilt her.
 - Skifte skilt – 3.000,- og 1-2 dagsverk
 - Reparere stativ/feste – snakke med kommunen om dette – 1 dagsverk å få til og være med ut etc.?
 - Forbedre på www.fornminner.no – men bare som generell oppgradering
 - Skjøtselsplan og skjøtselsavtale – 3-4 dagsverk?
- BØR: Få bedre visningsskilt frem til lokaliteten – 0,5 dagsverk, ellers Statens vegvesen? Evt. samarbeid med kommunen?
- IDEELT:

Tråkket fra kyr ved vannaut. ødelegger røys

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Forhandlinger med grunneier og kommune om dette.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Historielaget, grunneier.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 12.04.2012

NAUSTTUFT PÅ SOLASTRANDEN(IDNR 72345) – RFK-skilt:

SKILTET:

Litt falmet og det er montert et «fremmed» klistremerke på det, men ellers ok i oktober 2010.

ATKOMST:

Det er ikke visningsskilt eller P-plass rett ved skiltet. Det er faktisk strengt forbudt å parkere langs veien. Men hvis man setter opp skilt med «P-forminne» – ved P-plassen og visningsskilt herfra og frem til fornminnet blir det veldig bra atkomst.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, ikke utover det generelle om nettsiden.

SKJØTSEL:

OK – ligger i dynelandskap.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er ikke en prioritert lokalitet og heler ikke en der enkle grep umiddelbart kan gi mye UU- gevinst.

TILTAK:

- MÅ: Ingen egentlig
- BØR: Få opp visningsskilt til Parkering for fornminne og visningsskilt videre til lokaliteten fra P-plassen. Visningsskilt til P-plass skal man spørre vegvesenet om resten må vi selv stå for. 1-2 dagsverk og ca. 10.000,- til småskilt?
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Etablere egne rutiner for jevnlig tilsyn. Ellers lite nødvendig med plan eller avtale. Ligger i naturvernområde.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Statens vegvesen, SNO, Fylkesmannen, kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 12.04.2012

RUNESTEIN PÅ HELLAND (54313) – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet i november 2011

ATKOMST:

Ligger nær vei. Det er kulturminneskilt rett ved fornminnet, men så vidt undertegnede så, ikke fra veien. Her må tas det forbehold at det kan ha blitt oversett. For øvrig står bautaen bak et hønhuse og et lekeapparat på en privat plen. Man sjenerer seg for å gå helt inn for å se bautaen (og skiltet). Samtidig er det anvist sti opp til skiltet. Dette virker noe dobbeltydig. På bildene på www.fornminner.no står runesteinen mye mer fritt i lendet. Samtidig er dette privat grunn, så her må man via en god dialog finne det gode kompromiss mellom en bedre opplevelse av fornminnet og privatlivets fred.

God atkomst fra vei

Men attraksjonsskilt først rett ved objektet

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja! Det er markert at skiltet/fornminnet er der det står en annen runestein (som det også er foto av på hjemmesiden) Dette er 400 m lenger vest. Da det faktisk er en runestein også der forledes man til å tro at skiltet er tatt ned! Det skjedde undertegnede første gang jeg skulle sjekke status på skiltet. Det viser vel hvor dårlig dette egentlig er vist på www.fornminner.no ?

SKJØTSEL:

For så vidt velstelt, da den er en del av en plen. Men dette er en gravhaug med en runestein på. I Askeladden beskrives haugen som klart markert i terrenget – det er den for så vidt fremdeles, men det markante begrenses veldig av at den er blitt til plen. For øvrig står det en mengde «løse» installasjoner rett foran/rundt haug og bauta: Hønhuse, lekeapparater og kompost.

Man kan ikke oppleve fornminnet uten å føle at man trenger seg på, for eks. er det ikke mulig å ta bilde av runesteinen uten nærmest å stå på trammen hos folk.

Situasjonen nær haugen og runesteinen

Detalj rundt skiltet

Haug og runestein i forhold til hus og hage

UNIVERSELL UTFORMING:

Vanskelig, og dette er ikke en prioritert lokalitet.

TILTAK:

- MÅ: Ta opp dialog med kommunen og grunneier om forholdene rett rundt fornminnet. Både i forhold til nedbryting av haugen og til atkomst/opplevelse – 3-4 dagsverk å få til en avtale om fjerning av lekeapparat etc, samt evt. annen atkomst. Hvis annen løsning for atkomst må til: 30-40.000,- til Bygdaservice?
- BØR: Som MÅ
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:
Må lages sammen med kommunen og grunneier.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:
Kommunen og grunneier – og kanskje TS-museet

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 12.04.2012

RÆGEHAUGENE (IDNR 72347/44544/72346) – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet i okt. 2010, stativet er OK men kan med fordel renses og beises.

ATKOMST:

Det er skiltet til haugene fra RV 44. Meningen er at man skal parkere ved samfunnshus (?) 200 m vest for RV 44 der det er 400 m å gå langs vegen videre til haugene. Det er skiltet ved P-plass men ellers ikke mye rettleiding. Sola kommune har planer om kraftig oppgradering av atkomst til haugene. Se mer om dette nedenfor.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, feilmarkert

SKJØTSEL:

Det er to markante hauger her, samt en mindre markant langhaug.(Idnr 72346). Den mest markante haugen på toppen (idnr 72347) har vært utgravd og er rekonstruert, den andre markante haugen (idnr 44544) lenger sørøst er (delvis) ødelagt av tyskerne under andre verdenskrig.

Skjøtselen på den rekonstruerte haugen er OK, men bare 8 m mot vest ligger det store hauger med avfall (halm og dritt) fra fjøs. Dette er helt uholdbart.

Selve haugen er bra skjøttet

Skjøtselen på den andre markante haugen er ikke så god. Her er det tett beveget med småbusker og trær, og den er tydeligvis pløyd veldig tett inntil så den har nærmest loddrette kanter. Dette var nok tilfellet for lenge siden, da det også står i beskrivelsen i Askeladden. Imidlertid bør man kanskje også her få til en endring?

Langhaugen ligger i gresskledd underskog i granskog – OK.

Men rett vest for haugen ligger det fjøsavfall

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Skjøtselsplan bør bli en følge av kommunens initiativ, men skal lages. 1-2 dagsverk?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Sola kommune, Statens vegvesen, Historielaget, grunneier

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 12.04.2012

SKJALGSSONLØYPA – 6 STK RFK-skilt: (IDNR: 14870 – Sømme; 65826 – Hogstad; 24656 – Risa; 5496 - Haga; 65819 – Meling og 54278 - Jåsund)

SKILTENE:

SØMME: Har vært utsatt for litt hærverk, men er reparert av lokale krefter. Bør imidlertid skiftes for å være presentabelt.

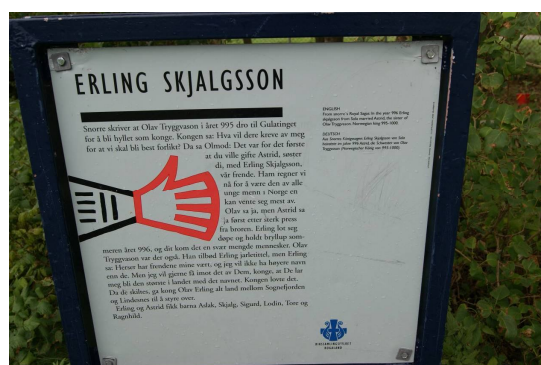
HOGSTAD: Holder seg fint, MEN den ene delen av skiltet er det som skulle ha stått ved lokaliteten på Jåsund!

RISA: Skiltet holder seg bra og er på rett plass ☺

HAGA: Er ikke satt opp ennå (årsak ukjent, sannsynligvis uenighet om plasseringen)

MELING: Skiltet er helt uleselig/falmet og for øvrig helt innestengt av hensatte landbruksmaskiner og «rabe». Man aner fornminnet fra skiltet, men sammenhengen er ikke åpenbar. Plasseringen gir bare mening hvis det har vært planlagt tursti her, ellers blir det noe bortgjemt innerst på tunet.

JÅSUND: Rett skilt på rett plass, nær fornminnet, men utsatt for tagging.

Sømme: Greit, men bør skiftes

Jåsund: Ille, må skiftes

Meling: Verre – her må mye gjøres!

OPPSUMMERENDE OM SKILTENE:

- Ett skilt holder seg bra og står på rett plass.
- Et skilt holder seg bra, men det er feil skilt!
- Ett skilt er ennå ikke satt opp muligvis grunnet manglende avtale(?)
- To skilt har vært utsatt for hærverk – det ene er reparert.
- Ett skilt er helt uleselig og nærmest også dekket til av grunneier – er det uenighet om skiltingen som ligger bak(?)

Alt i alt er det tydelig at denne løypa, som det er lagt mye innsats og penger i, trenger bedre avtaler og bedre/kontinuerlig oppfølging/tilsyn hvis investeringen skal ha noe som helst for seg. Her har vi en stor oppgave.

ATKOMST:

Generelt er det ikke visnings-skilt til noen av lokalitetene. Det medfører at enkelte er ganske vanskelige å finne. Noe som «feil» på www.fornminner.no også bidrar til. Parkering er det bra mulighet for ved Sømme (skolens P-plass) og Jåsund (kaiområde ved broen). Ellers må det bli langs smale veger ved Risa og Hogstad og på tunet til grunneier ved Meling. Haga ligger langt fra veier.

Generelt er atkomsten nok mest tenkt til fots langs stier, evt. med parkering i den ene «enden», enten ved Jåsund eller Sømme. Men nettopp på grunn av at mange av lokalitetene ligger vanskelig til bør det settes opp visningsskilt til dem.

www.fornminner.no?:

SØMME: Rett plassert på kartet. Men det blir veldig forvirrende at det på nettsiden er to oppføringer med navnet Sømme. Den ene viser et foto av Skjalgssonkorset, som står i Sola sentrum, men fotoet vises sammen med kartet som markerer bauta og skilt ved Sømme skole! I tillegg er plasseringen av disse to objekter, på nettsidens oversiktskart for Sola, satt til ett sted – og da sådan ca. midt mellom de to faktiske plasseringer i landskapet! Det gjør ikke søkingen etter bauta og skilt enkel.

Når man da kommer frem til rett plass for skiltet - og bautaen (som begge står «gjemt» bak en hekk i skolens hage), søker man etter korset som jo må være veldig tydelig i landskapet. Når man ikke finner det kan det medføre at man tror man er kommet til feil plass og drar før man oppdager bauta/skilt. Jeg måtte ha to runder dit!

HOGSTAD: Rett plassert, og med rett foto på nettsiden

RISA: Feil plassert på kartet – ca. 800 meter!

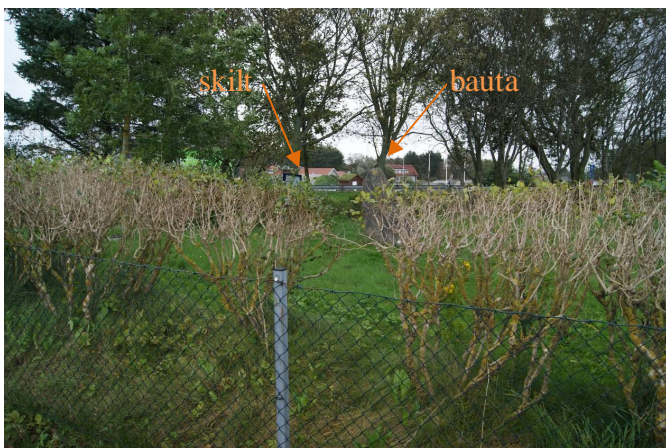
HAGA: Rett plassert på kartet – og opplysning om at skiltet ikke er utplassert ennå

MELING: Feil plassert - 150 m øst for bauta og 250 m øst for skilt!

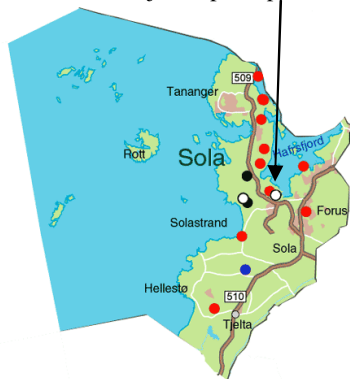
JÅSUND: Rett plassert

OPPSUMMERENDE OM www.fornminner.no :

Her er det også en del som må rettes opp.

Sømme – to objekter på én plass

Forvirring oppstår: Når bauta og skilt er bra «gjemt», kartet viser til to objekter og fotoet på nettsiden bl.a. viser dette korset

SKJØTSEL:

SØMME: OK – står i skolehage/park

HOGSTAD: OK (sett fra veien/skiltet)

RISA: OK (sett fra veien/skiltet)

HAGA: ?

MELING: Ved skiltet må mye skje, OK ved bautaen

JÅSUND: Ene siden av skiltet må skiftes. Kanskje jobbe for å få reklameskilt litt lenger unna? Ellers rimelig OK i 2010.

OPPSUMMERENDE OM SKJØTSEL:

Med hensyn til skjøtsel kommer lokalitetene bra ut, men vi må gjøre en del ved noen av skiltene.

UNIVERSELL UTFORMING:

Å lage alle UU-lesbare med taktilt eller auditivt system virker umiddelbart som en stor investering i forhold til gevinsten.

I forhold til bevegelseshemmede kommer man nesten helt frem til alle skilt, unntatt det på Sømme (noen kan men ikke alle – det er smalt ved sykkelstativer i skoletiden og det er gress et langt stykke vei).

Hogstad: Skjøtselen går bra

Men mange av dem er likevel ikke lesbare fra rullestol:

Ved Hogstad, Meling og Risa er det bare å flytte skiltet litt (for eks. nærmere vegkanten) så kommer alle helt frem til det. På Jåsund burde skiltene «ligge» ved siden av hverandre i stedet for å «stå» på hverandre, så kunne alle lese det fra rullestol. Men dette *kan* kollidere med den kunstneriske ide på baksiden.

Lokaliteten(e) er ikke blant de 10-12 prioriterte for UU i fylket, men i de tilfellene der man enkelt kan gjøre noe UU bør man vurdere det.

UU ved Hogstad: Flytt skiltet litt og alle kan lese det

Sømme: UU-sti frem her?

TILTAK:

- MÅ:
 - Bytte skilt på Hogstad, Jåsund og Meling – vi har filen til bildesiden av Jåsund, de andre har vi ikke. Utgiften vil derfor bli ca.70-80.000,-! Vi har tekstene til alle skiltene på nettsiden, men vi mangler illustrasjonene. Det er derfor ikke sikkert vi kan lage skiltene slik de var engang hvis vi ikke finner filene. Dette er en utfordring.
 - Få opp skiltet på Haga. Men heller ikke her har vi filen. Dvs. også her en utgift på 50.000,- (trykking og ramme i tillegg). For øvrig 2-3 dagsverk til forhandlinger om plasseringen.
 - Få laget avtale om plassering på Meling, samt ryddet: 2-3 dagsverk?
 - Få rettet alt på www.fornminner.no – tid og utgift avgjøres av løsning (innomhus eller ved firma). Går inn i totalen for oppgradering av hele nettsiden, som det må settes av ressurser til!
 - Prøve å få tak i filene til alle skiltene (hos designer eller her på huset). Dels fordi det kan spare en del andre utgifter nevnt ovenfor og dels fordi vi bør lage skiltene som de opprinnelige. Estimat: 3-4 dagsverk for å få til (må spørre mange forskjellige og nok forhandle en del). Mener at vi har fått opplyst at skiltene har vært reparert og utskiftet før – noen må altså ha filene tilgjengelig. Vi må jobbe for å få tak i dem.
- BØR:
 - Skifte skiltet på Sømme – 0,2 dagsverk og ca. 2.000,- til trykking
 - Få visningsskilt til alle lokalitetene – 1 dagsverk, ellers Statens vegvesen
 - Flytte Risa og Hogstad skiltene ut så alle kan komme frem til dem. 0,3 dagsverk og ellers prøve å få kommunen til å utføre det.
- IDEELT:
 - Endre skiltene ved Jåsund så de kan leses fra rullestol. Ca. 15.000,- hvis vi finner siste fil. NB må nok snakke med kunstneren for å få lov. 1 dagsverk med koordinering.
 - Lage alle om til UU-skilt. Dvs. 6 x 90.000,- men da kan man spare mange av utgiftene nevnt under MÅ og BØR.
 - UU-atkomst ved Sømme: ca. 50.000?

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Manglende oppfølging og ansvarsfordeling, samt manglende avtaler med grunneiere etc. er med all sannsynlighet den vesentligste årsaken til den bedrøvelige tilstanden denne løypa er i. En skjøtselsplan og ikke minst avtaler med grunneiere er derfor ekstra viktig i dette tilfellet. Dette vil nok kreve minst 1 ukeverk, sannsynligvis mer.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, grunneiere og evt. Sola Historielag

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 12.04.2012

SOLA RUINKIRKE (IDNR 85512) – RFK-skilt:

SKILTET:

Både skilt og ramme er noe falmet. Er også skiltet med mobilguiding, som en del av North Sea Cycle Route.

ATKOMST:

P-plass, visningsskilt etc. Bra atkomst.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, er feilplassert – ligger på kartet ved Sola Strandhotell!

SKJØTSEL:

Dette skjøttes som kirke og kirkegård – så dette er helt OK

UNIVERSELL UTFORMING:

Denne lokaliteten er ikke på vår liste over fornminner som skal tilrettelegges Universelt, men her kunne man kanskje få en del til relativt enkelt. Men i likhet med Utstein kloster er det nok mer relevant å ta denne lokaliteten i forbindelse med kartlegging og gjennomføring av UU for offentlige bygg.

TILTAK:

- MÅ: Rette opp på www.fornminner.no – 0,1 dagsverk
- BØR (kanskje): Skifte skilt og ramme – 0,3 dagsverk og kr. 12.000,- (15.000,- hvis Bygdeservice skal gjøre det og ikke kommunen/oss).
- IDEELT: Universell Utforming – se dog kommentar ovenfor

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Vi bør utarbeide egne rutiner for tilsyn og mindre vedlikeholdsarbeid på skiltet. Ellers er dette skjøttet via andre kanaler.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Sola kommune

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 12.04.2012

TJORA GL. KIRKEGÅRD (IDNR 14855) – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet okt. 2010. Stativet er noe slitt, bør vurderes skiftet.

Skilt før.....Skilt etter – NB stativet trenger stell

ATKOMST:

Det er skiltet fra Tanangerveien. Det er også en fint klippet atkomst når man er kommet frem til fornminnet. Parkering er vanskelig.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, feilmarkert – det førte til at undertegnede kjørte rundt lenge, da man fra sør ikke kommer frem til skiltet ved Tanangerveien p. g. a. denne feilmarkering.

Bra atkomst når man har funnet frem

SKJØTSEL:

Generelt bra skjøttet – klippes tydeligvis av kommunen. Kommunen har for øvrig igangsatt reguleringsplan for å tilrettelegge dette fornminnet bedre.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er så vidt undertegnede forstår en del av planen i forbindelse med reguleringsplanen.

TILTAK:

- **MÅ:**
Få skiltstativet gjort pent – 0,5 dagsverk.
Etablere egne rutiner for tilsyn og mindre vedlikeholdsarbeider.
0,25 dagsverk?
Holde tett kontakt til Sola kommune om fremdriften i reguleringsplanen og støtte faglig der det trenges.
- **BØR:** Som MÅ
- **IDEELT:** Hvis reguleringsplanen gjennomføres blir det sannsynligvis tilnærmet ideelt.

Generelt skjøttes lokaliteten bra

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Etablere en slik sammen med Sola kommune

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Sola kommune og Historielaget

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 12.04.2012

YTRABERGET (IDNR 65861) – AmSskilt (3 oversiktskilt og ett på lokaliteten):

SKILTENE:

Skiftet i okt 2010. Skiltstativene er blitt beiset av Ytrabergets venner, som også jobber med skjøtsel og små visningsskilt

ATKOMST:

Skiltet fra vei, gode parkeringsmuligheter, visningsskilt og tursti frem til borgen. Ytrabergets venner gjør et bra stykke arbeid med dette. De har hatt åpning av restaurert natur- og kultursti 24. april 2012.

Vårt skilt skiftet, Ytrabergets venner har laget nytt naturvernsskilt nå

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, ikke utover nøyaktighetsnivå – generelt for alle lokaliteter

SKJØTSEL:

Området beites og Ytrabergets venner gjør som nevnt en god jobb. De driver også skjøtsel i form av vegetasjonsskjøtsel og en god del jobb med utbedring av stien. Alt i alt gir dette en ganske bra skjøttet lokalitet. Men en god del gjenstår også. Kanskje vi kan støtte Ytrabergets venner som så gjør det?

Mur som Ytrabergets venner har skjøttet

Tuft som viser at mer skjøtsel trenges

UNIVERSELL UTFORMING:

Lokalitetens karakter tilsier at dette ikke er stedet for en storsatsing på UU.

TILTAK:

- MÅ:
 - Utbedre med litt grus eller lignende ved skiltet ved båthavnen – kanskje vi kan få Ytrabergets venner til å utføre det hvis vi betaler grusen?
- BØR:
 - Støtte Ytrabergets venner med økonomi og faglig råd for mer skjøtsel av området (bl.a. noen av tingene nevnt rett nedenfor). 3-4 dagsverk innsats og 60.000,-?
 - Endre hovedskiltet noe. Kartet er snudd på hodet i forhold til det man ser og det er ikke en «Her står du»-markering for å avhjelpe dette. Nytt skilt i ny stil: 70.000,- Endring av eksisterende skilt: 10-15.000,- evt. bare 3.000,- og 1 dagsverk hvis vi selv gjør det!
 - Markere enkeltobjektene i landskapet med småskilt med det bokstav de har på kartet på skiltet (del av beløp og innsats nevnt ovenfor?)
 - Markere med rett «Her står du merke» på de to oversiktskilt som ikke står ved båthavnen. Det er samme markering på alle! (5.000,- hvis vi selv kan foreta rettelsene, ellers fort 10.000,-). I tillegg 0,3 dagsverk for oppsetting.
 - Arbeide sammen med Ytrabergets venner om skjøtelsesplan og skjøtelsavtale. Ca 1 ukeverk?
- IDEELT: Enda mer støtte, som nevnt ovenfor, til Ytrabergets venner. 1 ukeverk og 150-200.000 alt etter hva planer de har.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Ytrabergets venner har utarbeidet et forslag til skjøtelsesplan – vi bør engasjere oss i videre samarbeid om den og få formalisert avtale på plass.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Ytrabergets venner, Sola kommune og evt. Sola historielag

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 12.04.2012

STAVANGER KOMMUNE

AUBEBERGET (IDNR 54248) – AmS-skilt:

SKILTET:

Skiltet våren 2010. Stativet har vært utsatt for spraying med maling – bør beises.

ATKOMST:

OK. Objektet ligger ved tursti. Parkering noen hundre meter fra lokaliteten, men det er ingen visningsskilt fra P-plassen og frem.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Ja, ikke helt korrekt plassert og uansett generell oppdatering

SKJØTSEL:

AM, UiS har for en del år siden utarbeidet planer for skjøtsel av de fleste av helleristningsfeltene i Rogaland, herunder Aubeberget. Den delen av disse planer som omfatter området rundt feltet er vårt ansvar. Vi har dessverre ikke disse planer på trykk. Men skjøtsel på Aubeberget må foretas med grunnlag i planen.

Umiddelbart er store deler av feltet synlig og tilgjengelig og det trenges lite vegetasjonsskjøtsel. I nordøstlige del av feltet er det en del vegetasjon, men den kan faktisk fungere som en buffer imot at man går inn på feltet her, hvor det ikke er fullt så bratt som ellers. Bør derfor kanskje bli stående.

UNIVERSELL UTFORMING:

Denne lokaliteten er ikke blant de 10-12 prioriterte lokaliteter. Men med enkle grep kan man gjøre den mye mer universelt tilrettelagt om enn ikke fullstendig:

- Man kan senke skiltet noe så det kan leses fra rullestol
- Man kan anlegge enkel sti (7 m lengde) fra turstien inn til skiltet
- Om ønskelig kan man på diskret vis uten å foreta inngrep i bakken anlegge sti langs (deler av) bergfoten så man, også i rullestol, kan komme helt nær inntil ristningene og oppleve dem bedre.

Sti for rullestol til skilt og ved felt?

TILTAK:

- MÅ:
 - Rette opp www.fornminner.no 0,1 dagsverk
 - Beise skiltet 0,3 dagsverk eller 2.000,- bygdeservice
- BØR:
 - Senke skiltet i forhold til bedre UU – 2.000,- til Bygdeservice og 0,2 dagsverk for oss.
 - Lage sti frem til skiltet for rullestol (7m) – ca. 10.000,-
- IDEELT:
 - Lage sti langs berget for rullestol – ca. 30 m – kr. 60.000,- (spesialsti)?
 - Lage nytt skilt – ca. 90.000,-

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

AM, UiS har som nevnt utarbeidet skjøtseleksplaner for de fleste av våre helleristningsfelt i Rogaland. Men vi har til nå ikke hatt kapasitet til å gjøre noe med det. Bør være mål å ha årlig runde med tilsyn og gjennomføring av skjøtsel. Vil sannsynligvis i gjennomsnitt bety et dagsverk på hver av plassene pr. år. Evt. skal vi etablere avtaler med kommunen. Det siste krever noen dagsverk.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Stavanger kommune, AM-UiS

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 13.04.2012

BAUTASTIENER OG STEINLEGGING PÅ SØR-SUNDE (IDNR 5471) – AmSskilt:

SKILTET:
Skiftet i våren 2010

ATKOMST:
Bra, ligger ved tursti
langs Hafrsfjord

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER:
Nei, ikke direkte
men alt for
udetaljert –
oppgraderes
generelt

SKJØTSEL:
Ok, dette er en park.

Lokaliteten med nytt skilt. Det er ca 30 m til tursti

UNIVERSELL UTFORMING:

Ikke umiddelbart en lokalitet vi prioriterer. Atkomst til skiltet vil kreve ca 30m gruset sti. Ellers vil full UU jo kreve nytt skilt.

TILTAK:

- MÅ: Lite
- BØR: Som MÅ
- IDEELT: UU – pris ca. 1-2 dagsverk og 120.000,- med både sti og nytt skilt.
Ca 30.000,- for bare sti.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Opprette egne rutiner for tilsyn, ellers tar kommunen seg av dette som park.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 13.04.2012

FLUBERGET (IDNR 24610) – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet våren 2010. Stativene trenger beis.

Skilt før skift.....

....og etter

Bra atkomst generelt. Skjøttet bra også. Et enkelt UU-tiltak kan være å flytte skiltene nedenfor kanten av P-plassen. Enda bedre UU var i tillegg å lage nye skilt

ATKOMST:

Bra, skiltet fra hovedveg og helt frem, og det er en liten P-plass. Visningskiltene ble raskt oppgradert av Statens vegvesen etter henvendelse fra oss – bra. Helt frem til selve ristningene er det en smal sti langs hagen til hus rett foran ristningene.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, plassert for langt vest på kartet!

SKJØTSEL:

Fikk foretatt en større skjøtselsrunde med bygdeservice i 2008. I 2009 holdt det bra. Grunneier i huset foran ristningene har for øvrig anlagt et pent bed med naturstein i kanten nedenfor stien langs berget. Dette er både fint, og danner en god avgrensning så man ikke på samme måte som før føler at man går inne i hans hage. Veldig bra.

AM, UiS har for en del år siden utarbeidet planer for skjøtsel av de fleste av helleristningsfeltene i Rogaland, herunder Fluberget. Den delen av disse planer som omfatter området rundt feltet er vårt ansvar. Vi har dessverre ikke disse planer på trykk. Men skjøtsel på Fluberget må foretas med grunnlag i planen.

UNIVERSELL UTFORMING:

Fluberget er ikke på listen over de 10-12 prioriterte lokaliteter. Men man kan evt. med enkle grep flytte skiltene nærmere P-plassen slik at alle kommer frem til dem. Hvis man velger å satse litt mer kan man vurdere nye UU-skilt. Atkomst helt opp til ristningene er ikke en mulighet i dag.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få rettet opp www.fornminner.no 0,1 dagsverk.
 - Beise skiltstativ – 0,5 dagsverk eller 3500,- til Bygdaservice?
 - Få etablert skjøtselsplan/avtale og/eller egne rutiner for tilsyn. Plan/avtale koster nok 2 dagsverk.
- BØR: Enkle grep for UU som å flytte skiltene litt. 0,5 dagsverk og 5-8.000,- til Bygdeservice.
- KAN VURDERE: UU-skilt, og dermed også få oppgradert informasjonen på skiltene. Pris ca. 90.000,-
- IDEELT: Fluberget er – særlig i den sammenhengen det inngår i ved Revheimsmyra med noen av Norges viktigste offerfunn fra bronsealderen, og Hafrsfjord som ferdselsåre til omverdenen – nesten et slags «Ayers Rock i Stavanger». Berget har en meget spesiell form som man ser på foto fra 1950-årene der det lå fritt eksponert. Dette har vært en av de allerhelligste plassene i bronsealderen, og man kan ennå (med en større grad av formidling av dette på skiltene) fornemme hvordan – berg-myr-fjord har utgjort et nesten mytisk landskap. Ideelt sett burde man derfor satse mye mer på formidlingen her og faktisk også tilby grunneier en erstatningstomt/nytt hus for å rive det som ligger rett foran ristningene. På den måten ville opplevelsen av «Stavangers svar på Ayers Rock» i sitt opprinnelige landskap (som også er et turområde) bli mye større. Man ville da også kunne legge mer til rette for UU av dette veldig viktige kulturminnet. Dette vil imidlertid koste flere millioner i dag, og etter at det er investert en del i oppussing er det vel spørsmålet om grunneier er villig til det i dag – noe han ellers var for ca. ti år siden, men da benyttet vi ikke anledningen.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

AM, UiS har som nevnt utarbeidet skjøtselsplaner for de fleste av våre helleristningsfelt i Rogaland. Men vi har til nå ikke hatt kapasitet til å gjøre noe med det. Bør være mål å ha årlig runde med tilsyn og gjennomføring av skjøtsel. Vil

sannsynligvis i gjennomsnitt bety et dagsverk på hver av plassene pr. år. Evt. skal vi etablere avtale med kommunen. Det siste krever noen dagsverk.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Stavanger kommune, AM-UiS, grunneier

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 13.04.2012

GAUSEL DRONNING, GÅRD OG BÅTGRAV (IDNR 90537-90540 OG 90548-90549) – RFK-skilt:

SKILTET:

I 2010 holdt de alle tre ganske bra. Det mest slitte var det om Storgården, men det ble besluttet at det holdt bra nok.

Man bør vurdere å foreta mindre rettelser på kartene på skiltene for å lette forståelsen vesentlig: Snu kartene slik at de leses slik som man ser landskapet (S-N). I dag er kartene vist tradisjonelt N-S, som er stikk motsatt av slik man leser det i landskapet. Kan forvirre en del.

For øvrig bør det settes «Her står du» merke på alle kartene (er på skiltet med Gauseldronningen). Kartene mangler også en del markeringer av veiene etc., hvis man trykker skiltene, det kunne lette orienteringen en del om de var på.

ATKOMST:

OK. Man kan kjøre nesten helt opp til to av skiltene (Båtgravene og Storgården), det er også parkeringsmuligheter. Men det mangler visningsskilt, og kartene på www.fornminner.no må bli bedre. Undertegnede gikk rundt en stund for å finne skiltene, særlig det om Gauseldronningen.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER:
Egentlig OK men lite detaljert

SKJØTSEL:

OK, dette er jo fjernete kulturminner. Skiltene skal bare fortelle om fordums storhet.

UNIVERSELL UTFORMING:

Her kunne man vinne veldig mye ved noe så enkelt som å plassere skiltene helt ute i kanten av gressplenene slik at man kan kjøre helt opp til dem med rullestol.

Flott skilt - kan med fordel flyttes u til kanten for mer UU

TILTAK:

- MÅ:
 - Forbedre www.fornminner.no 0,2 dagsverk
 - Få visningsskilt fra veg, 0,2 dagsverk - ellers Statens Vegvesen
- BØR:
 - Endre skiltene litt ved å snu kartene og sette på «Her står du» - 0,3 dagsverk og ca. 15.000,-
 - Få flyttet skiltene ut til kanten av plenen for bedre UU. 1-2 dagsverk for å få lov av borettslaget(?), 5-7.000,- til Bygdeservice?
- IDEELT: Lage UU-skilt av alle tre – ca. 250.000,-

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Ikke spesielt nødvendig utover å etablere egne rutiner for jevnlig tilsyn, og evt. avtaler med veforening om å si fra hvis det utøves hærverk.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Veforening, Borettslag eller lignende samt Statens Vegvesen.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 13.04.2012

MALTHAUGBRAUTENE – NAUST PÅ SØR-SUNDE (IDNR. 34926) – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet våren 2010. Stativet trenger beis.

Skilt før

...og etter

ATKOMST:

Bra via tursti. P-plass noen hundre meter unna, men ikke visningsskilt bort til fornminnet.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, er markert der Aubeberget er.

SKJØTSEL:

Trenger en kjærlig hånd med både buskfjerning og noe avtorving (enormt store tuer). Umulig å forstå naustet slik det ligger nå.

Skjøtsel videre: 1dagsverk årlig? Men må ses sammen med andre skilta fornminner langs tursti ved Hafrsfjord – totalutgift til skjøtselen. Avtale med kommunen?

Naustuft – hvilken naustuft?

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er ikke en av våre prioriterte lokaliteter. Men mye kan oppnås med svært enkle midler. Man kan gruse en liten plattform ved skiltet og senke det litt, så kan også rullestolbrukere lese det. Skal man ha full UU må man skifte skiltet også.

TILTAK:

- MÅ:
 - Beise skiltet – 0,2 dagsverk
 - Vegetasjonsskjøtsel – 6-8 dagsverk. 25.000,- hos Bygdeservice?
- BØR: Lage liten plattform ved skiltet og senke det – ca. 10.000,- hos Bygdeservice?
- IDEELT: UU-skilt ca. 90.000,-

Litt utfylling med grus og senking av skilt = mer universelt

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Bør etablere egne rutiner for årlig tilsyn og evt. gjennomføring av skjøtsel – ca. ett dagsverk årlig? Evt. etablere avtale og plan med kommunen, men det i seg selv kan kreve 1-2 dagsverk. Lokalitetene langs Hafrsfjord må ses samlet -> synergieffekt og billigere pr. lokalitet.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Stavanger kommune, velforening?

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 00.00.2012

RUDLÅ (IDNR 5491) – RFK-skilt:

SKILTET:

Dette ble flyttet i forbindelse med en større skjøtselsrunde i 2009 sammen med Stavanger kommune. Da ble det ryddet veldig bra opp i forhold til slik situasjonen var før. Skiltet ble renset av AM-UiS og av kommunen flyttet ut slik at man bedre ser det når man kommer gående ad stien.

Meningen var at vi skulle trykke opp enda et eksemplar av skiltet slik at det kunne leses fra begge sider. Vi har imidlertid ikke filen til dette skiltet, dermed er det vanskelig. Her, som så mange andre plasser, må vi vurdere løsning med å avfotografere skiltet i en god kvalitet for å erstatte filen. Vi har enten aldri mottatt filen fra produsenten eller vi har mistet den.

ATKOMST:

God atkomst via sykkelsti, men ikke visningsskilt dit.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Ja, feilplassert helt i andre enden av parken.

Tilstand i 2007

Tilstand i 2010

Tilstand 2011

....men også dette i 2011

SKJØTSEL:

Denne har blitt mye bedre enn den var for noen få år siden. Men det er fremdeles et problem at det ripes opp i berget, dels av biler som kjører forbi på stien og dels av barn/ungdom. Arbeid er i gang sammen med kommunen for å sikre at man ikke kan kjøre/sneie inn på feltet med bil. Det arbeides med planer om å feste større stein(er) slik at man ikke får plass til å kjøre inn på helleristningsberget. En slik stein ble lagt løst i 2010, men er siden blitt flyttet!

Det er også et generelt ønske lokalt om å få ristningene meget tydeligere formildet med oppmaling. Dette er ikke i tråd med Riksantikvarens gjeldende policy. Derfor har Riksantikvaren bevilget kr. 150.000,- til eksperimentering av belysning i stedet for. Det skal forsøkes å få jobbet med denne utfordringen i løpet av 2012. Et bedre presentert felt vil sannsynligvis hindre den delen av skadene som skyldes oppripping av barn/ungdom.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er ikke en av de prioriterte lokalitetene for UU.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få sikret feltet i forhold til kjøring med bil – 2-3 dagsverk, penger er bevilget til dette, utfordringen er her som andre steder å finne tiden.
 - Få trykket opp et skilt mer – 1-2 dagsverk å finne fil eller alternativ til fil, 4-5.000,- å produsere.
- BØR: Få etablert belysning for å sikre/formidle feltet bedre – 1 ukeverk – 150.000,- er bevilget.
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

AM, UiS har utarbeidet skjøtseleksplaner for de fleste av våre helleristningsfelt i Rogaland. Men vi har til nå ikke hatt kapasitet til å gjøre noe med det. På Rudlå «erstatte» de ovenfor nevnte tiltak i høy grad AM, UiS sin opprinnelige plan. Det bør ellers være et mål å ha årlig runde med tilsyn og gjennomføring av skjøtsel. Det vil sannsynligvis i *gjennomsnitt* bety et dagsverk på hver av plassene pr. år. Evt. skal vi etablere avtale med kommunen. Det siste krever noen dagsverk.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, AM-UiS

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 13.04.2012

STORHAUG (IDNR 44497) – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet i juni 2009. Stativet heller litt og kunne trenge litt stell.

ATKOMST:

Generelt bra, haugen ligger i parkområde i byen, det er vei helt inn til parken og det er en liten parkeringslomme ved gravhaugen. Det kan med fordel settes opp visningsskilt fra Avaldsnesgaten.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja. Lokaliteten stemmer på kart og alt, men når man klikker for å få kartet større dirigeres man til kartet over Ytraberget i Sola!

SKJØTSEL:

I store trekk OK, skjøttes som park av kommunen. Det har imidlertid dannet seg en liten avskrappt flate p. g. a. aking om vinteren her kan det vurderes å så gress i – eller lignende tiltak. Vanligvis gror dette til i løpet av våren, men kan med fordel holdes under oppsikt Vi kan evt. også arbeide for at ballvegg som er satt opp nært inntil haugen flyttes til den andre enden av ball-løkkka..

UNIVERSELL UTFORMING:

Helt opp på haugen er dette vanskelig, men man kan vurdere å legge til rette for atkomst til skilt og til foten av haugen. Det går en gruset sti rett ved haugfoten i haugens nordøstlige hjørne. Man kan måle stigningen på denne og evt. gjøre den mindre, da har rullestoler adgang til haugfoten. Alternativt kan rullestol komme frem hit via sti til ball-løkkka sør for haugen og rundt på sørøstsiden. Her er det nok enklere å gjøre stien fra ball-løkkka til plenen i NØ mindre bratt. Man kan da også flytte skiltet til NØ-hjørnet av haugen.

Ellers er denne lokaliteten ikke på vår prioriteringsliste for UU. Så å investere i nytt skilt etc. blir nok ikke umiddelbart aktuelt.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få rettet på www.fornminner.no 0,1 dagsverk
 - Holde øye med om lett slitasje i haugens NV-kvadrant gror til av seg selv. Så i gress i NV-kvadrant om nødvendig. 0,5 dagsverk hvis det er nødvendig.
- BØR:
 - Vedlikeholde skiltstativ – 0,3 dagsverk
 - Få visningsskilt fra Avaldsnesgaten og evt. nærmere sentrum – 0,3 dagsverk for å få i gang, ellers Statens vegvesen
- IDEELT:
 - Etablere UU-sti til haugfoten (og evt. flytte skiltet til NØ-kvadrant). 0,5-1 dagsverk for oss å avtale/planlegge dette. Hvis kommunen skal gjøre det vil det elelrs bli gratis, hvis vi skal kjøpe tjenesten: Ca. 30.000,-?

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Området skjøttes som park, må evt. bare etablere egne rutiner for jevnlig tilsyn.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 13.04.2012

ULLANDHAUG (IDNR. 5480) – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet i 2010

ATKOMST:

OK, veg frem, visningsskilt og liten P-plass. Men stiftelsen og AM har større planer.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Nei, ikke utover generelt for hele siden.

SKJØTSEL:

OK – dette beites og er for øvrig under AM, UiS sine vinger.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette må være opp til stiftelsen og museet å vurdere i forbindelse med planer om oppgradering av anlegget.

TILTAK:

- MÅ:
- BØR:
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Vi forventer at dette er tatt bra hånd om av AM, UiS og stiftelsen.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

AM, UiS og stiftelsen.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 13.04.2012

HELLERISTNINGSOMRÅDET PÅ AUSTRE ÅMØY (IDNR. 34943, 24631, 15291, 34942, 24632 OG 159929) – RFK-skilt (4 stk i oversiktsskilt og 1 ved Felt I) :

SKILTENE:

De som er der klarer seg fint. Men skilt på Felt VI er enten aldri produsert og i hvert fall ikke satt opp. Vi har ikke filen heller.

ATKOMST:

Det er ikke visningsskilt fra vei og frem til oversiktsskiltene. Oversiktsskiltene er bra, men det mangler visningsskilt videre frem til de enkelte ristningene for at man skal ha en virkelig sjanse til å oppleve dem.

Det er plass til å parkere et par personbiler ved bedehus og barnehage der oversiktsskiltene er. Man kan også snike inn et par biler helt nede ved sjøen der veien går ut til Vågholmen. Men det burde være bedre tilrettelagt for parkering. Fra lokale vet vi at det kommer en del busslaster med turister. Busser har veldig dårlige parkeringsmuligheter.

En mulighet for bedre parkering kunne kanskje være på skolens område – da primært uten for dens åpningstider – men det er jo også på det tidspunkt det er mest trafikk for å se ristningene. En sambruk har vært debattert med Stavanger kommune i forbindelse med ny reguleringsplan i området.

Atkomsten blir ikke enklere av at inngangen til det første feltet i området nærmest ikke er synlig p. g. a. kratt.

Hovedatkomst før skjøtsel i 2008

Hovedatkomst igjen i høsten 2011

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: ja, viser bare Felt I, men det er korrekt markert. Men hele oppslaget på siden er sterkt mangelfullt

SKJØTSEL:

Det er lagt mange forskjellige planer for skjøtselen av også dette helleristningsfelt (eller rettere sagt område med tallrike felter). Det er faktisk utgitt en egen AmS-Rapport bare om Åmøy-feltet. Det har imidlertid etter det ble utgitt i 1999 ikke blitt tatt noe samlet grep om området, som ellers må rangeres blant de tre-fem viktigste fornminner i Rogaland.

Det er mange årsaker til den manglende handling. Dels har det vært manglende enighet innen kulturminnevernet om hva man skal gjøre. Dels har vi hos Rogaland fylkeskommune til nå ikke hatt kapasitet til å ha et konsentrert fokus på skjøtsel og formidling over tid. Dette er et generelt problem, men det får størst utslag på de viktigste lokalitetene. Men det blir gjort noe en gang iblant.

Felt I før felling av trær i februar 2008

...og rett etter

I forkant av et arrangement på fornminnet i Stavanger2008 drev vi intensiv vegetasjonsskjøtsel samt utlegging av barkflis på felt I og VI (de to største feltene). Det gjorde feltene langt mer tilgjengelige å oppleve. Prisen var 2 ukeverk av oss selv samt 36.000,- til Bygdeservice.

Felt I i høsten 2011

Nå er det atter grodd veldig opp og en førstegangsskjøtsel, til ca. samme beløp, må nok til igjen.

Grunneier på gnr 3 bnr. 11 ønsker egentlig å beite med sau i området. Ut fra våre erfaringer med førstegangsskjøtsel etterfulgt av beiting med sau på Steinhaug i Klepp (se egen rapport), finner Rogaland fylkeskommune at det vil være svært nyttig også på Åmøy. Det vil bidra til at vegetasjonen holdes nede etter en ny førstegangsskjøtsel. Vi har forhørt oss med Sogn og Fjordane som har gode erfaringer med beite av sau på ristningsfelter. AM, UiS ser også dette som interessant å prøve ut. Vi må da gjerde inn området før beitingen.

I 2009 spurte landbrukskontoret for Stavanger om vi ønsket å få beitet mer enn bare 3/11. De og grunneier ønsket nemlig også å få beitet kommunens område på bnr 56, som omfatter flere av de andre helleristningsfeltene. Det er enighet om at dette er en god ide, da dette området i dag nærmest fremstår som et morass.

Beite frem det lys-åpne bronsealderlandskap? – Ja. Men hvordan inngjerde skånsomt og effektivt her?

Utfordringen er da inngjerding, da det er en del hytter som grenser til bnr. 56. Det var enighet (mellom kommunen, AM, UiS, grunneier og Rfk) om å prøve om ikke man kan få til en god inngjerding også på bnr 56. En inngjerding som både holder sauene inne, ikke festes i berget og ikke skjemmer i landskapet. Utfordringen er at det her ikke er jordsmonn til å feste tradisjonelle påler i.

Det ble i 2010 bevilget penger fra både Riksantikvar (75.000 til kjøtsel), og fra Fylkesmannen (200.000,- i SMIL-midler til inngjerding). Imidlertid har det ovenfor nevnte manglende fokus på kjøtsel og formidling forhindret oss i å komme videre med dette arbeid. Det er ikke mulig å drive utvikling av en ny gjerdetype, som tar de nevnte hensyn, når det skal foregå litt i ny og ne og «på si».

Siste steg i prosessen for å få til inngjerding og beiting – men da bare av området på bnr. 11 (dvs. Felt I-III av helleristningene) – ble tatt i august 2011. Da foretok undertegnede en befaring sammen med grunneier og Sola og Stavanger Bygdeservice. Det er på bnr 11 ingen tekniske utfordringer, som dem på bnr 56, så dette bør være enklere å få til. Imidlertid har vi vært for travelt opptatt med mange andre oppgaver til å få mer fremdrift i saken etter sept. 2011.

Neste steg er å bli eige med AM, UiS som vi skal samrå oss med i forvaltningen av fredningsområdet, om hvordan gjerder kan settes opp (vi har allerede en klar ide om hvordan dette lar seg gjøre uten å skade eller skjemme). Dessuten er det en del hensyn å ta til naboers interesser og fri ferdsel langs strandsonen. Det er altså en del koordinerings- og forhandlingsarbeid, som må gjøres før de praktiske arbeider kan igangsettes.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er ikke blant de 10-12 som vi for øvrig har fått kartlagt. Men det skyldes at vi her har utarbeidet en skisse (en meget omfattende sådan) for et stort anlagt prosjekt. Dette prosjekt vil gi sikringen, formidlingen og tilgjengeligheten av hele området et voldsomt bra løft. Dette prosjektet er nå der hvor det må tas opp politisk i Rogaland fylkeskommune om man skal gå videre med et forprosjekt og deretter (delvis/etappevis) gjennomføring.

Det er her tale om et så spennende og stort prosjekt at det vil kunne bli et pionerprosjekt nasjonalt i forhold til formidling av kulturminner kombinert med UU.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få foretatt skjøtsel og få på plass inngjerding og beiting av i hvert fall Felt I-III. 1-2 ukeverk med koordinering? Penger som allerede er bevilget fra hhv. Riksantikvar og SMIL-midler bør kunne dekke utgiften.
 - Få opp skilt ved Felt VI – produsere nytt hvis ikke opprinnelig fil (eller ferdigprodusert skilt) kan finnes – evt. 60.000,-
 - Få opp visningsskilt fra oversiktsskilt og videre på Felt I-III samt VI. 1-2 dagsverk og ca. 15.000,-?
 - Forbedre www.fornminner.no – 1-2 dagsverk
- BØR:
 - Få etablert gjerder og foretatt beiting også av bruk nr. 56: 2-3 ukeverk med prosjektering/koordinering? Midler som er bevilget bør kunne dekke en del av utgiften, men det blir nok noe dyrere - kanskje 100.000,-
 - Få visningsskilt fra E39 og frem – 0,5 dagsverk og ellers Statens Vegvesen
 - Få avtalt og skiltet parkering ved skolen – og da atkomst/visningsskilt via gardsveg herfra. 1-2 dagsverk, og 6.000,-?
- IDEELT:
 - Gjennomføring av skissert prosjekt med UU. Dette vil koste noen titalls millioner, men det er viktig å understreke at det kan gjennomføres i mange etapper. OG at det kan bli et nasjonalt referanseprosjekt.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Som nevnt har det vært laget mange planer for dette området. Det er viktig at man nå får gjennomført det som er listet opp under punktene MÅ og helst BØR. I dette ligger beiteavtale som en form for plan. Dessuten må det etableres klare rutiner for tilsyn og oppfølgende skjøtsel. Her kan man se for seg en arbeidsdeling mellom Rfk og Stavanger kommune. Man må nok regne med 1-2 ukeverk for å etablere planer og avtaler for hele området.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Stavanger kommune, AM-UiS, grunneiere

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 13.04.2012

POTENSIELLE LOKALITETER I STAVANGER – RFK-skilt:

HUSABØHØYDEDRAGET (IDNR. 142221, 72314 og 142222)

OPPGRADERING AV FLUBERGET, AUBE BERGET, MALTHAUGBRAUTENE (SE IDNR I EGNE RAPPORTER) - SAMT NYTILRETTELEGGING AV LURFUNN ETC I REVHEIMSMYRA OG STEINALDERBOPLASSER PÅ HESTNES – LANGS TURSTI VED HAFRSFJORD

SKILTING AV EN REKKE VIKTIGE FORNMINNER I DET NYE UTBYGGINGSOMRÅDE SUNDE-REVHEIM (IDNR. BL.A.: 15723, 34941, 54268, 54265 OG 112925).

SKILTING OG BROSJYRE OM MIDDELALDERBYEN OG DENS MANGE OBJEKTER (IDNR. BL.A.: 84392, 87052, 85209 OG 84401)

Alle disse prosjekt er middels til store i Riksantikvarens BARK-regi (dvs. rundt kr. 100-300.000,-). I tillegg vil hvert av dem kreve minst 1-2 ukeverk av oss med koordinering etc.

De omfatter alle en rekke viktige fornminner som ligger i utbyggingsområder. Det betyr at de er litt truet av ødeleggelse, slitasje og innebygging. Men det betyr også at de kan gjøres mer aktive, som formidlere av vår forhistorie, ved at man skilter/tilrettelegger dem i bolig- og turområder. Her er det altså både et sikringsbehov og en stor formidlingsgevinst ved tilrettelegging.

Vi har kun fått muntlig tilbakemelding fra Stavanger kommune, ved Byantikvaren. I den var man positive til utvalget, men nevnte at dette måtte politisk behandles og man var litt skeptiske til kommunens muligheter for å finansiere 50%.

Planavdelingen i Stavanger kommune har på sin side oppfordret oss til å delta i en tilrettelegging av Husabø høydedraget sammen med det nye utbyggingsfeltet Atlanteren, der det ble funnet en god del bosettingsspor i forbindelse med utbyggingen.

For Husabø høydedraget foreligger det en utarbeidet skjøtselsplan (det tok en del ukeverk for Stavanger kommune å utarbeide den, og noen dagsverk for oss å bidra). Men den ble aldri underskrevet av våre ledere og ble dermed aldri en skjøtselsavtale.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 14.04.2012

STRAND KOMMUNE

BAUTA PÅ NAG (IDNR. 72269) – RFK-skilt:

SKILTET:

Selv om skiltet er produsert i to omganger for å endre det (p. g. a. at det var innhold på skiltet som ikke var akseptabelt for alle), er det pr. okt 2011 ikke satt opp. Skiltet må oppspores og settes opp.

Bauta, men intet skilt. Legg merke til nivåforskjell

ATKOMST:

Bra, ligger rett ved RV 13 og tett inntil lokal veg som også går forbi både Kuviga og Solbakk (se egne rapporter). Rett overfor bautaen på motsatt side av lokal veg er det faktisk en liten lomme man kan parkere i.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Nei, ikke ut over det generelle, da den stemmer noenlunde

SKJØTSEL:

Dette ser bra ut, området beites.

UNIVERSELL UTFORMING:
Skiltet kan kanskje med fordel plasseres i denne lommen? Da vil alle, også bevegelseshemmede, kunne nå frem til skiltet. Man kan se bautaen fra denne plassen, selv om man ikke er tett på den. Ned til selve bautaen er det en bratt nivåendring. Men fullt funksjonsfriske kan jo uansett gå ned til den selv om skiltet står i P-lommen.

Bra plass å sette opp skiltet?

TILTAK:

- MÅ: Få funnet skiltet og satt det opp. 1 dagsverk? Kommunen kan evt. stå for å sette det opp, men ut fra erfaringer fra andre lokaliteter er det en ide om vi er med for å sikre at det skjer og at det blir plassert korrekt.
- BØR:
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Etablere egne rutiner for jevnlig tilsyn, evt. avtale skjøtsel med grunneier/kommune. Det siste kan fort ta ett eller flere dagsverk.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen og grunneier.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 14.04.2012

SOLBAKK (IDNR. 5451) – AmSskilt:

SKILTET:

Skiftet i juli 2010

ATKOMST:

Visningsskilt fra RV, P-plass og bilvei ganske nært inntil lokaliteten. Alt i alt bra.

www.fornminner.no?:

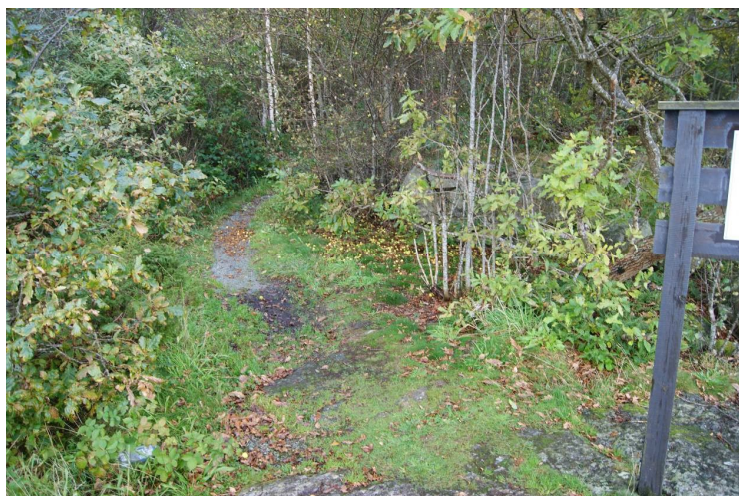
- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, stemmer

SKJØTSEL:

Rimelig bra, men man kan med fordel ta bort mer vegetasjon for å gjøre stiene tydeligere.

UNIVERSELL UTFORMING:

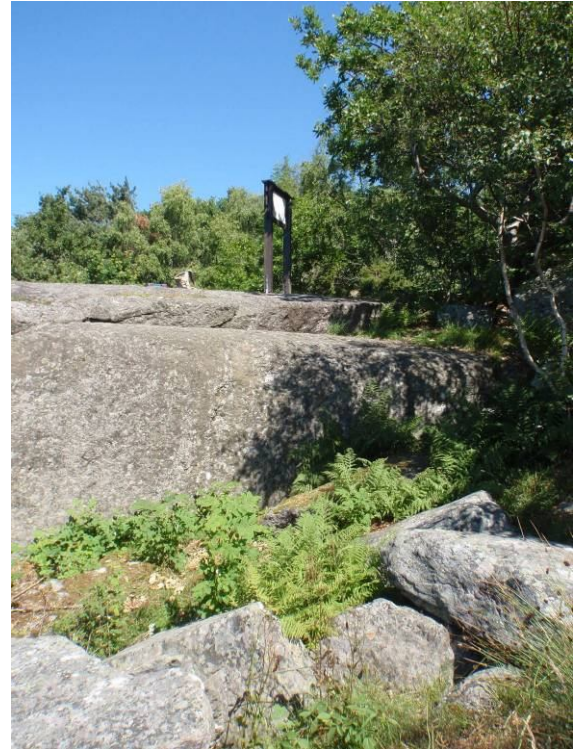
Dette er i utgangspunktet ikke en av lokalitetene på vår prioriterte UU-liste. Men det er et ønske i Ryfylke/Strand om å satse mer på denne lokaliteten som turistattraksjon. I løpet av 1,5 timer i juli kom det for øvrig ca. 30 personer til feltet, 50% var tyske, 10% hollandske, 10% polske og 20% norske! I det lyset kan en generell oppgradering, herunder med UU være aktuell.

Umiddelbart vil da en universelt utformet atkomst midt mellom der hvor skiltet står i dag og ristningene befinner seg kanskje være den beste løsning. På denne måten gjøres atkomsten tydeligere, alle får innsyn til ristningene og man oppnår sannsynligvis at færre går på selve feltet.

UU-sti frem i midten mellom skilt og ristninger?

...delvis i skjul innunder berget i avstand fra ristningene.

TILTAK:

- MÅ: Litt skjøtsevegetasjon – 2 dagsverk/8.000,-
- BØR/IDEELT:
 - Ta opp med Strand kommune hvordan en oppgradering, herunder med UU, kan gjennomføres. 1-4 dagsverk?
 - UU-skilt: 80-100.000,-
 - UU-atkomst i midten – «innunder» svaberg ved dagens skilt: Ca. 80.000?

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Plan og avtale må etableres sammen med kommunen og evt. Ryfylke IKS

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Ryfylke IKS evt. AM-UiS

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 14.04.2012

KULTURMINNELØYPA PÅ TAU (IDNR. 72280, 34902, 24583, 72263, 34904, 85590, 72262, 72265 OG 24588) – 8 AMS-skilt:

SKILTENE:

SKILT 1 – STEINALDERBOPLASS VED TAU-ÅNA: Kunne med fordel ha et detaljkart som viser eksakt hvor boplassen er, og hvor skiltet står.

SKILT 2 – LØBREKK GARDSANLEGG: Her er stativ/plate noe slitt.

SKILT 2a – LANGHAUG PÅ LØBREKK: Her er også stativ/plate noe slitt

SKILT 2b – JONSOKHAUGEN OG VARHAUG: Her må det komme et kart på skiltet, med markering av hvor objektene er i forhold til skiltet!

SKILT 3 – STRAND KIRKE: Stativ/plate noe slitt

SKILT 4 – GRAVHAUGER VED KIRKEN: Felles plate med nr. 3

SKILT 5 – RYTTERGRAVA: Burde ha et kart på med innbyrdes plassering av objekt og skilt

SKILT 6 – NAUSTTUFT VED

STRANDASTØ: Ok – isolert sett som skilt

OPPSUMMERENDE OM SKILTENE:

- Alle skiltene ble skiftet i juli 2008. Da var det bare 2 av dem som lot seg lese, ett var utsatt for tagging.
- Tre-fire skilt bør få supplert innholdet med et detaljkart
- Fire skilt bør få beiset/repært stativet

Eks. på et slitt skiltstativ

ATKOMST:

STEINALDERBOPLASS VED TAU-ÅNA:

Dette skiltet bør man vurdere å flytte opp til veien for bedre atkomst/synlighet.

Kanskje ved brua, der man også kan se ned langs elva der boplassen lå. Dialog må etableres med kommune og grunneier.

LØBREKK GARDSANLEGG:

Særlig her må det en mye bedre skilting av atkomst til. Og dagens gjerdeklyver må erstattes. Man kan vurdere selvlukkende grind i stedet og så etablere atkomst for rullestol (se under Universell utforming).

LANGHAUG PÅ LØBREKK:

Som for Løbrekk gardsanlegg m. h. t. visningsskilt. Må få avtale med grunneier om atkomst til selve haugen via gjerdeklyver.

JONSOKHAUGEN OG VARHAUG:

Ok å finne frem – men skiltet bør nærmere veien.

STRAND KIRKE OG GRAVHAUGER PÅ KIRKEGÅRDEN:

God atkomst p. g. a. at det er kirke og kirkegård.

RYTTERGRAVA:

Ok atkomst, kan kanskje med fordel flyttes ut til veien for UU

NAUSTTUFTA VED STRANDASTØ:

Atkomsten er nærmest umulig. Det er ingen visningsskilt fra badeplass eller fra andre vinkler. Objekt og skilt er sterkt gjengrodd og området er tross reguleringsformålet (Spesialområde bevaring i kombinasjon med Friområde) sterkt privatisert av hus, lekehus etc.

OPPSUMMERENDE OM ATKOMST:

- Tre skilt bør flyttes nærmere veien
- Tre-fire lokaliteter må få bedre visningsskilt i forhold til atkomst
- To lokaliteter må få gjerdeklyver eller selvlukkende grind
- Én lokalitet må i tillegg til visningsskilt få sti frem fra badeplass

Her er fem veivalg til tre lokaliteter, men null visningsskilt!

Finner man frem møter man en noe sliten gjerdeklyver.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Litt. Lokaliseringen av lokalitetene stemmer, men det er ikke slik at skiltene står rett ved alle lokalitetene (gjelder 1, 2a, 2b, 4 og 5).

SKJØTSEL:

STEINALDERBOPLASS VED TAU-ÅNA:

Mye vegetasjonsskjøtsel må til hvis skiltet blir stående presis der det står – Ca. 3-4 dagsverk/12-16.000,-. I dag kan man ikke forstå lokaliteten uten det. Men hvis man flytter skiltet opp mot brua og får på kart på skiltet vil man kunne forstå lokaliteten mye bedre, og det vil kanskje ikke kreve skjøtsel i det hele tatt.

LØBREKK GARDSANLEGG:

Beites – bra skjøttet, det er bare gjerdeklyveren som må skiftes – 2.000,- (?)

LANGHAUG PÅ LØBREKK:

En god del vegetasjonsskjøtsel må til ved skiltet og langs en del av grusvegen hvis man skal kunne oppleve lokaliteten. Ca. 1-2 dagsverk/4-8.000,- Og en gjerdeklyver bør opp. 2.000,-(?) samt 0,2 dagsverk i forhandling med grunneier.

JONSOKHAUGEN OG VARHAUG:

Begge disse veldig flotte hauger er helt nedgrodde, og vanskelige å forstå/oppleve i dag. Det er her nok tale om 1-2 ukeverk på hver, ca 3 ukeverk/60.000,- samt 0,5 dagsverk til veiledning fra oss.

GRAVHAUG PÅ KIRKEGÅRDEN:

Småbusker og ugress bør tas – 2 dagsverk/8.000,- Kanskje man kan få dette gjort som en del av pleien av kirkegården? Dialog med kommunen og kirkevergen må da til (0,3 dagsverk).

RYTTERGRAVA: Ok

NAUSTTUFT VED STRANDASTØ: Her er det mye skjøtsel for å få frem tufta i lyset, samt få til atkomst fra badeplassen. Anslås til 2-3 ukeverk/45-60.000,-. Kanskje kommunens parkavdeling er en mulig partner på dette – siden det må ses i sammenheng med badeplassen. Men vi må uansett være med på selve tuften i ca. 2-3 dagsverk. For øvrig vil det her uansett bli mange og lange forhandlinger om å få det til, estimeres til minst 3 dagsverk i tillegg.

Jonsokhaugen – én av fire lokaliteter som trenger mye skjøtsel

OPPSUMMERENDE OM SKJØTSEL:

Her er det mye skjøtsel å gjøre, men den er noe ujevnt fordelt på lokalitetene. Ved mange av skiltene trenges vegetasjonsskjøtsel bare for å se dem, eller for å se lokalitetene fra skiltet. Alt etter hvilken modell man kan bruke blir det fra 5.000,- til 145.000,- i penger og uansett ca. 8 dagsverk i vår innsats med koordinering og forhandlinger

UNIVERSELL UTFORMING:

GENERELT: Denne løypa, som det for 25-30 år siden ble lagt et større arbeid i å etablere, står på listen over de 10-12 lokaliteter vi ønsker å tilrettelegge fullt ut med UU. Dette skyldes flere ting:

- Den trenger uansett en kraftig oppgradering.
- Den inneholder veldig mange kulturminner, som sprer seg bra på både perioder og typer fornminner, det er altså absolutt tale om et kulturmiljø med stor tidsdybde.

- Mange av disse kulturminner er dessuten også som enkeltobjekter blant våre finere/viktigere og enkelte av dem er under et visst press og har et sikringsbehov.
- Samtidig er det for noen objekter også synergieffekt med tilrettelagte friluftslivslokaliteter.

STEINALDERBOPLASS VED TAU-ÅNA: Her må skiltet flyttes – ca. 2.500,- Hvis vi skal få full UU må det også lages om til UU-skilt: Ca. 37.000,- [NB: Her er det bare regnet med omforming og småendringer på eksisterende skilt. Dermed begrenses prisen på designarbeidet. Det regnes også bare med auditiv løsning for to språk]

LØBREKK GARDSANLEGG: Konsulent mener man må flytte skilt ned til veien (2.500,-). Imidlertid vil det gi en dårligere sammenheng mellom skilt og fornminne for alle. Samtidig gir det ikke bevegelseshemmede en opplevelse av selve fornminnet, bare av et skilt. Det synes å gå en gl. traktorveg opp til platået med gardsanlegget. Hvis man bruker den til sti for rullestol (ca 40 m) og flytter skiltet bort dit veien ender på platået vil man få en full opplevelse av fornminne og skilt for alle. Det må da kombineres med en driftssikker, selvlukkende grind. Prisen for dette vil bli rundt 50.000,- (NB hvis ikke traktorvegen er for bratt og man må lage mange svinger etc). Hvis det også skal lages UU-skilt kommer ca. 37.000,- i tillegg.

Traktorveg – fremtidig UU-sti?

Slik at alle kan oppleve fornminnet i sitt rette landskap.

LANGHAUG PÅ LØBREKK: Evt. UU-skilt ca. 30.000,-

JONSOKHAUGEN OG VARHAUG: Som under Atkomst og evt. UU-skilt ca 30.000,-

STRAND KIRKE: Atkomst til alter samt toalettforhold var et tema i konsulentens utredning. Dette er forhold som bør vurderes i forbindelse med utredning av kirken som offentlig bygg ikke som skiltet kulturminne. Evt. UU-skilt: 37.000,-

GRAVHAUG PÅ KIRKEGÅRDEN: Evt. UU-skilt ca. 37.000,-

RYTTERGRAVA: Som under Atkomst og evt. UU-skilt ca. 37.000,-

NAUSTTUFT PÅ STRANDASTØ: Sti, og bru over bekken, fra P-plass og badeplassen, i alt 150 m, men bare 50 m av det er utelukkende til fornminnet. Dvs.

ca 50.000,- resten bør vurderes i forhold til friluftsområder (eller felles i det minste). Hvis UU-skilt ca 37.000,- i tillegg.

OPPSUMMERENDE OM UNIVERSELL UTFORMING:

En Universell tilrettelegging av hele løypa med UU-skilt på alle lokalitetene og atkomst helt inn til gardsanlegget på Løbrekk og Nausttufta i Strandastø beregnes til å ville koste ca. 400.000,-. I tillegg kommer nok i hvert fall et ukeverks innsats fra oss med koordinering etc, kanskje også to. I tillegg må det beregnes ca. 2.500,- pr skilt til oppsetting hvis ikke kommunen kan ta den delen på seg.

Atkomst til de to viktigste objektene står for 100.000 av disse, dette er kanskje noe lavt satt, særlig med tanke på hvis vi skal bidra med sti helt fra P-plassen ved Strandastø. Mellom 500- og 600.000 er nok mer realistisk.

TILTAK:

- MÅ:
 - Foreta småendringer på www.fornminner.no 0,3 dagsverk
 - Fikse opp 3 skiltstativ (hvis vi ikke tar større satsning) – 7.500
 - Endre skilt ved Jonsokhaugen og Varhaug – 8.000 + 0,5 dagsverk
 - Få opp en rekke anvisningsskilt – ca. 20.000 og 1 dagsverk
 - Få opp to gjerdeklyvere/grinder – 5-10.000 samt 0,5 dagsverk i forhandlinger/koordinering
 - Enten flytte skilt ved Steinalderboplass – 2.500,- eller foreta betydelig skjøtsel – 15.000,-
 - Skjøtsel ved Langhaug på Løbrekk, Jonsokhaugen/Varhaug og Strandastø – 118.000,- (eller kombinasjon av SMIL-midler og kommunal innsats) samt 7 dagsverk av oss selv
 - Enkel sti fra badeplass til Strandastø Ca. 8.000,- (evt. kommunal oppgave uansett).
- I ALT FOR MÅ-OPPGAVER:
 - 40.000 – 180.000,- alt etter hvilke løsninger vi kan få til sammen med kommunen/landbrukssektoren. Samt i hvert fall sju dagsverk.
- BØR:
 - Skjøtsel på gravhaug på kirkegården – 8.000 (evt. lage avtale med kirkevergen?) – uansett 0,3 dagsverk for oss.
 - Flytting av tre skilt nærmere veg: 7.500,- og 0,3 dagsverk
 - Endring av to skilt (Ryttergrava + Steinalderboplassen) - 16.000,-
- I ALT FOR BØR-OPPGAVER:
 - Ca. 30.000,- og et dagsverk ytterligere (utover MÅ-oppgaver)
- IDEELT/BØR FORDI DETTE ER EN PRIORITERT UU-LOKALITET:
 - Oppgradering av alle skiltene til UU: Ca. 300.000,- samt 2-3 dagsverk.
 - UU-atomst til Strandastø - fra badeplass - og Løbrekk gardsanlegg ca. 100.000,- kanskje noe mer. Dessuten 2 dagsverk
- I ALT FOR IDEELT/BØR P. G. A. UU:
 - Ca. 400.000,- samt rundt et ukeverk for oss selv (altså utover MÅ og BØR-oppgaver ellers)

Nausttuft tidligere

.....og i dag.

KOMMENTAR:

Vi har tidligere fått bevilget kr. 159.500,- fra Riksantikvaren til en oppgradering uten UU av denne løypa. Dette gir en god drahjelp til mange av tiltakene. Samtidig kan man ved en del egeninnsats i form av dagsverk til å finne løsninger for finansiering fra andre kilder (for eks. SMIL-midler og kommunal arbeidsinnsats). Dermed kan flere av disse midler gå til informasjons- og atkomsttiltak enn til ren vegetasjonsskjøtsel.

Hvis vi da i tillegg bruker av våre midler til UU kan vi muligvis få til den ideelle/ønskete løsning som ligger i at dette er en prioritert lokalitet for UU på kulturminner.

P. g. a. at vår kapasitet har vært brukt til andre formål enn skjøtsel og formidling (primært saksbehandling) har vi imidlertid ikke fått fremdrift i dette prosjektet. Nøkkelen ligger altså – blant annet - i å klare å etablere en fokusert og kontinuerlig egeninnsats i form av arbeidskraft/arbeidstid på skjøtsel og tilrettelegging av fornminner. Blant annet for å aktivisere potensielle samarbeidspartnere.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Dette er det viktig å etablere som en videre del av arbeidet med denne løypa. Dette vil erfaringsmessig kreve en god del arbeidsinnsats.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Strand kommune, grunneiere, friluftslivsorganisasjoner(?), velforeninger(?)

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 14.04.2012

POTENSIELLE LOKALITETER I STRAND K. – (IDNR. 54239/44933 og 72274)

I Strand kommune har Rogaland fylkeskommune i prioritert rekkefølge foreslått følgende til BARK:

1. En satsing på de tre lokaliteter langs eksisterende «turistveg» ved sjøen: Solbakk, Nag og Kuviga (Idnr 54239/44933). De to første oppgraderes og sistnevnte nyskiltes. Strand kommune (og Ryfylke IKS) har tidligere gitt uttrykk for at de ønsker å satse på denne løypa. Vi har tidligere viderefremidlet kr. 50.000,- av midler vi har fått fra Riksantikvaren til Strand kommune sitt arbeid med skilting av Kuviga. Vi vet ikke om disse midlene er blitt brukt. Hvis ikke kan de nå inngå i satsingen her. Det er flere synergieffekter: Turismeløype og ved Kuviga, friluftsliv.
2. Oppgradering av Tau-løypa
3. Tilrettelegging av gardsanlegg ved Preikestolen Camping

Strand kommune har sagt seg enig i denne prioritering. De tar forbehold om muligheten for å være med økonomisk, men satser på å kunne bidra med egeninnsats (og de 50.000,- de har fått tidligere – red. anm.).

Av de to nye lokaliteter som ikke allerede er skiltet er det bare Kuviga som har vært befart. For Preikestolen må man regne med minimum et skilt og evt. noe stier og visningsskilt. 50.000-100.000,-?

KUVIGA:

ATKOMST:

Veldig enkel. Ligger ved grusveg og det er P-plass. Det er toalett og skilting til eksisterende friluftsområde. Her må bare suppleres med skilting av at det også er fornminne.

SKJØTSEL:

Nausttuften trenger ca 4-5 dagsverk med skjøtsel. Det bør foretas da den er ganske usynlig i dag. Dessuten ligger nausttuften så tett inntil P-plassen rett Ø for (som er en gruset flate), at hvis man utvider P-plassen uten å spørre kulturvernmyndighetene er man i fare for å dekke til fornminnet! Benkeplasser og moderne naust ligger også ganske nær nausttuften i sørvest

Til gjengjeld kan dette bli et flott fornminne å skilte i friluftsområdet rett ved stien og sitteplassene.

Nausttuften ligger i morasset mellom benker t.v. og P-plass t.h

Rett sørøst for stranden ligger det en gravrøys og et skålgropfelt (nært inntil ball-løkke). Dette kan med fordel skiltes og skjøttes (enda 4-5 dagsverk) også som en sikring.

UNIVERSELL UTFORMING:

Frem til naustet rett nedenfor P-plassen kan man relativt enkelt lage gruset sti, frem til det andre fornminnet er det straks en tyngre investering p. g. a. en bekk som må krysses.

TILTAK HVIS MAN VIL SKILTE DETTE:

- MÅ:
 - Ca. 8 dagers skjøtsel – 32.000,- Eller kommunal egeninnsats?
 - To middels store skilt uten UU:
 - Fra 80.000,- og 2,5 dagsverk av oss (vi gjør research)
 - Til 110.000,- og 0,5 dagsverk av oss.(skiltdesigner gjør research)
- BØR:
 - UU-atkomst frem til nausttuft og skilt (og strand): Ca. 50.000,-
 - To middels store skilt med UU:
 - Fra 130.000,- til 160.000.
- IDEELT:
 - UU frem til begge lokaliteter: Enda 100-120.000

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Må i tilfelle etableres sammen med kommunen (1-3 dagsverk)

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommune, Ryfri(?)

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 14.04.2012

SULDAL KOMMUNE

HEBNES (IDNR: 4862, men også en lang rekke flere lokaliteter) –RFK-skilt:

SKILTET:

Satt opp sommeren 2011. Skiltet omtaler i tillegg til Torstein av Heimnes også et stort gravfelt i eikeskogen lenger vest. Det omtales også en rekke andre fornminner fordelt på Hebnes.

ATKOMST:

Bra. Står ved P-plass på ferjekaien. Her er det også sitteplass og det står en bauta over Torstein av Hebnes. Man bør imidlertid jobbe langsiktig for at det blir atkomst frem til det nærmeste fornminnet, nemlig et veldig fint gravfelt i eikeskogen litt vest for skiltet. Dette kan medføre en god del arbeid med forhandlinger/møter.

Skiltet og bautaen. Gravfeltet i skogen bak.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Nei
- RETTELSE: ja, skal på

Utsikten dekkes av underskog

Og den kryper også opp på haugene

SKJØTSEL:

Veldig bra ved skiltet som står på kaien. Men man bør jobbe sammen med kommunen for at det blir skjøttet bra på gravfeltet.

UNIVERSELL UTFORMING:

Ok der skiltet står. Men atkomst videre kan bli en stor oppgave å få til å gjøre universelt.

TILTAK:

- MÅ: Få skiltet på www.fornminner.no – 0,3 dagsverk
- BØR:
 - Få skjøttet gravfeltet i eikeskogen – 6-8 dagsverk/30.000,- Bør jobbe for å få det til med SMIL-midler. Det utgjør ca 1-2 dagsverk i forhandlinger
 - Få etablert atkomst til gravfeltet i eikeskogen. 1 ukeverk i forhandlinger og ca. 200.000,- å etablere (gjerde langs i tillegg evt.)
- IDEELT: UU-atkomst. Pris: ?

VIDERE SKJØTSEL OG SKJØTSELSPLAN:

Det bør forsøkes etablert en slik for gravfeltet.

POTENSIELLE

SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, grunneiere, velforening

Atkomst i harmoni med gardsdriften er en utfordring

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 14.04.2012

JELSA KULLMILER (IDNR 72231,15222, 126192 OG 5409) – RFK-skilt:

SKILTET:
Etablert i 2010.

ATKOMST:
Ok, via grusveg. Ikke visningsskilt. Liten parkeringsmulighet.

www.fornminner.no?:

- PÅ: nei
- RETTELSER: MÅ på

SKJØTSEL:
Bra, beites. Skiltet initiert av lokal ildsjel ved navn Øystein Haga som også har en del andre skiltprosjekt bak seg. Han har stått for avtaler med grunneier etc. (muntlige).

Skiltet ved gl. steinbygd uthus. Én av kullmilene bak

UNIVERSELL UTFORMING:
Nei

TILTAK:

- MÅ: Må få skiltet på www.fornminner.no – 0,2 dagsverk
- BØR: Få til visningsskilt til lokaliteten – 2 dagsverk og 8.000,-
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Bør kanskje formalisere avtaler med grunneier og Haga. Kan fort ta 1-2 dagsverk i seg selv.

Fra innvielse av skiltet - initiativtaker Øystein Haga foredrar

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Øystein Haga, Kommunen, grunneier

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 14.04.2012

RITLAND (IDNR 5383 OG 60743) – GL. SKILT:

SKILTET:

Her er et lite skilt med et oversiktskart og en kort tekst. Trenger rensing. Lokaltetens karakter tatt i betraktning så burde det investeres i et mye bedre skilt.

Dagens skilt og atkomst

...til et gravfelt med 48 hauger, noen av dem større enn hyttene i området!

ATKOMST:

Enkel. Ligger rett ved RV13. Det vil relativt enkelt kunne etableres parkering i området mellom skilt/gjerdeklyver og RV13. Visningsskilt mangler så vidt jeg husker.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: nei, stemmer

SKJØTSEL:

I store trekk OK, dette beites. Men det må drives en del skjøtsel ved atkomst, skilt og klyver.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette vil bli nok så omfattende. Og dette er ikke en av våre prioriterte lokaliteter for UU. Men kanskje en selvlukkende grind og en sti frem til den første konsentrasjonen av gravhauger lar seg gjøre? Dette må i tilfelle gjøres på en måte så det lar seg kombinere med driften med beiting.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få skjøttet bedre ved atkomsten til området – 2-3 dagsverk/12.000,-
 - Etablere rutiner for jevnlig tilsyn og småskjøtsel – 1 dagsverk årlig
 - Ny gjerdeklyver eller selvlukkende grind – 3.000/8.000,-
- BØR:
 - Få opp bedre skilt. Fra 2-3 dagsverk samt fra 55.000,- til 100.000,- og 0,5 dagsverk alt etter hvem som driver research og om det skal være UU etc.
 - Arrangere parkering ved atkomst – Ca. 60.000,- (nesten et «MÅ»-tiltak)
- IDEELT:
 - UU-sti til første klynge av hauger? Ca 100.000 – 130.000,- (100 m)

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Egne rutiner for jevnlig tilsyn må nesten etableres. Kan prøve å formalisere skjøtselsavtale med Statens vegvesen, Ryfylke IKS eller kommunen. Det vil fort ta 1-2 dagsverk i seg selv. Skjøtselen av feltet foregår i dag via gardsdriften med beiting.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Statens vegvesen, grunneiere Ryfylke IKS (?)

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 14.04.2012

STEINALDERBOPLASS VED MOSVATNET (IDNR 72239) – RFK-skilt:

SKILTET:

Skiftet i mai 2009. Stativet også i god stand.

ATKOMST:

OK, ligger ved parkeringsplass for skiløype. Skiltet med «kringleskilt» eller visningspiler.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSER: nei

SKJØTSEL:

Helt bra.

UNIVERSELL UTFORMING:

Nei

TILTAK:

- MÅ: Etablere egne rutiner for jevnlig tilsyn.
- BØR:
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Bare egne rutiner nødvendig

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Skilaget(?)

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 14.04.2012

TIME KOMMUNE

LYEOMRÅDET (IDNR: 14223, 24023, 33895 OG 43913) 4 STK AmS-SKILT (3 STK DUBLETTER).

SKILTENE:

GENERELT: Alle 7 skilt ble skiftet i juni 2009. Alle skiltene sitter – i tillegg til at tre av lokalitetene har eget skilt – samlet i et skjul kommunen har bygd for dette formål, i nærheten av Tingvollen. Dette skjulet trenger vedlikehold/beis – noe vi antar er en kommunal oppgave. For skiltet kalt HUSTUFT gjelder at stativet trenger beis.

Skilt ved hustuft før og etter skiltskift. Felles skjul med skiftede skilt – skjulet trenger vedlikehold

ATKOMST:

GENERELT: Det kan med fordel settes opp visningsskilt fra veiene. Det er også dårlig med parkeringsmulighet, særlig ved «LYE PRESTEGARD, TIME». Hele området kunne trenge – og fortjener med sin kvalitet – en opprusting med en samlet plan for parkering, visningsskilt og bedre atkomst.

HUSTUFT: Skiltet kunne med fordel settes nærmere vegen (i stedet for bak gjerde)

GRAVFELT: Her er skiltet plassert helt håpløst i forhold til dagens veier. Bør flyttes, og en ny atkomst etableres i hjørnet inn mot nabohuset, hvis noen skal finne frem. Da kan man også enklere benytte den P-plass som er anlagt ved hustuften.

Håpløs skiltplassering med dagens veier

Bedre atkomst også i forhold til parkering

TINGVOLLEN: Her er det OK atkomst via gardsvei fra fellesskiltet. Men vanskelig å finne p. g. a. manglende visningsskilt.
LYE PRESTEGARD, TIME: Skiltet står i en sving på en smal veg, uten noen visningsskilt til å fortelle det. Man kan se at det her opprinnelig har vært lagt til rette med en port inn til marken der den ganske kjente smiegraven ligger. Men dette er ikke holdt i hevd, og det fremgår heller ikke av skiltet at det er sti frem til haugen og at den er restaurert for atkomst.

Atkomst til smiegraven – sånn delvis

www.fornminner.no

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, det er bare vist «felles-skiltet» ikke de tre andre.

SKJØTSEL:

HUSTUFT: Helt OK - men kunne med fordel beites noe snauere.

GRAVFELT: Vi fikk foretatt skjøtsel i høsten 2008. Men allerede i 2009 var det ganske gjengrodd. Vi bør forsøke å få etablert en beiteavtale. Grunneier er AM, UiS, kanskje de kan bidra til å få til en slik avtale med bønder i nærheten som vil beite.

TINGVOLLEN: OK

LYE PRESTEGARD, TIME: Se under atkomst – her er det ikke minst atkomsten som må drives skjøtsel på. Undertegnede er etter befaringen blitt fortalt at denne haugen skal være restaurert og at det er atkomst inn i den. Dette ble ikke sjekket ved befaringen, og fremgikk som nevnt ikke av skiltene. Men dermed må kanskje også selve haugen (atkomsten inn i den – sikkerhetsaspektet) skjøttes mer.

Gravfeltet 1 år etter skjøtsel – her trengs beiting!

UNIVERSELL UTFORMING:

GENERELT: Ikke en av de prioriterte lokaliteter i fylket. Det vil variere fra hver av de fire enkeltobjekter hvor enkelt det er å skape atkomst.

HUSTUFT: Her kan man kanskje komme relativt enkelt frem. Er ikke utredet nærmere hvor mye det krever.

GRAVFELT: Vanskelig tilgjengelig

TINGVOLLEN: Her kan man enkelt skape atkomst helt opp til gravrøysa.
LYE PRESTEGARD, TIME: Ikke umiddelbart enkelt, men det er et flott fornminne som fortjener det. Vi kan sondere mulighetene for samarbeid med kommunen og grunneier for en god atkomst frem til haugens åpning.

TILTAK:

- **MÅ:**
 - Få rettet opp www.fornminner.no – 0,2 dagsverk
 - Få på plass visningsskilt - 1 dagsverk for oss, resten på Statens vegvesen.
- **MÅ/BØR:**
 - Få til beite på gravfeltet – og evt. hustuften. 2-3 dagsverk å få på plass? 50-60.000,- i gjerdeutgifter/kompensasjon?
 - Få bedre atkomst til gravfeltet – flytte skilt, etablere atkomst: 20.000,-?
 - Få bedre atkomst til smiegrava med skilt og opprydding av sti. 2 dagsverk for avtaler og koordinering. 15.000,-?
- **BØR/IDEELT:**
 - Få tatt et generelt løft for området med felles plan for parkering og atkomst, evt. UU til utvalgte objekt – evt. oppgradere skilt. 60. – 300.000,-?

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Bør etableres. Tar fort 3-4 dagsverk her. Kommunen, AM-UiS og grunneiere er aktuelle partnere om dette.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, AM-UiS og grunneiere

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 16.04.2012

LYNGALAND (IDNR: ?? – denne finner jeg ikke i Askeladden selv om det er ett av våre flotteste gardsanlegg) – AmSskilt:

SKILTET:

Her er det to skilt:

Det ene skilt står 200 m FØR fornminnet. Det skyldes sannsynligvis at det er meningen at det er her man skal parkere. Men skiltet handler om fornminnet => man blir stående å se etter et fornminne rundt skiltet som ikke er der. Dette villeder mer enn det veileder. Her bør det bare være et P-skilt, hvis man mener det er her man skal parkere, og så et visningsskilt til fornminnet 200 m lenger fremme.

Skilt som står 200 m før fornminnet – forvirrer bare!

På skiltet ved tuftene, inne på selve fornminnet, er det dels samme skilt som 200m før fornminnet og dels detalj-skilt av hustuffen. Da vi ikke hadde fått opplyst noe om at det her (som en del andre plasser) var flere eks. av samme skilt måtte jeg nøyes med å skifte ut skiltet ved selve fornminnet, da det er der det gjør nytten.

Man kan vurdere å ha «hovedskiltet» ved gjerdeklyveren for å gi folk en oversikt over feltet – også dem som ikke kan komme inn dit – og så ha «Folk og dyr under samme tak» - skiltet ved tuftene som i dag.

ATKOMST:

Man kommer helt frem til fornminnet via bilveg. Men det mangler skilting fra veg, og det er dårlig med parkeringsmulighet og visningsskilting. NB gjerdeklyver må repareres og settes ordentlig på plass.

Lite P-mulighet. Gjerdeklyver må repareres/på plass

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, stemmer på kart

SKJØTSEL:

Stort sett bra, MEN tistler begynner å komme opp! 1-3 dagsverk å ta det verste samt sprøyte?

Begynnende tilgroing av tistler – bør tas snart

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette står ikke på listen over de ti-tolv prioriterte. Det er et veldig flott gardsanlegg, noe som taler for UU, men samtidig er det vanskelig rent praktisk uten å skade objektet, det taler klart mot mer satsing her.

Men man bør få skiltet med oversiktskart flyttet bort til kulturminnet, og da plassert helt ut til veien – og lavt nok – så alle kan lese det.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få snakket med grunneier etc. om løsning på parkering og skilt – 1 dagsverk
 - Trykke et eks. mer av oversiktsskilt og flytte skiltet bort til fornminnet. 0,4 dagsverk samt 3.000,- til Bygdeservice.
 - Få på plass P-skilt og visningspiler hvis P-plass avtales. 4.000,-
 - Få reparert og plassert gjerdeklyver. 2.000,- (?) + litt til Bygdeservice for montering.
 - vegetasjonsskjøtsel av tistler: 2 dagsverk eller 8.000,- til Bygdservice?
- BØR: Få visningsskilt fra fylkesvei. 0,3 dagsverk, resten Startens vegvesen
- IDEELT: Nye skilt som UU – blir fort 100.000,-

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Få laget en slik med grunneier/kommune/SNO? – tar fort 1-2 dagsverk

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Grunneier, kommunen(?), SNO(?), Stavanger turistforening (som har hatt turer hit)

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 16.04.2012

TYSVÆR KOMMUNE

ERLAND VED SKJOLDASTRAUMEN (IDNR: 66117, 60813 på nedre felt og 44793, 15132, 34762 og 15134 på øvre) – 2 RFK-skilt. Befart våren 2009.

ØVRE FELT:

SKILTET: Har fått litt skader der tekst er gnidd litt ut. Det *kan* leses, men bør *skiftes*. Vi har den utfordringen at vi aldri har fått filen fra skiltdesigner. Vi må vurdere å ta gode foto og gjenskape filen. Alternativt må vi lage helt nytt skilt. Vi har selv tekstene.

ATKOMST: Bra skiltet – eksternt helt fra FV515 og internt helt frem til hvert objekt. Her skal kommunen med kultursjef Ingvar Frøyland ha skryt.

www.fornminner.no

- PÅ: Nei
- RETTELSE: Ja, må på

SKJØTSEL: Helt OK

UNIVERSELL UTFORMING: Vanskelig å gjennomføre, og ikke en av våre 10-12 prioriterte lokaliteter.

NEDRE FELT:

SKILTET: Helt OK

ATKOMST: Som for øvre felt

www.fornminner.no: Som for øvre felt

SKJØTSEL: Ikke noe påtrengende behov, litt rønninger kan med fordel tas – i tilfelle ikke mer enn ca 0,5 dagsverk (+ transport). Kanskje vi kan få grunneier til det, da han var en av initiativtakerne til skiltingen?

UNIVERSELL UTFORMING: Som for øvre felt.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få rettet opp på www.fornminner.no – 0,3 dagsverk
 - Få funnet en løsning på hvordan vi kan redde skiltinformasjonen (gjelder en rekke av våre skilt, der vi aldri har fått filen). 1 dagsverk og evt. 5.000,- til konsulenttjeneste?
- BØR:
 - Litt skjøtsel på nedre felt. Kanskje grunneier vil gjøre det? -> 0,1 dagsverk å spørre. Ellers 3.000,- til Bygdeservice.
- IDEELT: Total UU, men ikke aktuelt. Dette er en lokalitet som klarer seg bra

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Generelt er det mye positiv oppmerksomhet på dette feltet fra kommunen og lokale krefter. Men kanskje vi likevel bør formalisere avtale? 1-2 dagsverk går fort med til det.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, grunneiere, lokale lag

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 16.04.2012

LEIRONGER (IDNR: 5781, 60825, 15143, 24915 og 44802) – 2 RFK-skilt. Befart mars 2009.

SKILTET:

OVERSIKTS: Det foregår en del byggeaktivitet nær ved det. Har fått henvendelse fra lokale krefter med forslag til alternativ plassering. Må følges opp.

VED NAUST: Litt riper, men lesbart.

BEGGE: Samme utfordringen som for Erland – vi har ikke filene!

Skiltenes tilstand i 2011 – Foto: D. Siljerd

ATKOMST: Veldig bra skiltet helt fra FV515!

www.fornminner.no

- PÅ: Nei
- RETTELSE: Ja, må på

SKJØTSEL:

Generelt ser det bra ut. Beiteområde. Området er også et utfluktsmål. Vi skal holde øye med at ikke aktivitetene med benker, søppelbøtter og brygge tar overhånd i forhold til opplevelsen av naustet i dets opprinnelige landskap. Ellers det om plasseringen av oversiktsskiltet nevnt ovenfor.

Kjøkt med oppmerksomhet om fornminnet, men det må ikke medføre skade/skjemming.

UNIVERSELL UTFORMING: Her er faktisk grunneier interessert i å få brei, gruset sti lenger frem til naustet (og rundt det). Men vi mener at dette er et såpass opprinnelig landskap og sårbart (i kombinasjon med fornminnet) at vi helst ikke vil ha slike stier tett på naustet. Man må i tilfelle vurdere løsningen/utformingen svært nøye. Fornminnet med sitt landskap og plasseringen/betydningen ved Boknafjordbassenget er verdt en satsing, men som nevnt skal man overveie løsningen meget nøye.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få lokaliteten inn på www.fornminner.no – 0,3 dagsverk
 - Få til alternativ plassering av oversiktsskilt – 2 dagsverk?
 - Etablere rutine for jevnlig tilsyn – 0,5 dagsverk årlig
- BØR:
- IDEELT: HVIS man kan finne en løsning som ikke skjemmer: UU-skilt og UU-atkomst helt frem til naustets åpning. 90.000,- for skilt(?) og 100.-150.000,- for stiløsning?

Byggeaktivitet ved oversiktsskilt i 2009

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Få laget formell avtale med grunneier/historielag bør være et mål. 3-4 dagsverk?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Grunneier, Historielag og kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 17.04.2012

SJU BAUTAER PÅ GRINDE (IDNR: 15135) AmS-skilt:

SKILTET:

Skiftet mars 2009.
Platene bak var slitne, men kommunens skiltstativ holder seg noenlunde bra. Vi må/bør lage små henvisningsskilt til skilt på motsatt side av stativ (hhv. engelsk og norsk).

ATKOMST:

Bra med skilting fra veg og P-plass. Enkelt å komme helt frem.

OK skilt, men kan med fordel vise til engelsk skilt på baksiden.

www.fornminner.no

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, litt feilmarkert

SKJØTSEL:

Fungerer som park -> Bra skjøttet

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er ikke på listen over 10-12 vi vil lage UU på, her kan man imidlertid med meget enkle midler få til atkomst også for bevegelsehemmede. I tillegg kan man vurdere et skilt med UU (eller bare et auditivt supplement)? Anlegget er ett av våre mer spesielle gravminner, og av samme karakter som det mye vanskeligere tilgjengelige på Erland. I tillegg er dette tydeligvis en park eller samlingsplass for lokalsamfunnet. Det er altså en synergieffekt.

TILTAK:

- MÅ:
 - Rette på www.fornminner.no – 0,1 dagsverk
 - Opprette egen rutine for tilsyn – 0,2 dagsverk årlig
 - Lage små henvisningsskilt på hver side til hhv. engelsk og norsk på motsatt side – 3.000,-?
- BØR:
 - Evt. formalisere en skjøtselsavtale med kommunen for å opprettholde den gode skjøtsel – 1-2 dagsverk
- IDEELT: UU-atkomst (10.000,-) og evt. skilt (90.000) eller bare auditivt supplement (20-30.000,-).

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:
Evt. avtale med kommunen.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:
Kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 17.04.2012

TONGANESET (IDNR: Særlig 60832 og 15148, men også 5792, 24922, 34786, 54569 og 44807) 3 AmS-skilt:

SKILTENE:

OVERSIKTSSKILT: Skiftet juni 2009

GRAVRØYS STORE NESSA: Skiftet mars 2009

GRAVRØYS KJØPHAMMAR: Som Store Nessa.

ATKOMST:

Her er det P-plass, oversiktsskilt, interne visningsskilt og noe skiltet fra veien. Dette er en flott, lokalt opparbeidet natur- og kultursti. Til enkelte av fornminnene trenges det en oppgradering av visningsskilt og at man får ryddet en atkomst.

www.fornminner.no

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Litt, man kan vise mer presist

SKJØTSEL:

2-3 dager på Store Nessa og Kjøphammar til sammen. 1 dag mer for å rydde sti frem til Kjøphammar. Hvis man gjør det siste kan man med fordel rydde og skilte denne stien fra objektet Gudlabergflotå (et lokalt skiltet objekt på natur- og kulturstien).

Røys på Store Nessa fra land

....og fra sjøen

UNIVERSELL UTFORMING:

Ikke så aktuelt her.

TILTAK:

- MÅ:
 - Rette litt på www.fornminner.no
 - Oppgradere litt på intern skilting – 1 dagsverk og 5.000,-?
 - Skjøtsel: 2 dagsverk/8.000,- hvis Bygdeservice. 2 dagsverk av oss sammen med lokale krefter/skole?
- BØR: 2 dagers skjøtsel mer – 8.000,- eller som nevnt ovenfor
- IDEELT: Ikke noe egentlig

Kjøphammar – rydding MÅ til

«Atkomst» Kjøphammar – rydding BØR til

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Dette er jo en sti som er etablert av lokale krefter. Kanskje vi skal prøve å formalisere en avtale om skjøtsel? 1-2 dagsverk i seg selv. Kanskje man kan inngå samarbeidsavtale med skolen. Slik at vi tilbyr veiledning/historieundervisning og de hjelper med skjøtselen. Det vil kreve 1-2 dagsverk årlig.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, velforening/historielag som har etablert stien og evt. skolen.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 17.04.2012

VÅRÅ (IDNR: 60814, 44794 OG 66119) - 2 RFK-skilt:

SKILTENE:

Alt OK

Oversiktsskilt ved atkomst til tunet

Skilt ved tuft oppe i terrenget – montert på stein i stedet for å få stort skilt oppi fornminnet

Dét visningskilt fra veg

ATKOMST:

P ved skiltet, stier til fornminnene, intern skilting og en fantastisk bra skilting fra FV 515. Skryt til Tysvær kommune ved Ingvar Frøyland

www.fornminner.no

- PÅ:Nei
- RETTELSE: Ja, MÅ på

SKJØTSEL:

Veldig bra, beiteområde, og i det seneste (i 2009) ble det tatt ut skog rundt gravrøysa på toppen (ved Id 66119). Skiltet er delvis initiert av tidligere grunneier før han overga garden til datteren. Her er det altså lokal oppbakking og all grunn til å tro at skjøtselen fortsetter å være god.

UNIVERSELL UTFORMING:

Frem til skiltet på tunet er dette enkelt – da kommer man frem i dag. Men resten er ikke så aktuelt, grunnet terrenget.

TILTAK:

- MÅ: Få lokaliteten på www.fornminner.no 0,5 dagsverk
- BØR: Etablere egne rutiner for jevnlig tilsyn
- IDEELT:

VIDERE

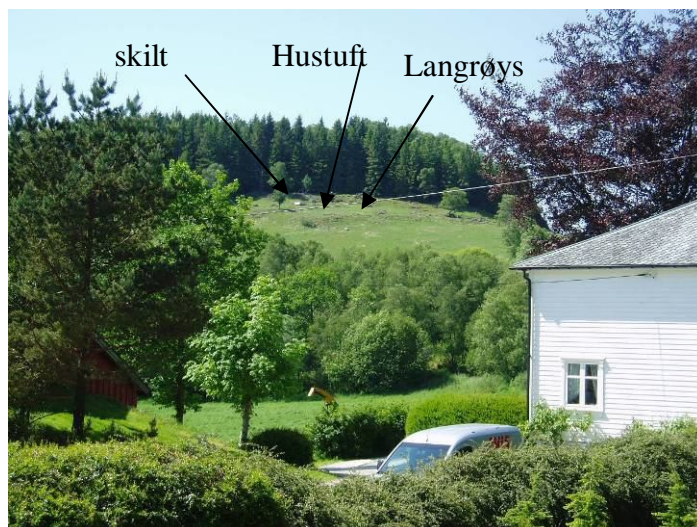
SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Kan kanskje prøve å formalisere avtale med grunneier, men foreløpig ikke nødvendig.

POTENSIELLE

SAMARBEIDSPARTNERE:

Grunneier, kommunen.

Gardsanlegget sett fra tunet

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 17.04.2012

UTSIRA KOMMUNE

LØYPE I VESTMARKA – 8 SKILT KOMMUNEN/RFK.

Befart 16.11.2011 sammen med Arnstein Eek fra kommunen.

GENERELT OM LØYPA/SKILTENE/LOKALITETENE:

I utgangspunktet er dette et flott tiltak som kommunen selv har satt i verk med litt hjelp av Rogaland fylkeskommune. Lokalitetene fortjener dette da de er flotte eksempler på gardsanlegg fra jernalderen og da de fleste er utgravd og man derfor har litt mer informasjon enn bare at det er hustuffer.

Skiltene er i utgangspunktet utmerkede, men en del trenger snart utskifting. Det finnes ikke filer på skiltene noe som kompliserer dette litt. Vi kan ellers gjerne fortsette med kommunens mal og produsent – da de har fått skiltene til en veldig god pris med denne teknikk/produsent.

Under befaringen snakket Arnstein Eek og undertegnede om at man, ved en utskifting, med fordel kunne bruke foto fra Jan Petersens publikasjon – slik som det er gjort på Tranheim – og så markere enkeltkonstruksjoner med piler på disse. Det vil gi vel så god formidling som dagens illustrasjoner av grunnrissene. – som det ellers er lagt et meget stort arbeid i å lage. Samtidig bør da også illustrasjonene/fotoene plasseres slik på skiltet at de vender slik som man betrakter tuften(e) når man står og leser skiltet. Det vil hjelpe på gjenkjennelsen av fornminnet i landskapet. Man kan også med fordel supplere enkelte skilt med ”spesialopplysninger” for hver lokalitet – se mer om dette under hver enkelt lokalitet.

I forhold til skjøtsel så har kommunen en løs avtale med både skolen og idrettslaget. Løypens vedlikehold via idrettslaget støttes også av SR-Bank. Dette kan kanskje formaliseres litt mer i forhold til å få midler via BARK?

Skilt ved starten av løypa i sør.

Skoleklassene og idrettslaget gjør en tidvis stor innsats med utbedring av stiene i løypa.

www.fornminner.no?:

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Kan gjøres mer nøyaktig. Det er bare løypa ikke enkeltlokalitetene som er markert.

ATKOMST: Skiltet ved atkomstveg i øst. Ellers bra merket som turistforeningssti. Stien i seg selv ganske fuktig og nedtråkket. Skyldes delvis at det i år har gått en meget stor flokk villsauer her. Men samtidig holder de landskapet i hevd. Dette ble veldig tydelig når man sammenligner med Småvågene-Måkskitmyra der det ikke har vært beitet i et par år og der det allerede er blitt mye vanskeligere å se tuftene.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er ikke en av våre ti-tolv prioriterte lokaliteter for UU. Og det er heller ikke et sted der man med enkle grep kan gjøre så mye. Objektene ligger i relativt ulendt utmarksterrang. Det er generelt tale om enkel sti som turistforeningens i fjellet. Man kan kanskje heller satse på barnegrava ved Tednevik og evt. Tranheim i forbindelse med UU på Utsira.

VESTMARKA HENGER SAMMEN MED AUSTMARKA OG BØRJEN:

Faktisk er alle kulturstiene på øya knyttet sammen via NAVE-Nortrail stien i nord. Den går fra rett nedenfor fyret i vest (der Vestmarkaløypa slutter) til der Austmarkastien starter i øst i Nordavågen (se kart på foto under).

DE ENKELTE LOKALITETER I VESTMARKA:

STORHAUG – POST 1 (IDNR. 5473):

SKILTET: Holder egentlig bra, men begynner å boble litt opp i hjørnet. Moden for utskifting snart. På Storhaug-skiltet bør det også lages et lite kart som viser de øvrige fornminner som nevnes i teksten.

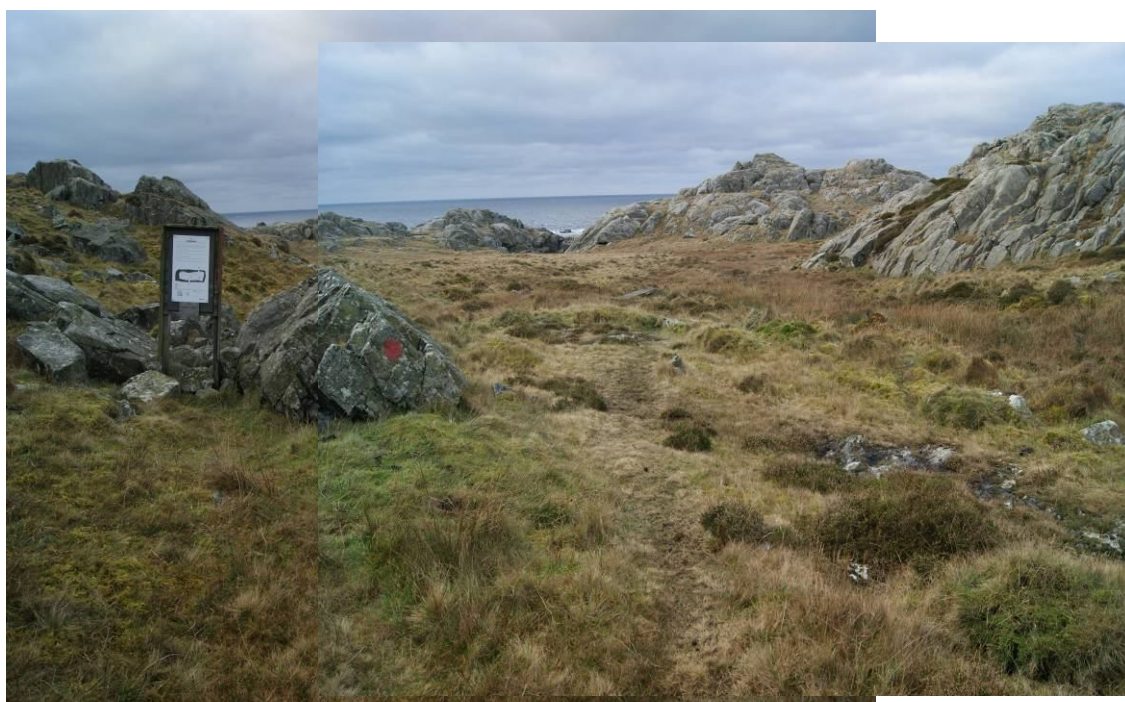
Prisen blir som for kommunens andre skilt, pluss det som det koster å få overført foto etc. Kommunen må ha erfaringstall for dette fra skiltet ved Tranheim, som er med foto. I hvert fall betydelig billigere enn vår skiltmal. Og disse mindre og diskrete skilt passer bra i dette området.

SKJØTSEL:

Vil anslå 1-2 dager inklusive montering av ny skilttavle.

UNIVERSELL UTFORMING:

Se under løypa generelt. Gjelder resten av postene også.

KOLTEDAL – POST 2 (IDNR. 24892):

SKILTET:

Som ved Post 1, men i litt bedre stand.

SKJØTSEL:

Anslås til i hvert fall 3 dagsverk hvis hele flaten skal komme fram. Men spørsmålet er om det er ønskelig/praktisk da den uansett synes raskt å stå under vann. Kanskje bedre med kombinasjonen av at selve veggene er synlige og at hellerlegging, ildsted etc synes på foto(fra utgravingen) på skiltet? Framrensing av selve veggene og skifting av skilt er vel bare 1-1,5 dagsverk?

VÅGÅDAL – POST 3 (IDNR. 44765):
SKILTET: Både stativet og selve skiltet er tydelig
dårligere enn de øvrige.

SKJØTSELEN:
Vanskelig å finne innganger etc igjen i landskapet ut fra
kartet på skiltet. Sjekke med fotos i Jan Petersens
publikasjon og bruke det når man renser veggene
bedre fram. 3-4 dagsverk?

TJUGADAL – POST 4 (IDNR. 54535):

SKILT: Som ellers i løypa.

SKJØTSEL: Meget stort arbeid hvis mer enn veggene skal komme fram, men hvis bare veggene skal komme litt tydeligere fram (jfr. også om det er praktisk mulig/ønskelig å ha golvet eksponert) kan man nøye seg med ca 1 dag anslår jeg.

BREIMYR – POST 5 (IDNR. 15109):

SKILTET:

Her bør det endres noe på skiltet. Igjen bør foto anvendes, men også et lite kart eller plantegning for denne er nemlig annerledes enn de andre idet det er to inngjerdinger/kve (eller påbygg?) på oppsiden av tufta. Siden skiltene ellers går mye i det samme, kan man på den måten variere det litt.

SKJØTSEL:

Skjøtselsoppgaven blir også større her. Selv om selve tufta står veldig tydelig frem bør også innhegningene renses tydeligere fram. 3-4 dagsverk?

Tufta på Breimyr

Skiltet står faktisk i den ene av de to innhegninger/påbygg oppfor tuften.

HELGANES – POST 6 (IDNR. 54536):

SKILT: Historien gjentar seg. Men her har man muligheten for å «krydre» med foto av funnene. Her bør også jernslag fra smiing framheves siden det nevnes på skiltet. Også omtale hva myrmalm er og at den bensinlignende filmen som ligger på sølepyttene i området antyder at det her kan finnes myrmalm. Nevne jernvinne (kjent eller ikke kjent fra Utsira?). Men muligheten er der. Slik vil dette skilt/denne tuft plutselig settes mye mer i sammenheng med terrenget og de iakttakelsene som publikum ellers selv gjør i løypa.

SKJØTSEL: 4 dagsverk? Her skal det være en meget tydelig inngang som bør komme fram. Nok en gang en avveing om golvet skal blotlegges igjen.

KVITAGRO – POST 7 (IDNR. 35204):

SKILT:

Ifølge beskrivelsen skal det på lokaliteten være en tydelig hustuft og 30 m ssv for den en halvsirkelformet steinvegg ved et berg. Skiltet må opplagt stå ved den sistnevnte, som registranten lurer på om er naturdannelse. Her må vi nok få et kart på skiltet, som viser hvor man står og hvor de to enkeltelement er. Ellers ønsker Utsira kommune at det også skiltes om et restaurert(?) måkahus, som det er visningsskilt til ved denne lokalitet. Skiltet her er i sin helhet om veving – årsak? Er det funnet vevlodd og spinnehjul spesielt her? Dette bør sjekkes og i tilfelle nevnes på skiltet.

SKJØTSEL: På halvsirkelen ved skiltet. Lite ½ dag? Men uvisst på hustuften siden vi ikke besøkte den spesielt.

Måkahus sett fra Post 7. Bueformet konstruksjon t.v. for Arnstein Eek

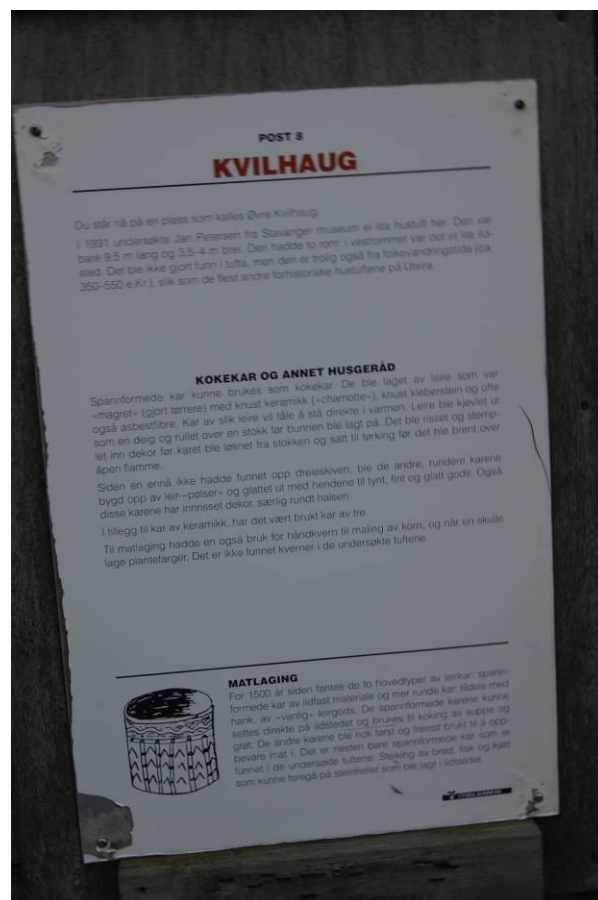
KVILHAUG – POST 8 (IDNR. 5744):

SKILT:

Her bør teksten endres litt slik at man skriver at tuften er ca 10 m bak deg til høyre for stien, ellers kan "ingen" se hvor den er. På skiltet står det en del om spennforma keramikk – bra for variasjonen, men er det spesielt funnet i denne tuften? Bør sjekkes opp og evt. brukes foto fra publikasjonen til Jan Petersen.

SKJØTSEL:

Her kan det fort gå 2-3 dager, igjen et spørsmål om golvet skal blottes.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få rettet på www.fornminner.no – 0,4 dagsverk
 - Skifte alle skilt, minimum med en ren kopi av de som er der nå. Vi må ta foto av dem og rekonstruere som best mulig. Ca 0,3 dagsverk og 2.-3.000 pr stk? I alt 18-27.000,- 2-3 dagsverk fra oss.
 - Få drevet grunnleggende skjøtsel for å få husveggene frem ca 14 dagsverk. Vi må prøve å bidra med noe arbeid, men ellers få vitalisert ordningen med skolen og idrettslaget. Da blir det 2-3 dagsverk av oss og resten som dugnad?
 - Utbedre noe av atkomsten – 2-3 dagsverk mer? Få inn under ordningen med skole og idrettslag det også?
- BØR:
 - Lage skiltene på nytt (ikke oversiktsskiltet) med grunnriss, men også supplere med ting nevnt under hvert enkelt skilt. Ca. 0,3 dagsverk pr skilt samt 10.000,- pr. skilt hos designer + 1000,- i trykk? Dvs. 88.000,- og 2-3 dagsverk. Eller 2 dagsverk pr. skilt hvis vi skal gjøre det meste layout etc. samt 1000,- pr stk. i trykk – i alt 16 dagsverk og 8.000,-
 - Få frem mer enn bare veggene på tuftene?: 14 dagsverk mere, men ikke sikkert at ønskelig hvis vi lager nye skilt med foto av tuftene under utgravingen.
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Bør få hjulpet med å reetablere ordningen med at skole og idrettslag rydder. Hvis vi kan bidra med 2 dagsverk pr. år, og ta en runde hvert år, og så SR-bank og kommunen bidrar som før, hadde det vært bra.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, idrettslaget, skolen, SR-bank

Jens Flemming Krøger

STAVANGER Nov. 2011 / 17.04.2012

STEINALDERBOPLASS VED HYDROMØLLER (IDNR. – INGEN) HYDRO-skilt:

SKILTET:

Holder seg bra (høsten 2011). Må være skiftet, da det ikke var i spesielt bra stand våren 2008.

Skilt mai 2008

...og november 2011

ATKOMST:

Bilvei/tursti helt frem. Lokaliteten er del av merket turstisystem.

www.fornminner.no

- PÅ: Nei
- RETTELSE: Ja, må på

SKJØTSEL:

Lokaliteten er en utgravd (2003) steinalderboplass, som ved etableringen av møllen viste seg likevel å ikke måtte fjernes helt. Da den var ganske spesiell, med en steinlegging, har man forsøkt å la dette ligge igjen (rekonstruert?) for at publikum kunne oppleve en steinalderboplass litt ut over det vanlige. Før 2008 var det nødvendig å støtte opp med grus rundt steinleggingen (felles prosjekt mellom AM-UiS, kommunen og Rfk).

Nyrestaurert steinlegging

Steinlegging nov. 2011

Tross denne innsatsen er det i dag ganske vanskelig å oppleve lokaliteten/steinleggingen. Arnstein Eek og undertegnede diskuterte om det kanskje var en bedre løsning å dekke til lokaliteten med torv og så markere steinleggingen i torven i stedet for. Dette må tas opp med AM-UiS, både i forhold til om man mener det er en bra løsning og i forhold til planlegging og gjennomføring.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er ikke en av våre ti-tolv prioriterte lokaliteter. Men her kan man faktisk fra plassen rett opp for lokaliteten se ned på den. Denne planerte flaten er det bilvei frem til. Innsatsen som må gjøres for å få mennesker med nedsatt bevegelsesevne til å oppleve lokaliteten bedre er egentlig å flytte skiltet opp til den planerte flaten.

Område der alle ser lokaliteten bra fra – flytte skiltet hit?

TILTAK:

- MÅ: Få lokaliteten på www.fornminner.no 0,2 dagsverk.
- BØR:
 - Restaurere lokaliteten i samarbeid med kommunen og Am-UiS, 1 dagsverk i planlegging-forhandling. Ellers bør vi satse på at det med praktisk gjennomføring blir som sist at vi bidrar med en person, og AM-UiS og kommunen med litt mer. Da 2 dagsverk til den biten.
 - Flytte skiltet opp så man leser det fra flaten oppfor lokaliteten – vil gi bedre UU – 0,3 dagsverk forhandlinger – kommunen/Hydro utfører?
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Dette er i utgangspunktet ikke vår tilrettelegging – kommunen, AM-UiS og Hydro bør avklare ansvar for skjøtsel.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, AM-UiS, Hydro AS

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 18.04.2012

TRANHEIM GARDSANLEGG (IDNR: 44759) KOMMUNALT SKILT:

SKILTET:

Holder rimelig bra (nov 2011). Men kunne kanskje trenge utskifting innenfor noen år (særlig platen under selve skiltet)

ATKOMST:

Skiltet fra grusveg, med den malen kommunen har valgt (se bilde). Passer bra inn i landskapet, enkel å oppgradere/reparere. Stien i seg selv er et ganske enkelt tråkk, noe fuktig hist og her. Gjerdeklyver trenger en reparasjon. Men opplegget er bra i forhold til vanlig turgåing, trenger vedlikehold. Del av turstinnett øya rundt.

Bra illustrasjon av tufta med detaljer på skiltet

www.fornminner.no

- PÅ: Nei
- RETTELSE: Ja, MÅ på

SKJØTSEL:

Ut over det som står om stien trenger selve tuften lite grann skjøtsel i form av vegetasjonsrydding. I løypa i Vestmarka har kommunen løst forankrete avtaler med skolen og idrettslaget. Den kan kanskje utvides til også å gjelde her? Man skal være forsiktig når man fjerner vegetasjonen for ikke å flytte på helleleggingen. For øvrig er skjøtelseshovet ikke direkte presserende, man aner husomrisset. Og på skiltet er tuften vist med foto fra Jan Petersen sine utgravninger. Dermed ser man alle detaljene inni tuften på fotoet, og får et generelt inntrykk av omrisset i lendet. Vi bør vurdere å overføre prinsippet med foto på skiltet til lokalitetene i Vestmarka når de skal oppgraderes.

Tufta som den fremstår i dag

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er ikke en av våre 10-12 prioriterte lokaliteter. Og det er ikke noen enkle grep som gir stor økning i UU

TILTAK:

- MÅ:
 - Få på www.fornminenr.no – 0,2 dagsverk
 - Oppgradering av sti (gjerdeklyver, skilter) – 3.000,- 0,5 dagsverk. Evt. en kommunal oppgave?
- BØR:
 - Vegetasjonsskjøtsel på veggene i tuften – 2 dagsverk. Evt. samarbeid med skolen og kommunen som beskrevet under Vestmarka? Da 0,3 dagsverk for oss her.
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Dette er en del av en kommunal tursti. Kan evt. likevel formalisere en skjøtelsavtale. Vil ta 1-2 dagsverk.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, Idrettslaget, Skolen

Visningskilt – «Utsira-style»

Jens Flemming Krøger

STAVANGER Nov. 2011 / 18.04.2012

MÅKSKITMYRA-SMÅVÅGENE (IDNR: 72616 OG 72615) RFK-skilt PÅ 72616 og potensiell skiltlokalitet på 72515:

SKILTET:

Småvågene er laget, men ennå ikke kommet opp. Det er på kart og med foto vist hvor skilt og små nummermarkeringer av hvert enkelt objekt skal skrues opp. Kommunen lovet å få dette gjort. Måskitmyra henger nesten sammen med Småvågene. Det var enighet mellom Rfk og kommunen, ved A. Eek, om at Måskitmyra bør være øverste prioritet for nye skiltninger i Utsira.

ATKOMST:

Skiltet sti – Austmarka – del av stisystem øya rundt.
Oversiktskilt ved inngangen til området i Norevågen.

Skilt ved inngang til tursti

www.fornminner.no

- PÅ: Nei
- RETTELSER: Ja, må på når skiltet kommer opp

SKJØTSEL:

Inntil for 2-3 år siden ble dette beitet. Nå har beitingen opphørt og det gir en påtakelig forskjell i graden av skjøtsel. Enkeltelement som man så tydelig for 3 år siden er nå ganske vanskelige å lokalisere. I sammenligning med Vestmarka der det beites er dette påtakelig. Beste tiltak for skjøtsel her er å få området beitet igjen.

Kommunen jobber for at noen skal kunne beite. Dette vil også kreve inngjerding. Inngjerding kan langt på vei finansieres via SMIL-midler som kommunen innstiller på. Dette vil være den klart største utgiften. Hvis dette lykkes bør BARK-midler gå til skilting/oppfølging i Måskitmyra.

Normalt veldig tydelig tuft i Måskitmyra - anes i dag

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er ikke en av våre 10-12 prioriterte lokaliteter. Og det er ikke noen enkle grep som gir stor økning i UU

TILTAK:

- MÅ:
 - Få opp skiltet på Småvågane, kommunens oppgave
 - Når skiltet er oppe – få det på www.fornminner.no – 0,2 dagsverk
- BØR:
 - Om nødvendig støtte kommunen i arbeidet med å få til beiting (anbefale SMIL-innstilling for å få penger til inngjerding). Argumentere med at viktige kulturminner kommer frem i dagens lys) – 0,2 dagsverk.
 - Skilte ved Måskitmyra – alt fra kr 5.000 og 4-5 dagsverk til kr. 65.000 og 1-2 dagsverk. Dette alt etter hvilken modell man velger.
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/ SKJØTSELSPLAN:

Vi bør få i stand en avtale om skjøtsel og bruk av området ved Småvågane med kommunen og velforeningen. 2 dagsverk

POTENSIELLE
SAMARBEIDSPARTNERE:
Kommunen, grunneiere,
velforening, Fylkesmannen?

Skilt og avtale må på plass i Småvågane – formidling og sikring

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 28.11.2011 / 18.04.002012

BARNEGRAV I TEDNEVIGÅ (IDNR: 44772) POTENSIELT RFK-skilt:

SKILTET:
Potensielt

ATKOMST:
Bilveg/grusveg inntil ca 25 fra lokaliteten

www.fornminner.no

- PÅ: Nei
- RETTELSE: Nei ikke laget ennå

SKJØTSEL:
Her må det skjøtsel og opparbeiding til. Skjøtsel (vegetasjonsfjerning ++) ved selve barngrava er i hvert fall 2 dagsverk (ut fra beskrivelsen i Askeladden er det ikke bare kammeret men et område på 7-8 x 3-4 m).

Tilrettelegging: 25 m gruset sti og visningspiler samt enkelt skilt ved veien, . I alt ca 30.000,-?

Graven anes i dag – i J. Petersen bok vises en flott steinkiste

UNIVERSELL UTFORMING:

Ligger ganske enkelt til i forhold til å lage atkomst for alle, for eksempel ved å forsyne ovenfor nevnte sti med ledekant og sikre at stigningen ikke blir for bratt. Kan medføre litt lenger (og litt dyrere) sti

TILTAK:

Hvis man lager skiltet her bør man lage stien dit slik at alle kommer/finner frem. Universelt utformet skilt med taktil eller auditiv løsning er kanskje noe dyrt da dette ikke er en av våre prioriterte lokaliteter. Totale kostnader med vanlig skilt i Utsira stil, ledekant etc. 40.000,-? Men da tar det fort 4-5 dagsverk for oss med skiltdesign. Med skilt laget hos designer: blir det ca. kr 50.000 mer og enda 20.000,- med auditiv løsning.

Kort avstand til veg, lite stigning - UU er mulig

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Må etableres hvis skiltet lages. Regn med 0,5 dagsverk.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 28.11.2011 / 18.04.2012

BØRJEN (IDNR: 44770) LOKALSKILT OM LOSSTASJON - POTENSIELT RFK-SKILT OM BYGDEBORG:

SKILTET:

Dette er en av de potensielle skiltlokalitetene i Utsira. Derfor er det ikke satt opp skilt ennå. Men det er et bra skilt om Loshytten på samme plass.

De angivelige murrestene er veldig rudimentære, undertegnede er i tvil om hvor de egentlig er. Men noe rydding kan kanskje hjelpe. Berget er meget markant – unntatt i nord der murene angivelig skal ha vært. Dette kan brukes i formidlingen for å få folk til å skjønne begrepet bygdeborg. Det samme gjelder en sjeldent tydelig kilde på toppen. Man *må* lage en kartskisse med alle elementene markert for å få frem poenget her.

For å forstå bruken/nyttene som bygdeborg kan man i tillegg bruke to grep:

- Man kan trekke linjene til den nylige bruk som losstasjon (strategisk plassering med god utsikt)
- Man kan spille på det faktum at mange besøkende på grunn av den bratte stigningen vil være andpustne når de kommer frem – selv om det er arrangert bra med trapper i dag. Da kan man på skiltet mane frem bildet av stigningen uten trapper, men *med* fiendtlig innstilte forsvarere som kaster stein og spyd i hodet på inntrengere. Alternativt at de med fiender i helene måtte flykte raskt oppover mens de var tyngt av sine viktigste eiendeler.

6 år gammelt skilt om loshytta – pris: kr. 1000,-! Men *mye* egeninnsats

Uansett innledning må borgen, på et nytt skilt, knyttes til bygdeborger på fastlandet (Haugalandet, Karmøy, Sunnhordland – siktelinjer? – research). Dette var Arnstein sin ide. Vi må gjøre researchen. Siktelinjer og «søsterlokaliteter» markeres i tilfelle på kart/foto på skiltet.

Et skilt mer på Børjen om bygdeborgfasen bør lages i samme design som det der sitter der allerede om losstasjonen.

ATKOMST:

Bra atkomst, lokaliteten er en del av turstinettet som mer eller mindre går rundt heile øya. Det er investert mye i god atkomst via trapper.

www.fornminner.no

- PÅ: Nei
- RETTELSER: Må på hvis det lages.

SKJØTSEL:

OK – beites, men kan med fordel fjerne noen busker der murrestene angivelig skal være – 1-2 dagsverk.

UNIVERSELL UTFORMING:

Ikke aktuelt.

Atkomst

TILTAK:

- Hvis man lager skilt (3-4 dagsverk og 1000,- i trykking hvis vi bruker Utsiramalen – eller ca. 1 dagsverk og 60.000,- hvis designer skal lage alt) må man også rydde litt ca 1-2 dagsverk.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Hvis man tilrettelegger med skilt, bør man inngå skjøtselsavtale med kommunen, men dette er jo allerede et velstelt turmål.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 18.04.2012

OPPSUMMERING – Utsiraskilt/Rfk-skilt:

SKILTENE:

Det skilt vi har laget til Småvågane er ikke satt opp ennå. Men kommunen lovet at det skulle skje nå. Ellers er Barnegrav ved Tednevik, Måskitmyra og Børjen-bygdeborg potensielle skilt. De øvrige er allerede etablert av kommunen, men trenger nå en oppgradering.

ATKOMST: Alle skilt er/vil bli en del av skiltet tursti – veldig bra jobbet av kommunen.

STEMMER KART PÅ www.fornminner.no?: Noen skal på fornminner.no, resten stemmer.

SKJØTSEL:

Her er det vekslende behov.

- Vestmarka beites nå, hvilket tydelig får objektene fram. Dog en del skjøtsel på enkeltobjektene – i alt ca. 14-16 dagsverk. Men samarbeid mellom kommunen og skole/idrettslag om dette.
- Børjen: 1-2 dager med vegetasjon ved antatte borgmurer.
- Barnagraven i Tednevik – tas sammen med evt. oppstart – ca. 1-2 dagsverk
- Måskitmyra/Småvågane: Her bør beite settes i gang, det vil gjøre det meste av skjøtselen som trenges.
- Tranheim: 1-2 dagsverk
- Steinalderboplass ved vindmøller: Uvisst hvilken løsning man skal anvende.

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er i de fleste tilfeller en meget stor oppgave i forhold til å komme fram til objektene. Her er det mer lagt an til "vanlig" turstinivå. Kan overveies i utformingen av tilrettelegging av barnegraven ved Tednevik samt hvis man gjør noe ved steinalderboplassen ved vindmøllene og evt. ved Tranheim. Disse tre er i relativt kort avstand fra veg.

GENERELT:

Kommunen har gjort stort arbeid med etablering av turstier på øya som omfatter mange fornminner. Vårt forslag til BARK er at man fortsetter i samme spor, som man er startet i - med relativt enkle skilt. Det bevilges et ramme-beløp via BARK.

Kommunen jobber for inngjerding/beiting på Måskitmyra/Småvågane (stort beløp i egeninnsats).

Måskitmyra/Småvågane er øverst på piroriteringslisten fra Utsira hvis man skal nyskilte noe, men beløpet brukes generelt til oppgradering av alle skilt i løypene på øya i den stilen man har lagt (mange skilt for få penger i produksjonen, stor egeninnsats kommune-fylke) samt skjøtsel på disse.

På denne måten vil man få veldig mye ut av et beløp på rundt 150.000,-

Jens Flemming Krøger

Stavanger 28.11.2011

VINDAFJORD KOMMUNE

TILTAK:

- MÅ:
 - Rense skiltet – 0,5 dagsverk med transport
 - Drive skjøtsel – ca 4. dagsverk/16.000,- hos Bygdeservice
- BØR:
 - Få oppgradert intern visning med trestikker – 0,5 dagsverk og 2.000,-?
- IDEELT:
 - Få laget litt bedre UU-atkomst – i tilfelle hvis dette skal gjøres for området som friluftsområde – 30.000,- mer for å komme frem til et par av haugene?

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Må etablere en plan/avtale, sammen med dem som driver dette som friluftsområde. 1-2 dagsverk.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

De som driver friluftsområdet, planseksjonen, kommunen

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 18.04.2012

SANDEID MIDDELALDERKIRKEGÅRD (IDNR:66056) RFK-skilt:

SKILTET:

Er aldri blitt satt opp! Må skaffes til veie eller trykkes på nytt.

ATKOMST:

I dag er den ikke så enkel. Kirkegården ligger «dypt» nede bak vegskjæringen. Men man kan evt. avtale atkomst via området rett foran bedehuset, som er nabo til kirkegården.

Atkomst?

Skiltplassering og P-plass?

Da kan man sette skiltet opp ved et hull i steingjerdet, ca 8 meter fra asfaltflaten foran bedehuset. Herfra ser man faktisk også fallssteinen og steinkorset på kirkegården (må endre skiltet før det settes opp).

På denne plass er det også parkeringsmulighet for et par biler.

www.fornminner.no

- PÅ: Ja
- RETTELSER: Ja, Må suppleres med nytt bilde som viser dagens situasjon med rekonstruert steinkors.

SKJØTSEL:

Virker rimelig bra. Klippes gress etc.

UNIVERSELL UTFORMING:

Ikke på listen over de ti-tolv høyest prioriterte. Men man kan med (relativt) enkle grep få til atkomst frem til skilt (hvis det settes der det er beskrevet ovenfor). Det krever bare litt planering og grusing fra asfaltkant til steingjerde. Hvis vi får lov av de som administrerer eiendommen vil det sannsynligvis bare koste 10-15.000,-

Dagens situasjon. Original fallosstein, men kopi av korset?

Opprinnelig situasjon. Foto: AM,UiS(?)

TILTAK:

- MÅ:
 - Trykke skilt på nytt etter litt rettelser og montere det – 1 dagsverk? Og 8.000,-
 - Forhandlinger om plassering – 1-2 dagsverk?
 - Rette på www.fornminner.no – 0,3 dagsverk
- BØR:
 - Etablere UU-atkomst. 1 dagsverk med forhandlinger? – 10-15.000,-
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Virker bra skjøttet, men bør etablere avtale likevel. 1-2 dagsverk

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, administratorer/eiere av bedehuset.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 18.04.2012

STEINSLANDSSÅTÅ (IDNR: 55218) HFK-skilt:

SKILTET:

Trenger en vask og har fått litt riper.
Bør snart skiftes.

ATKOMST:

OK. Skiltet fra FV 543, og skiltet helt frem til sti. Men man kan med fordel få litt tydeligere skilt der grusvegen tar av fra sideveien til FV 543. Det er et skilt, men det er ikke spesielt tydelig i dag. Ta kontakt til dem som har skiltet det.

www.fornminner.no

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, må kartfestes

SKJØTSEL:

Hustuftene som ligger rett nedenfor den øverste topp er helt gjengrodd, og det begynner å komme litt på toppen og på gravrøys ca. 3 dagsverk – eller ca. 12.000,- til Bygdeservice.

Hustuftene er helt gjengrodd

UNIVERSELL UTFORMING:

Ikke aktuelt

TILTAK:

- MÅ:
 - Få på www.fornminner.no – 0,3 dagsverk
 - Skjøtsel – 3 dagsverk/12.000,-
 - Bytte skiltet – 3.000,- og 0,5 dagsverk
- BØR:
 - Få oppgradert visningsskilt. 2.000,- ? Bruke 0,3 dagsverk på å finne ut hvem som har skiltet det i dag
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:
Bør etableres sammen med kommunen og de som
i dag skilter atkomst. 1-2 dagsverk

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:
Kommunen og lokale krefter som skilter allerede.

Noen gjør en god jobb allerede

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 18.04.2012

UTBJOA - KULTURSTI (IDNR: 45484, 73021, 73022, 55223, 6447, 6448, 66424, 6445, 66423, 6444, 25525, 6443, 25526, 55222 OG 45483) LOKALE SKILT OG HFK-skilt:

SKILTENE:

OVERSIKTSSKILT VED KAI (HFK):

Holder seg bra. Er blitt supplert av lokalt skilt og merking av hvor man skal gå for å komme inn på løypa – bra.

FØRSTE LOKALSKILT (HELLERISTNINGER, FELT NR 1 OG SKÅLGROPER):

Teksten er ok, men kan kanskje suppleres. Vi kan med fordel jobbe for et bedre skilt her som også viser en uttegning av ristningene på det aktuelle feltet. Det bør også ha et oversiktskart med alle de andre kulturminner som omtales (men med det aktuelle feltet uthevet). Skiltet ved skålgropene, som også viser inn til feltet på den loddrette veggen, er plassert slik at man står på skålgropene når man leser det. Dette MÅ rettes på. Stien må legges litt om, og man må lage en liten kant langs den så ikke man går på ristningene. Skålgropene bør kanskje males opp – noen av dem – for å tydeliggjøre hvor man ikke skal tråkke?

Oversiktsskilt ved kaia – NB rød pil t.v.

Skilt og «sti» - NB sti over skålgropene

Eks på lokalt skilt

ANDRE LOKALSKILT (BÅTSTØER):

Ok tekst. Kan suppleres med kart og en tegning av hvordan vi tenker oss støene brukt i sin tid (et «øyeblikksbilde»). Atkomstskiltene til dette objekt må oppgraderes.

TREDJE LOKALSKILT (GRAVRØYS MED VARDE):

Bra grunntekst på skiltet (generelt om røyser). Kan med fordel suppleres med tekst – og kart/tegning – om at gravrøysene også ofte lå som seilmerker. Her er det jo en «søsterrøys» på øya rett utfor denne røysa. Sammen markerer de kanskje innseilingen til Utbjoa, som (også) i dag er et ferjeleie? Denne betydningen av gravrøysa underbygges nesten av den moderne varden som (dessverre) er bygd på den (av materialene fra røysa).

FJERDE LOKALSKILT (HELLERISTNINGER – FELT NR 3)

Dette skiltet ble det ikke notert noe om på befaringen (tror derfor det er identisk med skiltet ved det første feltet – i tilfelle gjelder de samme merknader).

GENERELT:

Vi bør kanskje jobbe for flere skilt som viser de enkelte felt sine figurer – og forklarer fortolkningene av dem. For eksempel ved feltet med hender/føtter (Hovlandsstøa).

Vi må hjelpe kommunen med å få de eksisterende skiltene trykket på aluminium for holdbarhetens skyld. Da kan vi med stor fordel oppgradere skiltene i samme omgang. Men det vil jo kreve en del mer arbeid/penger. Men denne flotte kulturstien fortjener det.

Noen av skiltene må flyttes fordi de står slik at man står på helleristningene når man leser siltene!

ATKOMST:

Det er skiltet fra FV 543, det er en god, romslig P-plass ved ferjekaia og herfra er det bra merket med «tursti-rødt» og småskilt, som viser hvor man skal gå, tilbake langs vegen. Når først man er kommet inn på stien er det også bra med små visningsskilt hele veien frem til det siste helleristningsfelt (Felt 3). Dette er alt i alt veldig bra. De fleste merkingene trenger imidlertid oppgradering. Og det er to steder der det kan forbedres litt.

Ved starten:

Den gode merkingen av hvor man skal gå fra kaia for å komme til stien er det første man ser når man kommer til området (allerede før man når kaien). Ved denne innkjøringen kan man med stor fordel skilte med «P->» skilt som viser til kaia.

Her kan med fordel settes opp et «P->» skilt som viser til kaia

Ellers kan besøkende, på grunn av visningsskiltene til turstien, lett rote seg inn på privat område med bil. Det som man nettopp prøver å unngå skjer. Det skjedde i hvert fall for undertegnede.

Ved Helleristningsfelt 3:

På nettet og på skiltet ved kaia er det gode oversiktskart, som viser lokalitetene med fornminner i stien. En god del av lokalitetene er skiltet (herunder de tre første på kartet/stien). Dermed er det lett å anta at alle objektene på oversiktskartet (eller i hvert fall der det er klynger av objekter) også er skiltet i landskapet

Kanskje jeg har oversett et skilt ved gravrøys og helleristninger (helleristningsfelt 2 og gravrøys 3 i tilfelle). Men jeg tror ikke det. Denne røysa og helleristningsfelt bør da få et skilt. Slik det er nå, antok jeg, på bakgrunn av oversiktstegningene, at det som faktisk er Felt 3 med helleristning var Felt 2. Da det i tillegg er røde merker, som viser videre fra Felt 3 og ned til sjøen ved naustene gikk jeg videre mot vest fra Felt 3. Dermed mistet jeg helt stien i min videre jakt på Felt 3.

Det bør altså *tydelig* skilting opp ved Felt 2 og 3, og av stien videre fra felt 3 og tilbake mot P-plassen (mot sør).

Ellers må det en fysisk oppgradering av stien til en del steder (se bilde). Dette er et relativt omfattende arbeid. Også fordi man ved to av helleristningsfeltene må ta forholdsregler så ikke besøkende går på feltene. To ideer kan være: 1) Å fylle opp gjørmete partier med avkappet kvist fra skjøtsel. 2) Å slå hønsenetting på glatte planker, eller anvende løsning med turstinetting fra Arkeoplan.

Eks på fysiske utfordringer med stien

www.fornminner.no

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Ja, må få kartfestet

SKJØTSEL:

Her er det alt i alt mye som må skje. Sannsynligvis ca. 12 dagsverk med vegetasjonsskjøtsel og transport av avkapp bare på de enkelte objektene. I tillegg kommer oppgradering av stien, der det trenges. Det siste bør vi kople kommunen med inn på.

Båtstø (1 av 4) – ett eks på at mye skjøtsel trenges

UNIVERSELL UTFORMING:

Dette er ikke en av våre 10-12 prioriterte lokaliteter. Og det er heller ikke noen enkle grep for å få mye til av UU.

TILTAK:

- MÅ:
 - Få kartfestet på www.fornminner.no – 0,2 dagsverk
 - Drive skjøtsel på enkeltobjekter – ca. 12 dagsverk med transport? Enten kjøpe Bygdeservice (40.-50.000,- samt 1 dagsverk i veiledning), eller ta et løft sammen med AM-UiS og kommunen.
 - Oppgradering av stien – utover de to spesielle utfordringer med tråkk ved ristningsfelt 1 og 3 – ca.3-4 dagsverk? Evt. samarbeide med kommunen – 0,5 dagsverk på oss selv? Ellers 10-12.000,- hos Bygdeservice
 - Få endret stiforløp ved to av helleristningsfeltene i samråd mellom kommunen, Rfk og AM-UiS – 2 dagsverk i planlegging-koordinering. Gjennomføring: Vanskelig å estimere når løsningen ikke er bestemt. Men det blir fort 5-6 dagsverk og noe materialbruk etter at løsning er bestemt. Kommunen utfører? Ellers 20-25.000,- hos Bygdeservice.
 - Få trykket opp 5 lokale skilt slik de er – 1000,- og 0,2 dagsverk
 - P-skilt med -> ved innkjørsel til området – 3000,-?
 - Oppgradering av visningsskilt/piler generelt: 1 dagsverk og 3.000,-?

Visningsskilt/pil nær båtstør....

- BØR:
 - Lage bedre versjoner av de 5 lokale skilt med oversiktskart på hver og uttegning av helleristningene samt evt. illustrasjoner – i tråd med det som er nevnt under hvert enkelt skilt ovenfor. 2 dagsverk og 1000,- pr skilt (10 dagsverk og 5.000) hvis vi selv gjør det, eller ca. 20.000,- pr skilt ved designer (100.000,-).
- IDEELT:

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Her må det etableres en avtale og lages en plan for jevnlig skjøtsel. 2-3 dagsverk?

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, AM-UiS, lokale krefter(?)

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 18.04.2012

ØSTABØ – GRAVFELT OG HULVEG (IDNR: 72609) - RFK-skilt:

SKILTET:

Er aldri blitt satt opp! Skyldes eventuelt uenighet om hvor. Vi må ta opp tråden igjen sammen med kommunen for å finne en mulig plassering.

ATKOMST:

Da skiltet ikke er satt opp er det heller ikke tatt noen initiativer i retning av visningsskilt, parkering eller lignende. Ut fra rask befarings i felt synes det å være to mulige atkomster:

- Fra NV, ned fra EV514 langs grensegjerde mot nabo i V, og deretter sti langs elva frem til der man kan se de siste restene av hulvegen. Sti må i tilfelle etableres både fra FV og langs elva. Atkomst denne vegen gjør at man langs elva i realiteten går via samme rute som hulvegen i sin tid gikk.

Mulig atkomst fra NV langs markgrense og inn langs elva?

- Fra SØ fra lokal veg som møter/går ut fra FV 514 (300 m NV for idrettsbanen). Fra denne veien går det faktisk en traktorveg inn mot elva, og dermed noe av veien mot restene av hulvegen. Dette krever en liten gangbru over elva og mer sti.

Uansett løsning kreves det at man først blir enig med grunneier – det kan kreve en god del forhandlinger.

Atkomst fra SØ via traktorveg? Kan bli UU også

www.fornminner.no

- PÅ: Ja
- RETTELSE: Nei, stemmer, men det er jo ikke noe skilt...

SKJØTSEL:

Dette beites, og de restene som er igjen av hulvegen ser slik sett bra ut. Litt trær bør beskjæres og litt greiner bør fjerne. 1-2 dagsverk med transport vekk av avkapp. NB må først få avtale med bonden.

UNIVERSELL UTFORMING:

Ikke en av våre prioriterte lokaliteter, og her er det ingen enkle løsninger.

Det som er igjen av hulvegen ser rimelig bra ut

TILTAK:

- MÅ:
 - Gjennomføre forhandlinger og få opp skilt – 3 dagsverk?
 - Hvis skiltet kommer på plass: Etablere atkomst – 1-2 dagsverk med koordinering. Atkomst kan være skilting og anvendelse av dagens traktorveg og tråkk med litt vegetasjonsfjerning – koster bare 4. 5.000,-
- BØR:
 - Etablere bedre stiatkomst – 2-300 m dvs. tett oppunder 100.000,-? Det blir da ikke en vanlig tursti til 1000,- kr. pr. meter, men et oppgruset tråkk
- IDEELT: UU-sti frem dvs. 200-400.000,-

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Det må etableres en avtale om å få opp skilt og atkomst. Klarer vi det er det nok ikke vanskelig å lage skjøtselsavtale med kommunen, eller grunneier.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen – og så må vi prøve å få grunneier på lag.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 18.04.2012

VESTRE EIDE (IDNR: 66417-19, 55211-12, 25521, 73014, 15809, 55210, 15808, 73013, 45478 og 25520) POTENSIELT RFK-skilt:

SKILTET:

Potensiell lokalitet. På Vestre Eide ligger en del gravhauger igjen, og det er også en del som er gravd ut. Her har sannsynligvis vært et viktig drageid i jernalder og vikingtid. Og vi har mye informasjon om hva det konkret var i gravene. Denne lokalitet kan ses i sammenheng med hulvegen og gravfeltet på Østabø – i den andre enden av drageidet.

ATKOMST:

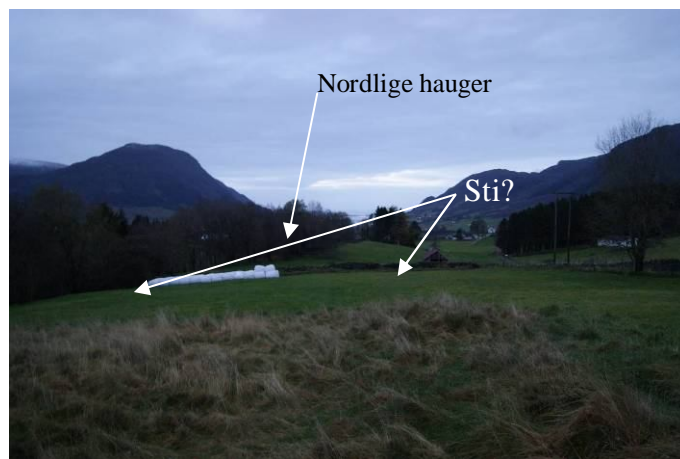
Det er to grupper med gravhauger, 5 i nord og 8 i sør. Frem til den sørlige gruppe er det traktorveg i en avstand av bare 12-15 m. Man må da få lov å «etablere» atkomst over dyrka mark disse metrene (man kan foreslå system med lemmer som det er foreslått ved Randabergfjellet). Alternativt kan man arbeide for å etablere sti Ø-V langs steingjerde mellom de to grupper med hauger, og N-S langs skogsbelte i V (100 m).

Den nordlige gruppen ligger litt vanskeligere tilgjengelig litt lenger nord i skogsbeltet. Men via sistnevnte løsning til sørlige gruppe er det bare å skjøte på 100 m sti mer mot nord. Stien som sådan er jo forbundet med landbruksveg som allerede i dag også fungerer som tursti.

Uansett løsning må dette selvfølgelig avtales med grunneier.

En av haugene, med fjorden bak.
NB – turgåere på vegen

Sti inn fra grusveg ved steingjerde?

www.fornminner.no

- PÅ: Nei
- RETTELSE: Nei, er ikke skiltet ennå, men må på hvis det blir det

SKJØTSEL:

Hvis vi etablerer skilting anslås det til 1-2 dagsverk på de sørlige hauger og ca 1-2 ukeverk på de nordlige (som er helt gjengrodde).

UNIVERSELL UTFORMING:

Kan la seg gjøre til de sørlige hauger, hvis man først etablerer sti. Hvis man lager skikkelig tursti fra sentrum bør man kunne komme til begge hauggrupper i rullestol.

TILTAK:

Hvis man går for en tilrettelegging her kan det bli alt fra enkelt tråkk (oppgruset tråkk) (20.000,-?), et vanlig RFK-skilt (60.000,- og 2 dagsverk eller 75.000 og 0,5 dagsverk) og skjøtselen av haugene i sør (8.000,- hvis vi bruker Bygdeservice) altså i alt fra 90-100.000.

Hvis man går for å formidle begge objekter med sti og UU-skilt blir det ca. 200 m sti (200.000,-?) samt 20-30.000,- mer for skilt med auditiv løsning i tillegg. Altså ca. 300.000,- i alt.

VIDERE

SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Hvis man etablerer et skilt her må man lage avtale om varig skjøtsel – 1-2 dagsverk i hvert fall.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, grunneiere, Stavanger Sjøfartsmuseum og lokale krefter som arbeider for å gjøre drageidet her og ved Haraldseidvågen kjent.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 19.04.2012

SØNNANÅ MIA.-KIRKEGÅRD (IDNR: 72610 OG 35185) POTENSIELT RFK-skilt:

SKILTET:

Potensielt. I tillegg til middelalderkirkegården har det her vært to veldig store hauger med delvis rike funn (bronsekjele, våpen etc.). De ble fjernet i 1870-80 årene. Her er altså en viss tidsdybde.

ATKOMST:

Enkel, tett ved RV46, men parkering blir nærmest midt oppi et gardstun

Man ender fort opp med å parkere på tunet

www.fornminner.no

- PÅ: nei
- RETTELSER: ikke før det evt. etableres

SKJØTSEL:

Skjøttes som kirkegård.

UNIVERSELL UTFORMING:

Kan la seg gjøre 1:12 ved å etablere fast dekke på gressflate frem til porten. Om man vil/bør gjøre noe i forhold til fast dekke på kirkegården må være opp til kirkelige myndigheter og Riksantikvaren å avgjøre.

Grei mulighet for UU frem til kirkegården – skal man fortsette inn på den med UU – og hvordan?

TILTAK:

I hvert fall skilt hvis man skal gjøre noe. Altså lite prosjekt i BARK-sammenheng. Men blir fort 50.000,-. Det må også avtales/arrangeres P-mulighet.

Dessuten bør man vurdere UU-atkomst hvis først man skilter, da det kan la seg gjøre relativt enkelt her. Det er sannsynligvis noenlunde fast dekke under gresset i utgangspunktet, da dette synes å være den opprinnelige veien inn på kirkegården. Kan da gjøres relativt billig (10-20.000,-)?

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Området skjøttes som kirkegård. Vi må bare etablere egne rutiner for tilsyn med skiltet.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, kirkelige myndigheter, grunneier.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 19.04.2012

HARALDSEID (IDNR: 72606 OG FLERE SOM IKKE ER KOMMET I ASKELADDEN ENNÅ) POTENSIELT RFK-skilt:

SKILTET:

Potensielt. Det er skiltet om turvei i området. Men det er ikke et eget oversiktsskilt ved P-plassen om kulturminnene. Ifølge lokale informanter *skal* det også være skiltet litt om fornminnene-historien. Men undertegnede gikk ikke hele løypa og så ikke om det var enkle skilt helt tett inntil de enkelte objekter. Uansett bør dette skiltes bedre hvis vi først skal satse på skilt her.

Det er i forbindelse med en hovedfagsoppgave ved UiB påvist nye fornminner her som understøtter at det her har vært et eid i jernalder og vikingtid (bautastein, graver). Det ses også spor etter hulveg/skipsdrag i deler av området mellom Haraldseidvåg i nord og Båtavika i sør. Stedsnavnene taler for seg selv.

Stedet bør absolutt skiltes. Det er også et sterkt lokalt ønske om dette (slik som ved Ølen-Sandeid).

Hele løypa ble ikke befart. Men det må nok satses på et oversiktsskilt i hver ende (2 x 50.000,-), samt 3-4 mindre skilt ved enkeltobjekt i løypa (1 ved grav+bauta helt i nord, 1 ved gravrøys som ligger i søkk (*kun* p. g. a. at dette var en viktig ferdselsåre og 1 (eller flere) der man kan se fysiske spor etter draget/hulveg). 15-20.000,- pr stk alt inklusive(?)

ATKOMST:

Det er P-plass i nordenden av eidet, der det allerede er skiltet i forhold til en natursti, og det er gjerdeklyver etc. Her er deler av infrastrukturen altså på plass.

Men det må nok mer til, og det skal nok brukes en del tid på å snakke med grunneiere etc. for å komme i mål. Dessuten må det befares grundigere for å finne eksakt veg og behov for tiltak.

Det er nok behov for noen gjerdeklyvere samt noen tiltak i de fuktigste områder. Ca. 1 lite ukeverk(?) Og 15-20.000,- i materialer(?).

www.fornminner.no

- PÅ: Nei
- RETTELSE: nei – ikke før tilrettelegging er etablert

P-plass, atkomst og lite turstiskilt i nord

SKJØTSEL:

Her er det nok en god del å gjøre. Det var ikke tid til å befare hele løypa i okt 2011. Men undertegnede vil i hvert fall anslå 1-2 ukeverk med skjøtsel på enkeltobjekt (og litt rydding for atkomst) i hele løypa.

UNIVERSELL UTFORMING:

Nok ikke aktuelt i dette tilfellet

Her kan det fort bli mye skjøttselsarbeid

TILTAK:

Oppsummert blir det fort et ukeverk med flere samtaler og møter for å få avtale med grunneiere samt befaringer for å få eksakt oversikt over nødvendige tiltak.

Det blir også fort 2-3 ukeverk med skjøtsel og etablering av atkomst. Enten løses dette ved at vi selv deltar 2-3 dagsverk og bruker lokale krefter (drageidforening, historielag, skole etc), eller vi kjøper Bygdeservice til rundt 50-75.000,-) da tar det 1 dagsverk for oss å introdusere til jobben.

Arbeidet med så mange skilt tar fort 1 lite ukeverk her og så 2 x 55.000 for de store samt 15.-20.000 for hver av de små. Dette er med vår skiltmal. Billigere løsninger kan kanskje finnes.

Alt i alt er det nok tale om 2 ukeverk for oss samt 200-300.000,- i utgifter alt etter hvilke løsninger vi er nødt for å velge for skilt og skjøtsel/atkomst.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:

Etableres en «dyr» løype må det lages plan og avtale for vedlikehold. 1-2 dagsverk minst.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:

Kommunen, lokale krefter som jobber for formidling av eidene i Vindafjord, skolen?, grunneiere.

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 19.04.2012

GL. KIRKEGÅRD PÅ SKJOLD (IDNR: 72607) POTENSIELT RFK-skilt:

SKILTET:
Potensielt

ATKOMST:
Ligger noe avsides og kronglete til bak skolen og ned en bratt grusveg.

www.fornminner.no

- PÅ:Nei
- RETTELSER: Ikke før den evt. skiltes

SKJØTSEL:
Selve kirkegården ser OK ut.

UNIVERSELL UTFORMING:
Ikke aktuelt

TILTAK:
Skilt blir fort 50.000,- (som ved Søndena i Vikedal). Visningsskilt må til her og anvist parkering ved skolen? Kirkegården fortjener nok et skilt, men kanskje vi skal se på å få skiltet opp ved Sandeid gamle kirkegård først – og kanskje Søndena også? Men kommunen må avveie den interne rekkefølgen mellom disse tre kirkegårdene.

VIDERE SKJØTSEL/SKJØTSELSPLAN:
Kirkegården skjøttes av andre, vi må etablere rutiner for tilsyn med skiltet hvis det etableres.

POTENSIELLE SAMARBEIDSPARTNERE:
Kommunen, skolen (?)

Jens Flemming Krøger

STAVANGER 19.04.2012